

flacăra

anul XXXIII
45 (1534)
VINERI
9 NOIEMBRIE
1984

săptăminal editat de frontul democrației și unității socialiste

Este o toamnă frumoasă în România. De lingă oamenii țării, reporterii noștri transmit, cu 10 zile înaintea deschiderii lucrărilor Congresului al XIII-lea al partidului, despre starea la zi a vieții și a muncii

**A fi
producător,
proprietar
și beneficiar
în capitala
republicii**

Conferințe ale organizațiilor județene de partid

Mandatul comunistilor, al întregului popor: LA AL XIII-LEA CONGRES, CEAUȘESCU REALES

**48 de ore
printre
petroliștii
mării**

paginile 16 și 17

**1784: „Noi trebuie
să pribegim
și să ne pustiim
pentru totdeauna”?**

pagina 22

Cu exigență și responsabilitate comunistă

În atmosfera de entuziasm și puternică mobilizare a întregului nostru popor în muncă pentru obținerea de noi și mărețe realizări pe calea făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate — atmosferă ce caracterizează aceste zile premergătoare marelui forum al comunistilor români —, în 18 orașe resedință de județ s-au desfășurat, miercuri, lucrările conferințelor de dare de seamă și alegeri ale organizațiilor județene de partid. Au luat parte membrii comitetelor județene de partid și ai comisiilor de revizie ale organizațiilor respective, delegații aleși la conferințele organizațiilor de partid comunale, orașenești și municipale. Au luat parte, de asemenea, membri și membri supleanți ai Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., membri ai C.C. al P.C.R. și ai guvernului, reprezentanți ai unor instituții centrale, ai organizațiilor de masă și obștești.

La conferințe au participat: tovarăsa Elena Ceaușescu — la Argeș; tovarășii Ion Radu — la Arad; Ilie Verdeț — la Bacău; Ion Stoian — la Bihor; Constantin Dăscălescu — la Brașov; Iosif Banc — la Buzău; Alexandrina Găinușe — la Călărași; Gheorghe Oprea — la Cluj; Ion Dincă — la Constanța; Petru Enache — la Covasna; Emil Bobu — la Dolj; Nicolae Constantin — la Galați; Ion Coman — la Hunedoara; Lina Ciobanu — la Iași; Ludovic Fazekas — la Neamț; Constantin Olteanu — la Olt; Ștefan Andrei — la Teleorman; Miu Dobrescu — la Vilcea.

Din partea secretarului general al partidului, președintele Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, participanților la conferințe, tuturor comunistilor și oamenilor muncii din județele respective le-au fost transmise un salut fierbinte, felicitări pentru contribuția adusă la marile realizări obținute în îndeplinirea hotărârilor Congresului al XII-lea și Conferinței Naționale ale partidului, în îndeplinirea planului pe acest an și pe întregul cincinal, precum și urări de noi și mari succese în opera de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate, în îndeplinirea hotărârilor și orientărilor ce vor fi adoptate de cel de-al XIII-lea Congres.

Dând glas voinței neclintite a comunistilor, a tuturor oamenilor muncii din patria noastră, participanții la conferințe și-au exprimat, într-o atmosferă de puternic entuziasm, de vie satisfacție, totala adeziune față de hotărârea Plenarei C.C. al P.C.R. privind re alegerea tovarășului Nicolae Ceaușescu, la Congresul al XIII-lea al partidului.

(Continuare în pag. 6)

**Reconstrucția
pământului**

paginile 6, 7, 8 și 9

Viitorul culturii române

paginile 14 și 15

Sfârșitul săptămânii trecute a consemnat ca eveniment politic de seamă vizita de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu în unități economice și de cercetări din Capitală, vizită care se înscrie armonios în dialogul permanent și rodnic pe care secretarul general al partidului, președintele republicii, îl poartă nemijlocit cu făuritorii bunurilor materiale și spirituale în toate problemele privind prezentul și viitorul patriei. Ca de fiecare dată, vizita a prilejuit o analiză aprofundată a modului în care se realizează prevederile de plan pe anul în curs și pe întregul cincinal, orientările de mare însemnătate privind promovarea progresului tehnic, realizarea exemplară a producției fizice și a sarcinilor de export, sporirea tot mai accentuată a productivității muncii, înnoirea producției, reducerea consumului de materii prime, combustibil și energie, diminuarea cheltuielilor materiale, ridicarea calității produselor și a eficienței întregii activități economice, aplicarea noului mecanism economico-financiar. Pe baza examinării aprofundate a posibilităților existente în fiecare unitate, au fost stabilite noi măsuri menite să asigure îndeplinirea cu succes a sarcinilor ce revin acestor unități industriale și de cercetare bucureștene din programul de muncă prefigurată în Proiectul de Directive ale Congresului al XIII-lea al partidului, program care stabilește direcțiile și orientările de bază

Simboluri ale noii viști

Între 1966-1970, în Întreprinderea de confecții Dacia au fost investiți 91,5 milioane lei, investiția însemnând o nouă etapă de dezvoltare a finisajului, ceea ce a dus la o creștere a producției cu 15 la sută față de cincinalul precedent. Întreprinderea produce fire și țesături. Peste 80 la sută din producție este destinată exportului direct și prin confecții. Cu ocazia celor două vizite anterioare ale secretarului general al partidului s-a dat indicația să se diversifice articolele de modă, producția în general, să se pună accent pe reducerea consumurilor de materii prime și materiale prin realizarea unor articole cu masă redusă, să se valorifice superior materia primă (bum-bacul) prin aplicarea unor tehnologii de

finisare superioare, să se ridice permanent nivelul tehnic și calitativ al produselor care să le dea competitivitate pe piața externă. Cu ocazia recentei vizite, tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a oprit și a analizat posibilitățile de realizare a unor țesături pe actualele războaie, a indicat să se realizeze țesăturile care, la ora actuală, sînt foarte solicitate pe piața externă. Secretarul general al partidului s-a mai oprit asupra posibilităților pe care le are întreprinderea de a extinde prelucrarea materialelor recuperabile și refolosibile.

Maria Diaconu, secretar al comitetului P.C.R. pe întreprindere, a propus ca în următoarea adunare generală a oamenilor muncii să se analizeze posibilitățile, căile și metodele de trecere în viață a sarcinilor care au fost trasate. I-au fost prezentate tovarășului Nicolae Ceaușescu rezultatele pe primele 10 luni ale acestui an, cit și ceea ce este posibil să se realizeze pe întregul an 1984. Apoi, conducerea superioară de partid a poposit în secția țesătorie, echipată cu 150 războaie S.T.B. și 50 războaie Jaquard care realizează o producție de 7 500 000 mp anual.

A mai fost vizitată secția finisaj, în cadrul căreia au fost prezentate atelierele vopsitorie, apretură și expoziția întreprinderii.

La plecare, tovarășul Nicolae Ceaușescu a felicitat colectivul de oameni ai muncii pentru rezultatele obținute.

„Am început deja în laboratorul de cercetare să experimentăm noi tehnologii și noi metode de introducere a pro-

ale dezvoltării patriei în viitorul cincinal, perspectivele accelerării construcției socialiste în România.

Noul dialog de lucru al tovarășului Nicolae Ceaușescu cu reprezentanții ai unor cunoscutre colective muncitorești, desfășurat în aceste zile de puternic avînt, cînd oamenii muncii din Capitală, asemenea întregului nostru popor, își mobilizează intens energiile pentru a întâmpina cu noi și tot mai mari realizări apropiatul forum al comuniștilor români, se constituie într-o nouă și vibrantă mărturie a unității de gînd și faptă a muncitorilor, tehnicienilor, inginerilor și cercetătorilor din întreprinderile și instituturile vizitate, a dragostei lor nemărginite față de partid, de tovarășul Nicolae Ceaușescu, care întruchipează în modul cel mai strălucit înaltele virtuți ale poporului român, năzuințele sale fierbinți de pace și progres. Inflăcărare de luminos exemplu de dăruire patriotică, revoluționară a conducătorului partidului și statului nostru, colectivele de oameni ai muncii din Capitală și-au reafirmat și cu acest prilej hotărîrea fermă de a întări prin noi fapte de muncă voința unanimă a întregului popor ca la cel de-al XIII-lea Congres tovarășul Nicolae Ceaușescu să fie reales în funcția supremă de secretar general al Partidului Comunist Român, vînzînd în aceasta garanția sigură a obținerii unor noi și mărețe izbînzii în înfăptuirea Programului partidului de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism.

gresului tehnic. Vom reuși chiar pînă la sfîrșitul anului să introducem soluții tehnice de reducere a consumului de energie, combustibil, materii prime. Vom reuși, de asemenea, să diversificăm producția. Așteptăm cu emoție al XIII-lea Congres al Partidului Comunist Român,

alegerea tovarășului Nicolae Ceaușescu, adevărate simboluri ale procesului de reconstrucție pe care l-am început cu aproape 20 de ani în urmă, al noii viști! (Vasilica Bercea, inginer).

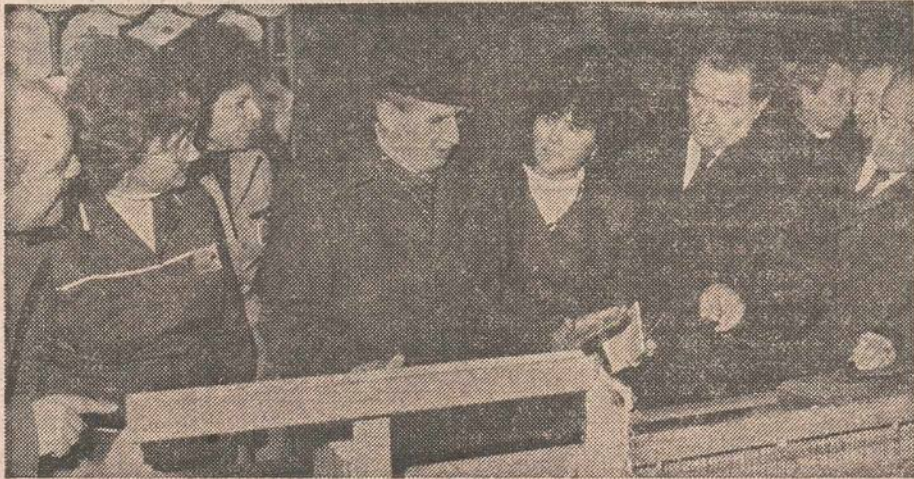
AURELIAN TITU DUMITRESCU ■

O insomnie frumoasă

Seară de sîmbătă, pe la ceasul cînd locuitorii Capitalei urmăresc Televiziunea. În halele și atelierele Întreprinderii „Vulcan”, schimbul doi lucrează în ritmul obișnuit. Multe încăperi luminate și în clădirea destinată birourilor. La inginerul-șef al întreprinderii, Ion Bogdan, are loc, după toate aparențele, o ședință: sînt strînși în jurul unei mese cîțiva oameni care discută aprins. „Dă, îi putem zice și ședință, dacă nu avem un cuvînt mai potrivit — spune inginerul-șef. În fond, ne-am adunat pentru a ne pune de acord, pentru a

gasi cele mai bune soluții în vederea aplicării imediate în practică a indicațiilor oferite de tovarășul Nicolae Ceaușescu în cadrul vizitei de lucru efectuate în întreprinderea noastră ieri 2 noiembrie, adică acum 33 de ore”. Într-adevăr, nu e vorba de o ședință în sensul strict al cuvîntului. Cei prezenți intră și ies — aducînd ba o hirtie (pe care se află înscrise niște calcule, niște soluții tehnice), ba niște proiecte atent desenate, care se mai verifică o dată. Șeful secției turnătorie, inginerul Mihai Drosu, explică: „Atunci cînd a vizitat sectoarele calde, secretarul general ne-a spus că turnătoria trebuie să se dezvolte și să se modernizeze în continuare, prin intro-

Ședința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R.

În ședința de luni a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., ținută sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, a fost dezbătut și aprobat Programul privind autoconducerea și autoaprovizionarea pentru asigurarea bunei aprovizionări a populației cu produse agroalimentare și bunuri industriale de consum pe perioada 1 octombrie 1984 — 30 septembrie 1985. La dezbateri s-a subliniat faptul că programul, elaborat pe baza indicațiilor și orientărilor date de tovarășul Nicolae Ceaușescu, prevede măsuri necesare pentru o bună aprovizionare a populației cu produse agroalimentare și industriale, în concordanță cu creșterea producției agricole și a bunurilor de larg consum, precum și cu sporirea contribuției județelor la constituirea fondului de stat. În același timp, la elaborarea programului s-a avut în vedere creșterea veniturilor populației ca urmare a încheierii acțiunii de majorare a retribuției personalului muncitor și a pensilor, potrivit obiectivelor stabilite de Congresul al XII-lea și de Conferința Națională ale partidului în ceea ce privește ridicarea nivelului de trai al întregului popor.

Comitetul Politic Executiv a apreciat că desfășurările din program corespund indicatorilor aprobați prin planul de stat, prevederilor din Programul de autocon-

ducere și autoaprovizionare teritorială pentru perioada 1983-1985, precum și cerințelor Programului de alimentație științifică a populației, asigurîndu-se creșteri față de perioada 1 octombrie 1983 — 30 septembrie 1984. La dimensionarea cantităților propuse s-a ținut seama de necesitățile unei alimentații echilibrate, diferențiate în funcție de structura populației, de ramura de activitate, de locul de muncă și de domiciliu, în localități urbane sau rurale. Atît sporirea volumului desfășurării la toate grupele de produse, cît și diversificarea sortimentală și îmbunătățirea nivelului calitativ al acestora reflectă preocuparea constantă a conducerii partidului și statului, a tovarășului Nicolae Ceaușescu personal pentru creșterea permanentă a bunăstării întregii națiuni, pentru ridicarea nivelului de trai și a calității vieții întregului popor. În vederea îndeplinirii măsurilor stabilite, s-a indicat forurilor de resort să acționeze cu hotărîre pentru realizarea producțiilor vegetale și animale, a livrărilor la fondul de stat, precum și pentru valorificarea disponibilităților din gospodăriile populației. S-a hotărît ca Programul să fie supus dezbaterii Plenarei C.C. al P.C.R.

În aceeași ședință, a fost prezentată o Informare cu privire la activitatea delegației române care a participat la lucrările ședinței a 39-a a Sesiunii Consiliului

de Ajutor Economic Reciproc, desfășurate la Havana în perioada 29-31 octombrie 1984. Comitetul Politic Executiv a apreciat că, potrivit mandatului încredințat, delegația română a acționat pentru perfecționarea activității C.A.E.R., pentru creșterea rolului acestui organism în dezvoltarea economiei fiecărei țări membre și intensificarea colaborării economice dintre ele, pe baza principiilor de deplină egalitate, de conlucrare internațională echitabilă, reciproc avantajoasă. Reafirmînd poziția partidului și statului nostru, Comitetul Politic Executiv a arătat că, în spiritul înțelegerilor convenite la întîlnirea la nivel înalt în probleme economice de la Moscova, România socialistă este hotărîtă să-și aducă în continuare întreaga contribuție la dezvoltarea și perfecționarea activității C.A.E.R., la ridicarea pe un plan superior a colaborării și conlucrării în cadrul acestei organizații, astfel încît ea să asigure întărirea puterii economice a fiecărei țări membre, să deschidă noi perspective de accelerare a progresului lor economic și social, de sporire a bunăstării și a gradului general de civilizație ale popoarelor lor, să ducă la creșterea forței și prestigiului socializmului în lume.

Analizîndu-se, în continuare, modul în care decurg lucrările de pregătire a Congresului al XIII-lea al partidului, s-a apreciat că ele se desfășoară în bune

condiții. Comitetul Politic Executiv a apreciat că adunările de dări de seamă și alegeri ale organizațiilor de bază, conferințele comunale, orașenești și municipale s-au desfășurat într-o atmosferă de puternică unitate și angajare revoluționară, au prilejuit o amplă analiză a activității desfășurate și au reafirmat angajamentul hotărît al comuniștilor, al tuturor oamenilor muncii de a întâmpina cel de-al XIII-lea Congres cu realizări tot mai însemnate în toate domeniile de activitate, voința întregului partid și popor de a face totul pentru îndeplinirea exemplară a hotărîrilor și orientărilor ce vor fi adoptate de Congres. S-a stabilit ca în cursul acestor săptămîni să aibă loc conferințele organizațiilor județene de partid, precum și conferința organizației de partid a Capitalei și s-a indicat ca acestea să pună în centrul dezbaterilor documentele ce vor fi adoptate la Congres, măsurile de unire a forțelor și mobilizarea largă a comuniștilor, a tuturor oamenilor muncii pentru îndeplinirea în cele mai bune condiții a prevederilor acestor documente, fapt ce va asigura înaintarea neabătută a României pe calea socializmului și comunismului, ridicarea nivelului general de viață și de civilizație al întregului nostru popor.

beneficiar în capitala republicii

Sub zodia
civilizației socialiste

creație • O viață la Vulcan • Timpul se grăbește, oamenii știu ce au de făcut

ducerea de tehnologii moderne și fluxuri tehnologice continue, complet mecanizate și chiar automatizate. Apreciat în mod deosebit metoda de turnare în forme vițate, cerându-ne să găsim oăi pentru creșterea cantităților de piese turnate prin această metodă, de la 250 la 400 de tone lunar. Asupra acestui aspect își concentrează în prezent atenția toți membrii comisiei tehnice. În plus, noi avem o hală nouă de turnătorie, cu adevărat modernă, dar și o altă hală, veche, unde condițiile de muncă sînt ceva mai grele și producția este și ea destul de mică. Tovarășul Nicolae Ceaușescu ne-a ascultat, ne-a înțeles și a hotărît ca în locul halei celei vechi să se construiască o hală asemenea celei noi. Dar, pentru a răspunde acestui ajutor substanțial oferit muncii noastre și dezvoltării generale a întreprinderii, noi dorim să creștem capacitatea de producție a halei celei noi, astfel încît planul pe anul viitor să fie realizat și chiar depășit în condițiile cînd la vechea hală nu se va lucra. Pe lângă succesele în muncă realizate de colectivele de muncă ale secției turnătorie, noi vrem să dedicăm Congresului al XIII-lea al partidului și aflarea soluțiilor celor mai eficiente la aceste probleme.

La fel se prezintă lucrurile și în biroul Secției a II-a mecanică. Inginerul Petrică Baciu — om care muncește la „Vulcan” de cînd a terminat facultatea (adică de 22 de ani), fiind, în același timp, și șef de secție încă din 1965 — tocmai se pregătește să facă un tur de atelier, prin locurile unde se produc unitățile de pompare pentru industria petrolieră. Aflăm, pasindu-l, că în ultimii trei ani a fost reinnoită toată producția, că — în chiar aceste zile — se pregătește expedierea unor loturi de asemenea unități de pompare în India, S.U.A. și U.R.S.S., că sondele de la Leordeni, Suplacu de Barcău sau Florești tot unități de pompare realizate la Vulcan folosesc și că nimeni nu-și duce aminte să fi existat vreodată probleme în ceea ce privește calitatea utilajelor livrate. În anii de cînd este șef

de secție, ing. Petrică Baciu a văzut cu ochii lui cum producția secției — asemenea acleia a întregii întreprinderi — a crescut de șase ori, cum „Vulcanul” a devenit o unitate modernă, bine dotată.

Nu mai este mult pînă la ora cînd și schimbul II va părăsi întreprinderea. Aflat aici încă de dimineață, directorul fabricii, inginerul Constantin Obreja, se pregătește și el de plecare. „Știi ce m-a impresionat în mod cu totul deosebit în cadrul vizitei pe care ne-a făcut-o secretarul general al partidului? Marea grijă cu care privește problemele omului, ale ușurării muncii acestuia. Toate indicațiile date au, în fond, un același obiectiv — sporirea și modernizarea producției în aceeași măsură cu reducerea efortului fizic al oamenilor muncii, cu îmbunătățirea condițiilor în care aceștia își desfășoară activitatea. Ne preocupăm, în consecință — mai ales în secția cazangerie — de extinderea sudurii în mediu protector și a celei automate și semi-automate — care să înlocuiască munca manuală —, de înlocuirea efortului fizic uman cu efortul gândirii tehnice, de a găsi mijloace mecanizate de creștere a productivității muncii. Am realizat multe în această direcție, am îmbunătățit considerabil condițiile de lucru din cazangerie și prin luminarea naturală a halelor, prin realizarea unui paviment modern, cu șine pentru instalațiile de sudat și pentru transportarea recipientelor mari, am introdus, în urma indicațiilor date de tovarășul Nicolae Ceaușescu la precedenta vizită făcută aici, fluxul de fabricație. Dar sînt încă multe de făcut. Să știi însă un lucru — pe care-l spun fără nici un fel de exagerare sau dorință de a rosti vorbe frumoase: frămîntîndu-ne pentru găsirea celor mai bune soluții, avem parte de ceea ce noi, vulcaniștii, am numit o insomnie frumoasă”. E liniște pe străzile din jurul mării întreprinderi, iar locuitorii Capitalei urmăresc ultima ediție a Telejurnalului.

DAN MUCENIC

velor. M.I.M.-ul și C.S. Galați, prin minister, să caute soluții pentru fabricarea unor foi de tablă cu tipodimensiuni mai mari. Să se scurteze ciclul de fabricație a utilajului tehnologic. Indicațiile au fost primite în holul blocului turn, unde existau panouri cu indicatori privind transformările apărute în întreprindere de la vizita din aprilie și indicatori de plan pe anul în curs. Pe „Aleea frunțasilor”, aleea principală, un colțar de peste 2.000 de oameni au scandat: „La al XIII-lea Congres / Ceaușescu reales!” Brigadierii, în costume albastre, au întâmpinat pe secretarul general la intrarea în prima hală. Aici s-au prezentat într-o microexpoziție aparatură, forme și metode de control modern, fluxul de fabricație al unor sub-

ansamble ale platformei marine de extracție a petrolului.

— Noi, oamenii muncii, sîntem convinși de interesul pe care îl are conducerea superioară de partid pentru studierea la fața locului a procesului de producție, a condițiilor în care lucrăm și trăim. Sîntem hotărîți să transpunem în viață hotărîrile de partid și de stat, în așa fel încît, la sfîrșitul anului 1984, să fim din nou distinsi cu Ordinul Muncii clasa I, devenind întreprindere Eroii Muncii Socialiste. Noi, cei 5.000 ai acestei uzine, vom alege prin reprezentanții noștri la Congresul al XIII-lea pe tovarășul Nicolae Ceaușescu, fiind convinși că alegem viitorul firesc al țării. Dumitru Girleanu, cazangiu.

AURELIAN TITU DUMITRESCU

„Timpuri Noi”, un pas înainte!

Se povestește că în urmă cu 120 de ani, plimbîndu-se cu o trăsură pe la marginea Bucureștilor și văzînd femeile cum își spălau rufele în Dimbovița, un franțuz, Lemaitre, s-a gîndit să deschidă o spălătorie, avînd să spele mai întîi rufăria de prin cazarmile și de prin spitalele orașului. Cu vremea, pe același loc s-a înălțat un atelier unde se reparau locomotive. Într-o turnătorie au fost făcuți, în acele vremuri vechi, și șilpii pe care au fost așezate felinarele Bucureștilor. După naționalizare, întreprinderea a trecut la fabricarea motoarelor semi-diesel, cu două motoare de acest fel, de cite 25 CP. muncitorii au defilat la 1 Mai 1949, și de-atunci a pornit faimălor de constructori de motoare diesel și de compresoare. Și dacă vrem să avem o imagine cuprinzătoare, semnificativă, despre ceea ce s-a petrecut la „Timpuri Noi” de vreo citeva zeci de ani, putem nota ceea ce ne spune Justinian Opreșcu, secretarul Comitetului de partid al întreprinderii: din '49 pînă astăzi, producția a crescut de peste 50 de ori! Și ar mai fi de reținut: ritmul în care s-a produs această creștere a cunoscut în anii din urmă o accelerare ce este, prin ea însăși, semnificativă: de fapt, producția s-a dublat în ultimii zece ani!

Ca urmare a vizitei de lucru întreprinse de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în 1980, întreprinderea a intrat într-un vast proces de modernizare. Inginerul Ionel Radu, șeful serviciului plan și secretarul cu probleme economice al Comitetului de partid, recapitulează citeva dintre argumentele care ne îngăduie să afirmăm că „Timpuri Noi” a devenit, în ultimii cîteva ani, o întreprindere de înaltă productivitate, în care cele mai bine de 60 de tipuri de motoare și compresoare fabricate aici prezintă, incontestabil, calități tehnice superioare. Întreprinderea exportă, de altfel, în 21 de țări și nu a primit nici o reclamație cu privire la calitatea produselor ei, cum nu a primit reclamații de acest fel nici despre compresoarele destinate industriei naționale. O astfel de performanță tehnică se explică însă prin faptul că în urma vizitei de lucru pe care a întreprins-o aici, în 1980, tovarășul Nicolae Ceaușescu, s-a trecut la prima etapă, de exemplu, a modernizării turnătoriei de fontă și neferoase, unde prin crearea unor spații noi de producție s-a impus și reorganizarea liniilor tehnologice. A fost înlocuită în bună parte munca manuală iar consumurile de metale, în primul rînd de aluminiu și de aliaje de aluminiu, au scăzut foarte mult prin montarea unor mașini de turnat sub presiune.

Însă la „Timpuri Noi” se poate spune că noutățile se succed cu repeziune: dacă în prezent se poate vorbi despre o autentică mecanizare a muncii, în cursul anului viitor întreprinderea va face un pas înainte, trecînd la automatizarea operațiilor de turnare a pieselor. Cîi privește alte două importante sectoare de producție, adăugăm că tot în urma vizitei pe care a efectuat-o aici secretarul general al partidului în urmă cu patru ani, secțiilor de montaj și de prelucrări mecanice, care pînă atunci se aflaseră în aceeași hală, li s-au creat spații corespunzătoare, pentru secția de montaj fiind construită între timp o hală cu trei niveluri iar pentru secția de prelucrări mecanice fiind aduse mașini-unelte dintre cele mai perfecționate, apte să execute mai multe operații.

Acestea fiind, fără îndoială, tot atîtea dovezi că, pe măsură ce trec anii întreprinderea întinereste tot mai mult. Operația de revigorare este, de altfel, continuă și ea va urma în anii viitori, pe măsura sarcinilor ce revin întreprinderii în dezvoltarea producției de compresoare, în lumina Proiectului de Directive ale celui de-al XIII-lea Congres al partidului.

Aceste sarcini, ca și mijloacele de a le înlăpăta, au rezultat cu deosebită pregnanță în urma recentei vizite pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu a efectuat-o vineri, 2 noiembrie, la Întreprinderea „Timpuri Noi”.

În cadrul unei cuprinzătoare expoziții, tovarășului Nicolae Ceaușescu i-au fost înfățișate stadiul îndeplinirii sarcinilor de plan și a angajamentelor asumate în întrecerea socialistă, măsurile adoptate în vederea sporirii productivității muncii, reducerii consumurilor de metale și energie, ridicării nivelului tehnic și calitativ al produselor. Au fost prezentate noile tipuri de compresoare navale, cele pentru locomotive, pentru comprimarea gazului metan, motorul diesel de 140 C P pentru excavatoare, toate acestea fiind adevărate premii pe plan național. Apreciînd măsurile tehnice adoptate de către colectivul întreprinderii, tovarășul Nicolae Ceaușescu a indicat, în urma vizitării secțiilor de prelucrări mecanice și turnătorie, să se continue acțiunea de dotare cu mașini perfecționate și de modernizare a procesului de producție, potrivit perspectivei care vî aduce o creștere a gradului de specializare a întreprinderii în fabricarea unei game mai largi de compresoare. La „Timpuri Noi”, timpul se grăbește, așadar, și oamenii știu ce au de făcut.

DUMITRU ELIADE

„Convinși că vom alege viitorul firesc al țării”

— Vizita de acum citeva zile este a năsprirea vizită de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu la I.U.C. Grivita Rosie, a doua vizită în acest an, după cea din aprilie. Există o motivație foarte serioasă. Pînă în 1961, uzina a făcut reparații capitale la locomotive. Din 1961, a început să realizeze utilaj tehnologic pentru industria chimică și petrochimică. Majoritatea utilajelor sînt de performanță. Nu a fost ușor ca aceia care reparau locomotive, care din tată în fiu erau demonștratori, să devină în scurtă perioadă creatorii unor tehnologii de performanță mondială. În ultimii 20 de ani, întreprinderea a fost complet reutilată. S-a făcut un efort foarte mare pentru pregătirea și specializarea forței de muncă. Anual se face o reciclare a întregului personal muncitor. Azi producem schimbătoare de căldură, coloane de sinteză, cisterne pentru amoniac, valturi pentru roluit tablă, prese de vulcanizat anvelope, prese de resapat anvelope, rezervoare pentru stocare, utilaje pentru programul nuclear. Trimitem la export aparate tip coloană, discuri rotative din oțel aliat și înalt

Inteligență și putere de-a anticipa

Dimineață de început de săptămână la întreprinderea de confecții și tricotaie București. Greu, foarte greu de prins cineva din conducere. Este ședință de plan, toată lumea gîndește viitorul întreprinderii — mi se spune de către purtătoarea de cuvînt a celor 6 000 de tineri, o treime din numărul oamenilor muncii de aici, secretara organizației U.T.C. — Aneta Stan. Dar de aflat, se pot afla multe și repede. Recenta vizită efectuată de către secretarul general al partidului a produs o puternică impresie, a mobilizat energiile întregului colectiv. Atît în fabricile de confecții, cit și în cea de tricotaie, primele măsuri care au fost luate imediat după vizita de vineri au constat în sporirea eforturilor muncitorilor (mai exact spus — muncitoarelor) și specialiștilor pentru onorarea sarcinilor de plan pe acest an, mai ales în domeniul exportului. Înțeleg că modalități de înțîmpinare

mai sus căutînd să văd, pe cît se poate, cu ochiul liber, ce înseamnă, în aceste momente, efort încordat și — mai ales — efort inteligent, ce sîc utilizez toate cu-ceririle tehnice, toate efectele modernizării și automatizării unor procese pentru a căror efectuare era nevoie, pînă nu demult, de munca fizică a multor oameni, în vreme ce acum s-a atins faza robotizării unor operații, cum ar fi aceea de ambalare a produselor în pungi de polietilenă. Astfel s-a ajuns ca I.C.T.B. să producă anual mărfuri care ar putea asigura necesarul de confecții și tricotaie al întregii țării, astfel s-a ajuns la onorarea tuturor contractelor făcute cu parteneri din 34 de țări, tot astfel s-a ajuns să se găsească soluții care să permită folosirea fiecărei bucăți de material, bucăți ce devin, apoi, componente ale unor confecții elegante, tinerești.

Pentru că a venit vorba de tinerețe, trebuie spus că toate indicațiile trasate de către secretarul general al partidului cu prilejul vizitei efectuate la I.C.T.B. vizează, în fond, întinerirea; întinerirea producției, concomitent cu aceea a oamenilor. Fără această tinerețe, fără această prospețime de gîndire nu s-ar putea realiza nimic din ceea ce se preconizează aici. Fără această tinerețe n-ar fi posibilă nici continuarea înnoirea a producției, nici depășirea constantă a indicatorilor de plan, nici extinderea robotizării, nici alte proiecte ale oamenilor întreprinderii, proiecte ivite în urma îndemnurilor — ele însele pline de o nesfîrșită tinerețe de gîndire — ale tovarășului Nicolae Ceaușescu.

Întreprindere aflată în permanență în atenția secretarului general al partidului — care a mai vizitat-o în cursul acestui cîincinal, ceea ce este pe deplin vizibil în rezultatele prezente ale acestei unități de vîrf a industriei noastre ușoare —, I.C.T.B. reprezintă un spațiu al competenței și încrederii în forța inteligenței.

area unui comparator cursă, de 80 mm. Ne-a zîmbit tuturor și ne-a îndemnat să dovedim o cît mai mare grijă pentru calitate, pentru lucrul bine făcut. Ascultîndu-l, ne-am simțit fiecare și mai mobilizate, am înțeles că trebuie să depunem eforturi și mai mari în munca noastră de fiecare zi.

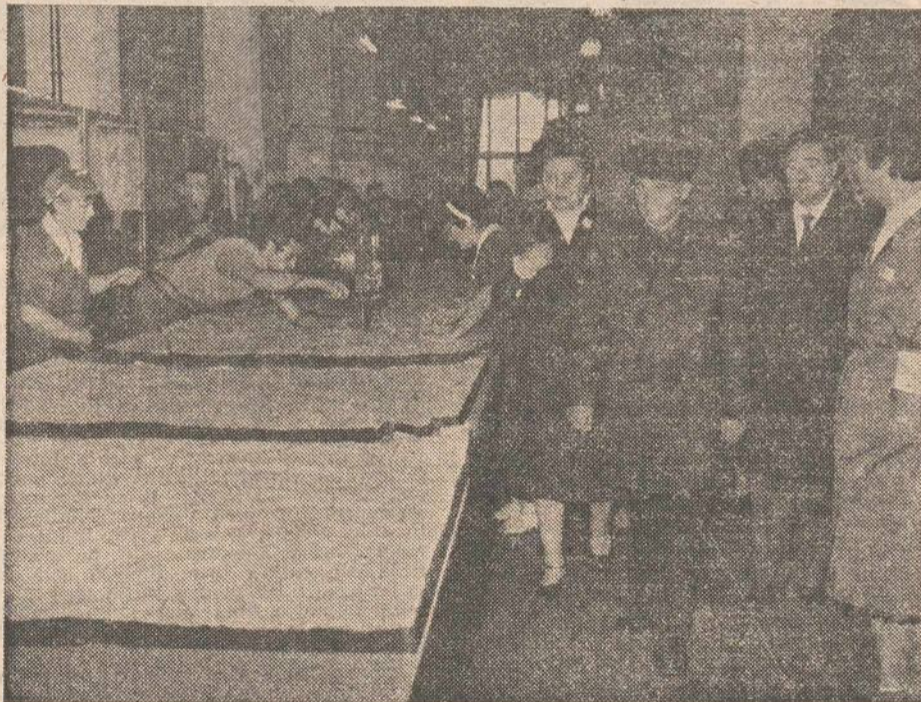
Maistrul Ion Damian, un tînăr de 32 de ani, ne-a mărturisit, la rîndu-i, că vizita de joia trecută a tovarășului Nicolae Ceaușescu le-a umplut tuturor inimile de bucurie, mai ales atunci cînd au auzit, chiar din spusa dumisale, că peste doi ani, revenind la „Mecanică fină”, vrea să vadă producția de ceasuri electronice și mecanice urcînd la două sute de mii de bucăți anual și o producție sporită de plăcuțe dure și scule diamantate. Chiar din prima zi — ne-a asigurat tînărul maistru, și m-am convins de aceasta — întregul colectiv al întreprinderii a pornit cu avînt revoluționar să dea viață indicațiilor și îndemnurilor conducătorului partidului și statului nostru. Atît la secția prelucrări mecanice, la automate cit și la orologerie, în aceste trei sectoare de bază ale marii unități numărînd circa șapte mii de lucrători de înaltă calificare, între care peste șapte sute de ingineri și tehnicieni, am văzut cu ochii și am înțeles că și aici se lucrează cu neobosire, cu avînt și răspundere comunistă. Am înțeles, o dată în plus, că recenta vizită de lucru a secretarului general al partidului, vizită efectuată în preajma apropiatului forum comunist, Congresul al XIII-lea al P.C.R., s-a dovedit, ca întotdeauna, de cel mai bun augur. Tovarășul Petre Dobrescu, directorul întreprinderii de mecanică fină, referindu-se la noile sarcini trasate, și-a reamintit cu bucurie, cu mîndrie nedismulată, de cuvintele conducătorului partidului și statului: „...Vreau ca, în '86, cînd voi reveni aici, la mecanică fină, să-mi arătați ceasurile de mînă și produsele originale, aparate de măsură și control cu un înalt grad de precizie și tehnicitate, pe care nu le fac alții”. Sînt sarcini mari, deosebit de mobilizatoare, a căror îndeplinire ne obligă la mobilizare totală, la creșterea răspunderii în tot ceea ce facem, la aplicarea întocmai a indicațiilor și îndrumărilor primite. Și drept o primă consecință a efortului unanim, harnicului colectiv de la I.M.F. va raporta înaltului forum comunist că pe perioada anterioară și-a reali-

zat și chiar depășit planul la toți indicatorii. Numai pe nouă luni încheiate, producția marfă a fost îndeplinită în proporție de 102,7 la sută, la producția netă — 105 la sută, iar producția fizică și sortimentală înregistrează o depășire de 35 milioane lei.

Nici la surata de alături, la „AVERSA”, lucrurile nu stau, mai prejos. Și aș imediat după vizita de lucru a șefului statului, eforturile s-au întesit, au dobîndit noi dimensiuni. Sîmbăta trecută i-am văzut la lucru și pe cei care au fost în variat sortiment de pompe centrifugale, pe cîțiva dintre specialiștii care și-au concentrat și își concentrează eforturile în direcția realizării pompelor pentru energetica nucleară, ridicării, în continuare, a calității produselor și extinderii tipizării. Așa cum am fost informat de ing. Andrei Mușat, director adjunct, și Paraschiv Stănescu, președintele C.O.M., întregul colectiv, de la primul muncitor și pînă la director, a pornit hotărît să îndeplinească întru totul noile indicații și sarcini primite direct de la tovarășul Nicolae Ceaușescu: îmbunătățirea nivelului calitativ al tuturor pompelor fabricate, robotizarea și automatizarea atelierului de turnare a pieselor de serie mare, organizarea unui atelier separat de fabricare a pompelor pentru energetica nucleară.

Am zăbovit îndelung prin secțiile turnătorie, montaj greu și energetică nucleară. Am văzut la muncă și am discutat cu turnătoarea frunțasă Elena Vanghe, miezuitoarea Florica Mușat, cea care, la 36 de ani ai ei, se pare că a descifrat aproape toate secretele meseriei, cu inginerul șef de secție Dinu Petre, cu tînărul lăcătuș mecanic Constantin Balș, sau cu Gheorghe Anghel, sudor de precizie, de înaltă clasă. Regret sincer că nici spațiul și nici timpul nu mi-au permis să abordez mai în detaliu preocupările, munca lor, adesea eroică, pentru a da viață complicatelor și pretențioaselor pompe atît de necesare economiei noastre naționale. Imi revăd atent notițele fugare și abia acum îmi dau seama că am scris prea puțin despre oamenii de la „Aversa”, despre entuziasmul și avîntul revoluționar al acestui minunat colectiv capabil să realizeze cu succes deplin chiar și foarte complicatele pompe pentru energetica nucleară!

MIHAI STĂNESCU ■

prin rezultate de muncă deosebite a Congresului al XIII-lea al partidului, toate acțiunile care au loc în această perioadă în întreprindere vor conduce la obținerea — pînă la data deschiderii marelui Forum al comuniștilor — unei valori a producției marfă suplimentară de 50 milioane lei, a unei jumătăți de milion de metri pătrați de stofă tricotată și a unor economii la cheltuielile totale de 52 milioane lei.

După ce notez secțiile frunțase (secția 5 de la Confecții bărbați, secțiile 1 și 3 de la Confecții damă și secția 7 de la Tricotaie), după ce transcriu angajamentul organizației de tineret de a lua toate măsurile ce se impun în vederea punerii în practică a tuturor indicațiilor și sarcinilor trasate de către tovarășul Nicolae Ceaușescu în cadrul vizitei efectuate, străbat cîteva din secțiile amintite

Planurile de măsuri care se elaborează în aceste zile, intensitatea cu care se muncеște pentru a se da viață angajamentelor asumate în cinstea apropiatului Congres, dorința de a răspunde așa cum se cuvine sarcinilor trasate cu prilejul vizitei de lucru a președintelui țării — toate acestea determină dorința firească a reporterului de a revedeă această întreprindere atunci cînd oamenii săi anticipă că proiectele de astăzi vor prinde viață. Și, cum puterea de a anticipa a lor, ca și puterea de a trece de la anticipație la realitate sînt direct proporționale cu tinerețea de spirit și acțiune a celor de aici, asta înseamnă că, în foarte scurt timp, vor fi multe de spus, în domeniul noului și al marilor reușite, despre întreprinderea de confecții și tricotaie București.

DAN MUCENIC ■

Zile de puternic avînt revoluționar

Platforma industrială Obor. Aici, vizavi de renumita piață, își înalță siluetele pastelate întreprinderea de pompe „Aversa” și întreprinderea de mecanică fină, două din unitățile reprezentative ale construcției de mașini românești care au avut recent privilegiul de a primi vizita de lucru a conducătorului partidului și statului nostru.

Sîmbăta trecută, la numai o zi după vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu, le-am trecut și eu pragul, minat de treburi diurne, reportericești. Peste tot, în secții și ateliere, am întîlnit oameni muncînd cu patos, cu rivnă și neobosire, spre

a înfăptui cu un ceas mai devreme indicațiile și sarcinile date de Omul cel mai drag și cel mai iubit dintre noi. Strungărița Aurelia Vartencu, una dintre sufele de fete de la secția orologerie a întreprinderii de mecanică fină, tocmai lucra o bridă la strungul ei minuscul, ceva mai mic decît o servietă. Blondă, cu ochi albaștri ca peruzeaua, ea m-a uimit prin rapiditatea și precizia cu care strunjea cea de-a 1 000-a piesă din ziua aceea. Într-un moment de răgaz, tînăra mi-a mărturisit emoția pe care a trăit-o mai ales atunci cînd, însoțit de directorul unității, tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a apropiat de locul ei de muncă, vădit interesat să vadă cum lucrează. Colega ei, lăcătușul montator Elena Bucur, de la secția A.M.C., atelierul 654, a avut inspirația și i-a oferit secretarului general o floare. Dumnealui — zice fata — s-a arătat foarte mulțumit de ceea ce făcăm. Eu tocmai lucram, ca și acum, la mon-

Platforma electronicii românești

Centrul de cercetare științifică și inginerie tehnologică pentru semiconductoare e așezat într-un peisaj pastelat, de toamnă, în vecinătatea Pădurii Băneasa. Aici, tovarășul Nicolae Ceaușescu a fost întîmpinat ca un oaspete de seamă dar și ca un oaspete familiarizat cu problemele electronicii de vîrf, deoarece secretarul general al partidului se află la originea ideii acestui centru. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a fost întîmpinat sărbătorește dar și în haine de lucru. Acest centru de cercetare din prima linie a științei și tehnicii contemporane a fost vizitat în numărărate rînduri de secretarul general și de fiecare dată indicațiile sale s-au dovedit fundamentale pentru dezvoltarea cercetării în domeniul atît de complicat al semiconductoarelor, diodelor, tranzistoarelor, circuitelor integrate, componentelor optoelectronice, componentelor pentru microonde necesare economiei naționale. Interesindu-se de nivelul atins de cercetare și de proiectare, tovarășul Nicolae Ceaușescu a pus un accent deosebit, ca și în alte rînduri, pe microproducția de elemente electronice pentru industria

noastră. Într-o lume în care foamea de semiconductoare a crescut enorm, într-o lume care se tranzistorizează, într-o lume în care automatizarea și robotizarea cuceresc procesele tehnologice cele mai variate și mai complicate, secretarul general al partidului cere specialiștilor, oamenii de știință și tehnicienilor de la Centrul de cercetare științifică și inginerie tehnologică pentru semiconductoare să pună un accent sporit pe microproducția de elemente solicitate de industria noastră pentru a elimina importul și pentru a le elabora la nivelul tehnicii mondiale. În esență, după spusele tovarășului Danuș Olteanu, secretarul Comitetului de partid, indicatiile exprimate destinate centrului de cercetare, dar și de microproducție, se rezumă la introducerea acordului global în sfera cercetării, nu numai în aceea a producției, ceea ce va duce automat și la o exigentă ridicată față de valoarea și calitatea coeficientului de inteligență și de aptitudinile investit de lucrătorii din sectorul de creație, factor mobilizator pentru o cercetare intensivă, legată direct de necesitățile industriei. La altă ordine de idei, s-a indicat ca de acum încolo cercetătorii și proiectanții din acest centru să lucreze numai la nivel competitiv pe plan mondial și, în unele domenii, să gîndească să producă peste nivelul mondial de exigență la această oră, și dintr-o persp-

beneficiar în capitala republicii

Sub zodia civilizației
socialiste

● Ora calității ● Prolog la energetica nucleară ● Mobilizare și eficiență ●

livă vizionară, până în anul 1990, până în anul 2000. Pe lângă asigurarea componentelor electronice și a utilitatilor electronice necesare industriei noastre, secretarul general al partidului a indicat ca toate acestea să fie executate cu mijloace proprii, fără importuri, trasându-se sarcina întregului colectiv de a aborda teme de cercetare din domeniul biotehnicii, bioelectronicii, al teledetectiei. În zilele următoare vizitei, colectivul centrului de cercetări de la Băneasa a trecut la măsuri energetice pentru ridicarea coeficientului de calitate și la sporirea microproducției pentru a răspunde imediat exigențelor secretarului general. În deplină consonanță cu cerințele industriei noastre. Unele planuri se reconsideră, se modifică în funcție de această vizită importantă pentru destinele cercetării și producției noastre de elemente semiconductoare, dar și ale industriei noastre în viitorii ani.

La întreprinderea de piese radio și semiconductoare aflată pe aceeași platformă de la Băneasa, secretarul general al partidului a analizat împreună cu specialistii probleme legate de modul în care se aplică rezultatele cercetării în producție, cum se acționează pentru promovarea progresului tehnic, diversificarea și modernizarea producției, creșterea calității și competitivității produselor, sporirea eficienței întregii activități.

Ne aflăm — după cum ne declară Anton Vătășescu, directorul întreprinderii — într-o uzină care produce 400 milioane

componente electronice în 10 000 tipuri! O unitate ale cărei produse au intrat atât de adânc în viața noastră de toate zilele, încât le întâlnim peste tot, în case, pe stradă, în oras, în uzine, în fabrici și chiar pe ogoare. O întreprindere în care cea mai mare parte a activității se consumă în domeniul invizibilului, lucrul sub microscop fiind deja simplu în comparație cu modalitățile de realizare a structurilor electronice componente. Sarcina principală trasată specialistilor și tehnicienilor de la I.P.R.S. Băneasa este de a dezvolta capacitatea de producție prin fabricarea unor echipamente performante cu sprijinul și în sprijinul altor industrii. Apoi s-a indicat ca până în 1990 baza de materii prime de înaltă puritate să fie asigurată din resurse proprii, pentru a elimina importul. De asemenea, s-a indicat creșterea producției de semifabricate mecanice, careia îi va fi destinată o secție ce trebuie construită cât mai repede. De fapt, sectorul de semifabricate de precizie a și demarat de câteva zile, semn că indicațiile secretarului general al partidului au prins viață imediat.

Pretulindeni, pe platforma de la Băneasa a electronicii românești se lucrează în aceste zile la transpunerea în viață a sarcinilor trasate de tovarășul Nicolae Ceaușescu pentru realezarea căruia, în funcția supremă de conducător al partidului nostru, se exprimă cu totii, într-o impresiune unanimă.

ARON DOMIDE ■

Țara așteaptă mai mult de la noi!

Nu puține sînt locurile unde, simbata la ora amiezii, nu ai nici un moment sentimental că a sosit sfîrșitul de săptămînă. Nici străzile nu te lasă, parcă, să te gîndești că urmează o zi de odihnă. Bulevardul Muncii din Capitală prezintă permanent această trepidăție a necontenitei activități.

Am avut ocazia să petrec câteva astfel de ore în car, numai privind calendarul și ceasul mi-aș fi putut aminti că este simbătă, la amiază. În rest, totul îmi dădea senzația de „foc continuu“.

În așteptarea directorului Paul Blaier de la întreprinderea „23 August“, plecat cu treburi la „sectoarele calde“, am simțit mișcarea uriașei uzine care se dorește și trebuie să fie o unitate etalon în domeniul construcțiilor de mașini. Ingineri, tehnicieni, maeștri de la secția de prototipuri, de la secția mecanică, secția de utilaje complexe sau secția de montaj a locomotivelor, au trecut prin preajma mea, toți cu probleme ce se cereau rezolvate neîntîrziat, — și se rezolvau — toți cu graba celor care nu au de pierdut nici un minut. Am surprins frînturi de discuții despre locomotive, motoare și agregate cu motor, despre compresoare și motocompressoare, despre prototipuri și despre economisirea metalului.

Cînd directorul Paul Blaier și-a găsit clipa de răgaz necesară unei scurte discuții, i-am spus impresiile mele. Nu mă aflam pentru prima dată la întreprinderea „23 August“ dar am avut senzația că la două zile după vizita de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, în acest colectiv de muncă, viața este aici mai plină de o anumită încălzire tensională, oamenii se vor și simt mai încordați în neîncrederea lor bătălie pentru obținerea unor rezultate mai bune în producție, din ce în ce mai bune, pe care să le poată raporta Congresului al XIII-lea al Partidului Comunist Român. Oamenii înțeleg că țara întreagă așteaptă mai mult de la ei. Inginerul Paul Blaier mi-a răspuns:

— Vizita secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în

întreprinderea noastră a fost pentru noi toți un prilej de a ne manifesta adevărate, adevărate noastră comună, a celor peste 18 000 de oameni ai muncii de pe această importantă platformă industrială, la hotărîrea Plenarei Comitetului Central al P.C.R., privind realezarea la cel de al XIII-lea Congres al partidului, în funcția de secretar general, a celui mai iubit fiu al națiunii noastre.

Desigur, în dialogul purtat au rezultat și unele lipsuri în activitatea noastră. De altfel, în domeniul modernizării producției am fost în măsură să raportăm că întreaga producție de compresoare, locomotive și motoare se va înnoi pînă la sfîrșitul acestui cincinal, sarcină trasată în vizitele de lucru anterioare, o parte din aceste produse noi fiind, deja, executate ca prototip, unele introduse în fabricație, altele proiectate și în curs de execuție. În ceea ce privește modernizarea tehnologiilor de fabricație, în special în fabricația de motoare și în sectoarele calde, aici am acționat timid, în unele situații chiar am bătut pasul pe loc. Și pentru aceasta, pe bună dreptate, arătîndu-mi-se căile pe care trebuie să acționăm, criticîndu-ne acolo unde nu ne-am concentrat eforturile pentru creșterea productivității muncii, mecanizarea lucrărilor grele, în special din turnătorii, ni s-au dat prețioase indicații, ca pe baza revederii programelor existente în perioada imediat următoare, să materializăm atât în turnătorii de oțel cit și în turnătorii de fontă, niște linii complet mecanizate, comparative cu cele mai moderne existente pe plan internațional. Acționăm, deja, pentru reorganizarea unor fluxuri tehnologice, am elaborat programe concrete, pentru ca în cel mai scurt timp să putem raporta conducerii partidului, personal tovarășului Nicolae Ceaușescu, faptul că indicațiile date au fost materializate în termenele stabilite și la pretențiile pe care domnia-sa le are de la colectivul nostru.

Marului forum al comunistilor, Congresul al XIII-lea al Partidului Comunist Român, oamenii muncii de la întreprinderea „23 August“ raportează îndeplinirea principalilor indicatori pe primile zece luni ale anului. Sintem conștienți că se așteaptă mai mult de la noi, iar munca noastră va fi pe măsura așteptărilor!

LIANA MOLNAR ■

Oricînd e loc de mai bine

Institutul de cercetare științifică și tehnologică pentru electronică are vîrsta majoratului și este rodul gândirii îndrăznețe și novaloare a secretarului general al partidului pentru dezvoltarea ramurilor de vîrf, purtătoare în cel mai înalt grad ale progresului tehnic. Totodată institutul poartă amprenta tineretii și prin amplasarea lui pe una din cele mai noi platforme industriale ale Bucureștiului — Pipera. Vizitele repetate și pline de învățămînt ale tovarășului Nicolae Ceaușescu au crescut prestigiul și mindria colectivului de oameni ai muncii din institut care, ori de cîte ori au fericita ocazie de a-l avea în mijlocul lor pe primul om al țării sint bucuroși să raporteze prin fapte felul în care s-a răspuns la indicațiile prețioase primite, în așa fel încît perspectivele de cercetare să devină certitudine. Modul în care au fost transpuse în practică sarcinile trasate de secretarul general al partidului au fost sintetice cuprinse în panouri și grafice și prezentate într-o expoziție reprezentativă chiar la intrarea în institut. Într-o discuție purtată cu secretarul comitetului de partid, inginerul Dragomir Teodor, imediat după vizita întreprinsă de secretarul general la institut, află că toate indicațiile date cu prilejul vizitei precedente, din iunie 1983, au astăzi acoperire în obiective concrete. „Anul trecut, șeful statului ne trasa ca orientare generală intensificarea activității de cercetare și punerea în fabricație, din domeniul electronicii în special, a produselor destinate exportului. Pînă la recenta vizită am reușit să realizăm omologarea și transferul în producție a 179 de produse. Dintre cele destinate exportului amintesc betonoșcopul în Italia, nivostatul capacitiv în Sudan, meteosatul în R.D.G. și rețelele de radio comunicații în Irak. Concomitent cu dezvoltarea exportului urmărim și activitatea de microproducție, creată tot la indicația tovarășului Nicolae Ceaușescu. Față de anul 1983 secția de microproducție a înregistrat o creștere de 50 la sută, îndeosebi în seria de echipamente realizate prin tipizare. Ca să scurțăm ciclul de introducere în fabricație a produselor cercetate și se indica dezvoltarea capacităților de execuție a sculelor. Secția de scule întemeiată a avut în acest an un procent de creștere cu 15 la sută față de anul trecut, posibilă printr-o intensivă utilizare a dotărilor din vechile spații, prin policalificarea personalului muncitor și prin constituirea unui colectiv specializat în proiectarea de scule specifice industriei electronice“. De asemenea, activitatea de cercetare a institutului este orientată spre abordarea unor direcții noi de activitate pentru îndeplinirea programelor speciale și prioritare necesare economiei naționale, direcții incluse în planul de cercetare pentru perioada 1984—1985 și în perspectivă.

Vizita secretarului general al partidului s-a dovedit și de această dată a fi un rodnic și permanent dialog cu făuritorii

Un institut-întreprindere

E ora 7,30 și la Institutul de cercetare științifică, inginerie tehnologică și proiectare pentru sectoare calde — București ziua de muncă începe „fierbinte“ — cum ne spune directorul institutului, Mircea Drăgulin. Într-adevăr, în toate laboratoarele de cercetare și producție stăruie o atmosferă în același timp febrilă și de maximă concentrare. Creată în urmă cu 11 ani, din inițiativa personală a secretarului general al partidului, această unitate, cu filiale la Iași, Brașov, Cluj-Napoca, Sibiu, Timișoara și Reșița, a reușit să devină un prestigios reper al inventivității tehnice românești. Rezultatele obținute o dovedesc cu prisosință. De pildă: documentația elaborată pentru dezvoltarea de noi capacități în sectoarele calde a asigurat creșteri ale producției de 2,5 ori la piese turnate din oțel, de aproape 2,5 ori la piese turnate din fontă și de 2,5 ori la piese forjate și matrițate. S-a realizat de asemenea, pe baza unor tehnologii proprii de călire a pistoanelor pentru motoare navale, dublarea prin niturare ionică a duratei de utilizare a matrițelor sub presiune și producerea experimentală prin matrițare a pieselor pentru centrale nucleare-electrice. Sistemul de mașini pentru turnătorii este compus în prezent din familii tipizate și modulate acoperind aproape toate necesitățile industriale. Acestea sint numai câteva din numeroasele realizări de marcă ale institutului.

De altfel, în recenta sa vizită, tovarășul Nicolae Ceaușescu a apreciat experiența pozitivă acumulată în special în planul modernizării și a indicat ca ea să fie extinsă și ridicată la cote mai înalte. În atmosfera de puternică emulație cu care specialiștii acestui institut întîmpină apropiatul forum al comunistilor români, indicațiile secretarului general al partidului reprezintă un mobilizator și concret program de acțiune. Am reținut din discuția cu interlocutorii mei din această dimineață, în care cuvintele „modernizare“, „automatizare“, „performanță“, „creație tehnică originală“, „legătura cu producția“ revin mereu ca un leitmotiv, că una din principalele cerințe formulate de către tovarășul Nicolae Ceaușescu a

de bunuri materiale, oamenii bucurîndu-se sincer de aprecierile făcute și indicațiile primite asigurîndu-l totodată că ele vor fi traduse în fapte de muncă. O altă unitate reprezentativă pentru industria noastră și vizitată de tovarășul Nicolae Ceaușescu este întreprinderea de calculatoare electronice. Motivația rezidă în faptul, subliniat și de directorul întreprinderii, Florea Tănase, că nu poate fi concepută o industrie modernă fără mijloace moderne, ceea ce implicit duce la promovarea tehnicii de calcul în toate ramurile economiei naționale. Realizarea calculatoarelor destinate conducerii proceselor industriale, specifică directorului, este materializarea unei indicații de mare viziune, făcută de presedintele țării cu prilejul unei vizite de lucru precedente. „Ceea ce ne-a determinat să ne concentrăm toate eforturile de elaborare și producție reușind în final să realizăm peste 2 000 de echipamente complexe de calcul pentru conducerea proceselor din metalurgie, la Combinatul de oțeluri Galați, Tîrgoviște, la întreprinderea de prelucrare a aluminiului de la Slatina, la marile combinate chimice, cum este cel de la Rimnicu Vilcea, în sistemele de producere și distribuție a energiei electrice precum și în cele de prognozare și avertizare a inundațiilor. Și, în această ordine de idei, plecînd de la dezvoltarea sistemelor de calcul pentru conducerea proceselor industriale am continuat să realizăm și alte echipamente în colaborare cu institutele de învățămînt superior. Astfel că am avut ca parteneri Institutul politehnic București, catedra de matematică și calculatoare, catedra de electronică aplicată, Facultatea de electronică și telecomunicații. Rodul acestei colaborări au fost echipamentele prezentate în cadrul expoziției organizate cu prilejul vizitei tovarășului Nicolae Ceaușescu și care s-au bucurat de aprecieri din partea conducătorului nostru. Nota dominantă a acestor mijloace moderne de tehnică de calcul constă în apropierea performanțelor realizate de noi cu cele existente pe plan internațional, un motiv în plus, zic eu, ca să fim mîndri de rezultatele noastre și să purtăm fruntea sus în competițiile externe“. Așa cum se știe aplicarea largă a informaticii în organizarea și desfășurarea proceselor de conducere și producție are implicații în reducerea consumurilor materiale, de combustibil și energie, la o folosire mai bună a capacităților, la obținerea unor sporuri de producție, la scurțarea duratei de pregătire a fabricației, la ridicarea calității produselor și creșterea productivității muncii. Schimbările petrecute în structura organizatorică a întreprinderii, fluxurile tehnologice, noutățile realizate de la precedenta vizită pînă în prezent au constituit motivele dialogului sincer și direct pe care cercetătorii, inginerii și muncitorii l-au purtat cu tovarășul Nicolae Ceaușescu. Indicațiile și orientările stabilite sint axate îndeosebi pe o creștere substanțială a calității produselor, care să asigure realizarea unei producții competitive și eficiente.

MARIA BOGDAN ■

fost aceea ca Institutul bucurestean să devină un „institut-întreprindere“.

— Ce înseamnă practic această sarcină, tovarășe director?

— Concret ea se traduce prin realizarea a două module de turnătorii mecanizate și automatizate la cel mai înalt nivel al tehnicii, module care urmează să fie exemple în dezvoltarea și exploatarea unor asemenea unități. Ideea de bază rămîne aceea de a lega cercetarea, proiectarea de producție efectivă, obligația noastră fiind de a crea unități model pentru economie. Vom fi puși astfel mai mult decît pînă acum în tripla ipostază de cercetători, proiectanți și producători efectivi. Cele două module vor avea o capacitate de formare și turnare de 5 000 tone pe an fiecare, ceea ce, dintr-o dată, va da alte dimensiuni producției institutului care în prezent se ridică la numai cîteva sute de tone.

— Evident că aceasta va însemna o nouă etapă calitativă în activitatea unității dumneavoastră.

— Fără doar și poate. Va trebui să acordăm o mai mare atenție execuției și finalizării proiectelor pentru sectoarele calde. De altfel am și trecut la elaborarea unei strategii de acțiune pentru a atinge cît mai repede acest stadiu. Sintem pe cale de a găsi soluțiile cele mai bune pentru amplasarea modulelor de turnătorii.

— Desigur, atît pentru institut cît și pentru toți cei ce beneficiază de creația tehnică de aici, punerea în practică a acestui proiect va determina o valoare economică ridicată a activității.

— Pentru institut, mai mult decît dublarea, ca volum, a producției, iar pentru economia națională cîștigarea unei experiențe în domeniul tehnicii de vîrf, a întîrșinerii, controlului și conducerii proceselor tehnologice, ceea ce va conduce implicit la o generalizare mai operativă a noului în acest domeniu. Noi știm că spiritul revoluționar trebuie dovedit prin fapte. Ne vom mobiliza întreaga capacitate de muncă și putere de creație pentru punerea în practică a prețioaselor indicații primite din partea secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

ALEXANDRU ȘERBAN ■

Reconstrucția pământului

● Extinderea irigațiilor ● Dispariția crovurilor ● Arături de noapte ●

PROIECTUL DE DIRECTIVE ALE CONGRESULUI AL XIII-LEA AL P.C.R. PREVEDE:

● În concordanță cu prevederile Programului național de îmbunătățiri funciare în perioada 1986—1990 se vor amenaja pentru irigații 1,8—2,3 milioane hectare, ajungându-se, astfel, la sfârșitul cincinalului, la 5,5—6,0 milioane hectare. Vor fi efectuate lucrări de desecări pe 1,5 milioane hectare ● Combaterea eroziunii solului pe 800 mii hectare ● Suprafața agricolă a țării se va majora cu peste 500 mii hectare, ajungând, în 1990, la 15 500 mii hectare prin introducerea în cultură a unor terenuri neagricole și îndeosebi neproductive. Va crește în mod prioritar suprafața arabilă

Există o independență față de natură

Cit de mănos este pământul acesta drept care se întinde dincolo de periferiile Bucureștilor? Un om de la munte ar zice că în asemenea locuri ajunge să azvîrli semințele și să te întorci toamna cu remorcile goale ca să ieși cadoul pe care ți l-a făcut natura. Multă vreme am trăit și eu o prejudecată, până în aceste zile, când nu departe de Corbeanca, pe un pământ drept ca asfaltul, am văzut douăzeci de tractoare cum se opintesc și în loc să are rupeau bolovani mari, de o jumătate de metru dintr-o scoarță groasă și tare ca betonul. Din jumătate în jumătate de oră cite un tractorist trăgea pe dreapta și demonta cite ceva și venea cu șuruburi forfecate, cu cite o piesă ruptă, cu cite o conductă spartă. Inginerul șef Constantin Ivan zice, de 16 ani de agricultură n-am mai prins o toamnă grea ca asta. În fiecare zi trebuie să schimbăm fierele de plug. Se tocesc, de parcă am ara în stîncă. Primarul Nicolae Marin urecă și el pe un tractor și-l lasă pe un băiat mai tânăr să se odihnească. De atîta tras de „covrig” băiatul își simte miinile ca două cirpe. Un praf subțire

se ridică în urma tractorului. La o primă privire parcă ar fi numai țărînă moale, făinată. Dar dedesubt e spinarea osoasă și tare a pământului pe care ploile de primăvară și lucrul pe vremea cit încă era umed l-au făcut tare ca un zid de cetate. Douăzeci de tractoare ară și se rup, se opintesc și o iau de la capăt și o țin așa pînă noaptea tirziu. De cum se înserează și se lasă răcoarea opt screpere și 9 buldozere încep lucrul la amenajări de crovuri și scalificări de pământ. În preajma Bucureștilor, oricît ar părea de curios, pământul nu e unt și nu e gata să-ți dea oricît. Dacă e secetă, se întărește și aratul devine o luptă cu bolovani enormi. Semănatul într-un asemenea pământ este o aventură pe care n-o trăiește decît țăranii de aici și oamenii curajoși. În această toamnă, pentru semănătură s-a muncit pământul cu o înversunare cum greu se poate închipui. Tot ce-a fost putere, mijloc mecanizat și forță umană a pus mina la această campanie de transformare a cîmpului cu bolovani într-un pat pentru seminte. Cînd plouă prea mult, pămînturile din această zonă se satură repede de apă și încep să contureze oglinzi sub care plantele se sufocă în citeva zile. Nu numai la Corbeanca, dar pe toate pămînturile care se întind pe o zonă de 30—40 de kilometri de București ploile au născut zeci și sute de crovuri din care localnicii nu puteau să recoltze nici măcar o căruță cu papură. De citeva ani în zona București Nord funcționează un vast program de ameliorări de terenuri, o adevărată oră a reconstrucției pământului românesc. Mii de hectare au fost redat agricole. La fel și la Corbeanca, prin programul național de reconstrucție a pământului, numai în această toamnă 200 de hectare de crovuri au fost desecate și scarificate. În curînd, ultimul hectar de pământ va intra în circuitul agricol. Peste citeva săptămîni ultimul crov va fi șters din suprafețele arabile. Mai mult, tot pământul rezultat de la săparea canalelor de irigații a fost nivelat și astfel au mai fost cistigate citeva hectare de teren în folosul pînii. Oamenii vor reamenaja drumurile, le vor îngusta, și asta numai și numai ca să mai cistige puțin pământ. Am asistat la o discuție fugară în care cei trei bărbați care organizează rostul pământului în această comună încercau să contureze un plan de bătaie pentru recuperarea unei jumătăți de hectar, un petec de pământ acoperit cu roșcovi unde odinioară fusese un castel părăsit. O echipă de oameni de bine, alcătuită din președintele cooperativei, Alexandru Matei, din inginerul șef Constantin Ivan și din primarul comunei, Nicolae Marin a încercat să schimbe raportul cifrelor de recoltă. Pe aceste pămînturi oamenii aroape că terorizau țărîna ca să le dea 2 000 de kilograme de grîu la hectar, ca acum la Corbeanca să lasă 4 800 de kilograme de grîu iar pentru anul viitor să se pună problema unei producții de 8 000 de kilograme de grîu la hectar de pe sole irigate, a unei recolte de 20 000 de kilograme de porumb la hectar, ceea ce, trebuie să recunoașteți, pe un pământ capricios și sărac este enorm. Și iese ?!-am întrebat pe Constantin Ivan. Iese, pentru că în anul trecut am avut suprafețe de pe care am strîns aceeași recoltă, și fără să fi irigat. Din acest an a intrat în funcțiune un sistem de irigații construit de I.E.L.I.F. București și el acoperă 580 de hectare. Lui i se adaugă încă 4 sisteme mai mici, de tip local, acestea acoperind o suprafață de încă 480 de hectare. Jumătate din suprafața agricolă a cooperativei din comuna Corbeanca este irigată. În scurt timp toate suprafețele vor fi independente de secetă. „E o perioadă în care ai sentimentul că natura s-a întors puțin împotriva noastră”, spunea inginerul Ivan. Pământul e încă îngăduitor, dar este capricios și trebuie să-l lucrăm repede și bine. Aici dacă nu-l ajuți la timp, dacă îl bruschezi și îi distrugi textura nu mai ai pentru ce să așteți toamna. Noi încercăm să-l îngrijim cit mai bine, să-l dăm în fiecare an zeci de tone de gunoi de grajd, să-l irigăm și să-l lucrăm la timp. Numai așa putem fi independenți, să nu mai stăm la cheremul capriciilor timpului”.

BOGDAN NISPOIU ■

La Ploșor cresc și plopi, dar și arbori fructiferi

Nu se fâlește cu rodnicia lui pământul Ploșorului, nu-i deloc faimos pentru recolte, deși acest sat află la vreo 30 km de Craiova, sediu al C.U.A.S.C.-ului cu același nume, îi pune în față un peisaj frumos cu o surpriză a reliefulor care încintă. Pe cele vreo 20 000 de hectare ale consiliului se află de toate: șesuri, dealuri și mături, riuri și iazuri, pășuni și livezi. Numai munții lipsesc. Peisaj ispititor, dar „soluri grele”, cum zic agro-

nomii, clorchine de „soluri grele” de toate structurile, ca o pulpă de fructe de diferite culori. Fructe se fac, dar grînele mai cu firiița, podzolul și brunul roșcat de pădure fiind, cum spuneam, „soluri grele”, adică slabe și reci, neînstare să încălzească viața gingașelor plante. Pământ sărac în humus, ca, din nefericire, destule din pămînturile acestei țări. Aici, ne spune vechiul director al S.M.A.-ului I. Barbu, puținătatea humusului nu provine din abuz de îngrășăminte chimice, ca în alte părți, ci din simplul fapt că așa-i pământul, sărac în humus. Cîndva, se pare, era mai bogat, dar s-a întimplat și aici ce s-a întimplat în destule locuri, adică șesurile și măturile au fost deseuate de stratul fertil de deasupra, care străt a fost încărcat în căruțe și vîndut unor „franțuji” ori „talieni”, ce-l foloseau ca îngrășămint. Pleca humusul țării ca să îngrășe pământul altora. Isprava au desăvîrșit-o piraiele, care-cu zecile pe aici, mai rupind și ele din coaja de humus și prefăcînd pământul în rîpe și ghotișuri.

Și oamenii Ploșorului asta fac, adică lucru concret, nu abstracțiune. Mii și mii de tone de bălegar au îngrășat pământul cel slab. Pe 1 300 de hectare s-au făcut în anul ăsta „amendări”, 1 100 hectare cu pomi au fixat pământul care fugea la vale, cu toate ale lui, într-un deșin obscur. Torenții care „spălau” pământul, luîndu-i pielea pînă la os, au fost cîmînțiți ici-colo prin mici baraje. Locurile sînt în prada secetei endemice, patru luni din vara și toamna asta n-a căzut strop de ploaie, drept care ploșorarii s-au apucat să fabrice apă. Izvoare sînt, dar apa se află la mari adîncimi, trebuie să sapi pînă la 15—20 de metri ca să dai de răcoarea ei. Oamenii celor 10 C.A.P.-uri ale C.U.A.S.C.-ului au captat piraie, au stropit cu ele grădinile și livezile, s-au bătut cu pământul și cu timpul ca să le-ducă la nevoile lor. Recoltele din '84 ar stîrni „poate zimbetul celor ce stau pe cernoziom (nu chiar al tuturor !), dar aici ele i-au mulțumit pe oameni, dacă nu pe toți măcar pe multi.

Toate astea au dus la slăbirea degradării, a modificării nocive a solului, a eroziunii, adică a stricării pământului. La începutul veacului, ne amintește Virgiliu Nicoli, inginerul șef al consiliului, doctorul Victor Babeș avertiza asupra degradării fondului biologic uman prin subnutriție și maladii. Acest adevăr, opiniază interlocutorul, e valabil și pentru pământ. Dacă nu-l dai ce-i trebuie, nu-i sănătos. Și iată, pământul cel săracit al Ploșorului începe să se refacă. Nu peste noapte, nu prin explozive salturi, n-a devenit din podzol ciocolată, dar lucrările de îngrășare, de amendare, de fixare a solurilor ce fug, ca și apa adusă prin pompe, fac ca plantele să nu se mai simtă ca într-o carceră, să-și poată întinde în voie rădăcinile. Parcă-parcă începe să prindă coaja și humusul. Cam așa stau lucrurile la Ploșor, unde omul s-a angajat în fața pământului să-l înobileze, iar pământul, la rîndu-i, să-l răspîlzească.

ILIE PURCARU ■

Conferințe ale organizațiilor județene de partid

(Urmare din pag. 1)

lul, în suprema funcție de secretar general al Partidului Comunist Român, exprimîndu-și convingerea fermă că acest act politic fundamental reprezintă cea mai sigură garanție a înfăptuirii neabătute a politicii interne și internaționale a partidului și statului nostru, a hotărîrilor istorice ce vor fi adoptate de marele forum al comuniștilor români, a felurilor luminoase ale socialismului și comunismului în patria noastră — Republica Socialistă Românie.

Cu entuziasm și voință unanimă, conferințele au adoptat în acest sens hotărîri proprii prin care delegații la apropiatul Congres al partidului au primit mandat să susțină re alegerea tovarășului Nicolae Ceaușescu, cel mai iubit fiu al națiunii noastre, în funcția de secretar general al partidului.

Conferințele au dezbătut, cu exigență și responsabilitate comunistă, modul în care organele și organizațiile de partid își îndeplinesc rolul ce le revine în conducerea întregii activități — politice, economice, sociale și educative — din județele respective, adoptînd măsuri corespunzătoare în vederea creșterii capacității politico-organizatorice și politico-educative a organizațiilor de partid, angajării ferme a fiecărui comunist în unirea forțelor pentru realizarea exemplară a sarcinilor de plan pe anii 1984 și 1985 și pregătirea condițiilor necesare înfăptuirii obiectivelor economico-sociale pe perioada 1986—1990, a politicii partidului în toate domeniile de activitate.

Lucrările conferințelor județene s-au caracterizat printr-un puternic caracter de lucru, prin spirit analitic, critic și autocritic, punînd pe prim plan problemele prioritare ale dezvoltării economico-sociale a județelor, modul în care sînt îndeplinite hotărîrile partidului, legile țării. În centrul dezbaterilor s-a aflat analiza, profundă și responsabilă, a in-

deplinirii hotărîrilor Congresului al XII-lea și Conferinței Naționale ale partidului, relevîndu-se justetea acestor hotărîri, puternice confirmate de viață, rolul lor în înflorirea tuturor localităților, a județelor respective, în dezvoltarea generală a țării în perioada care a trecut de la ultimul Congres.

Conferințele au dat o înaltă apreciere rolului hotărîtor al tovarășului Nicolae Ceaușescu în elaborarea și transpunerea în viață a întregii politici a partidului și statului, a programelor de dezvoltare și înflorire multilaterală a patriei noastre socialiste, în întărirea rolului conducător al partidului, în dobîndirea succeselor istorice ale poporului român, în perioada dintre cele două congrese.

Delegații la conferințele județene au dezbătut și aprobat proiectul de Directive ale Congresului al XIII-lea al partidului, document programatic ce prefigurează ample perspective ale dezvoltării patriei, dînd o înaltă apreciere contribuției nemijlocite, de inestimabilă valoare a tovarășului Nicolae Ceaușescu la elaborarea și fundamentarea acestui document, care trasează în mod științific coordonatele înaintării ferme a patriei noastre pe calea progresului economic și social, asigură condițiile necesare pentru trecerea României socialiste într-o etapă nouă, superioară de dezvoltare.

Analizînd activitatea desfășurată de organele și organizațiile de partid pentru îndeplinirea exemplară a obiectivelor ce le-au stat în față, precum și sarcinile ce decurg din planul de dezvoltare economică și socială a județelor în cincinalul 1986—1990, conferințele au stabilit măsuri concrete menite să ducă la perfecționarea activității economice și sociale, la îndeplinirea tuturor indicatorilor de plan și a angajamentelor asumate, la folosirea eficientă a tuturor posibilităților și resurselor materiale și umane existente în fiecare județ. O atenție deosebită s-a

acordat, în timpul lucrărilor, ridicării permanente a nivelului tehnic și calitativ al produselor, sporirii productivității muncii, realizării planului de investiții și a producției pentru export, utilizării cu randament superior a capacităților de producție, economisirii stricte și valorificării depline a materiilor prime, combustibililor și energiei, recuperării și refolosirii materialelor rezultate din procesele de producție și consum, reducerii costurilor de producție, cu deosebire a cheltuielilor materiale, creșterii substanțiale a eficienței economice în unitățile industriale și agricole din județe, în toate ramurile și sectoarele economiei naționale.

În cadrul dezbaterilor, un loc important l-au ocupat problemele dezvoltării și modernizării agriculturii, ramură de bază a economiei naționale, exprimîndu-se hotărîrea fermă de a se acționa pentru transpunerea integrală în viață a programelor naționale elaborate din indicația și sub conducerea nemijlocită a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru obținerea unor recolte sigure și stabile, precum și pentru încheierea în cel mai scurt timp a tuturor lucrărilor agricole din toamna acestui an.

O atenție deosebită s-a acordat, în cadrul dezbaterilor, problemelor privind creșterea nivelului de trai și ridicarea continuă a calității vieții, perfecționarea continuă a activității desfășurate de instituțiile democrației noastre muncitorești, întărirea ordinii și disciplinei, intensificarea muncii politico-ideologice, a activității politico-educative pentru creșterea spiritului de combativitate al comuniștilor, a conștiinței revoluționare, patriotice a tuturor oamenilor muncii.

Conferințele au exprimat totala adieziune și aprobare a comuniștilor, a tuturor cetățenilor, fără deosebire de na-

ționalitate, la politica externă a partidului și statului, care corespunde intru totul intereselor fundamentale ale națiunii noastre socialiste, serveste cauzei generale a socialismului, păcii și progresului în lume. S-a dat o înaltă apreciere rolului deosebit al secretarului general al partidului, inițiatorului și acțiunilor concrete ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, ale României socialiste, consacrate dezarmării, și în primul rînd celei nucleare, securității pe continentul european și în întreaga lume, dezvoltării libere a tuturor popoarelor, colaborării egale între statele lumii. Datorită acestei politici, activității neobosite a tovarășului Nicolae Ceaușescu, România se bucură astăzi de un mare și bine meritat prestigiu internațional.

În conformitate cu prevederile Statutului partidului și criteriile stabilite de Plenara Comitetului Central, conferințele organizațiilor județene de partid au ales noile organe conducătoare ale organizațiilor respective, delegații pentru Congres și au desemnat candidații pentru organele centrale de partid.

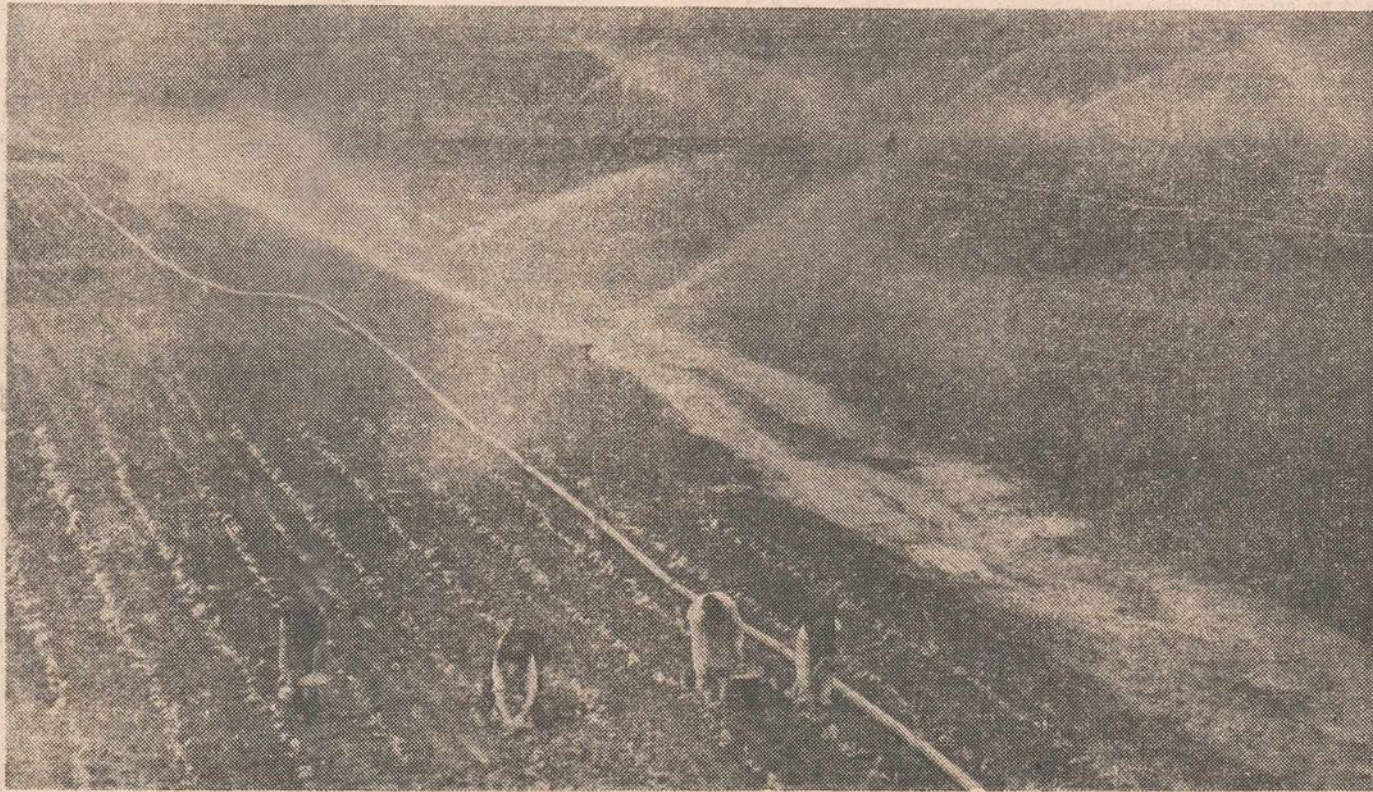
În încheierea lucrărilor, conferințele au adoptat, într-o atmosferă de puternic entuziasm, telegrame adresate secretarului general al partidului, tovarășului Nicolae Ceaușescu. Telegramele dau glas, cu profund respect și înaltă considerație, deplinului atașament al comuniștilor, al tuturor oamenilor muncii la politica științifică, clarvăzătoare a partidului și statului nostru, adieziunii totale la hotărîrea Plenarei C.C. al P.C.R. cu privire la re alegerea tovarășului Nicolae Ceaușescu, la al XIII-lea Congres, în funcția supremă de secretar general al partidului. Telegramele exprimă angajamentul ferm al comuniștilor, al tuturor oamenilor muncii de a acționa cu înaltă răspundere, cu dăruire și abnegație revoluționară pentru transpunerea în viață a hotărîrilor ce vor fi adoptate de Congres, pentru înfăptuirea marelui program al partidului de dezvoltare multilaterală a patriei, pe calea socialismului și comunismului.

(Agerpres)

Reconstrucția pământului

Un obiectiv
al veșniciei noastre

Arahide românești • Întilnirea cernoziomului cu apa •

**Înteleptul i cel ce riscă,
întelept e cel care
îndrăznește**

Lecția despre pământ ar trebui predată copiilor noștri odată cu lecțiile despre patrie. Dar, cum se întâmplă adeseori la lucrurile cu adevărat importante ale existenței, importanța lor ni se dezvăluie întreaga în conjuncturi critice. Sesizăm importanța realității a aerului pe care-l respirăm, abia după ce îl poluăm într-atât, încât devine presant să îl cunoaștem și să-l prețuim ca bogăție. La fel cu apa, la fel cu pământul, la fel cu focul. Lecțiile despre pământ, predate bine și la timp, au, ca investițiile, acoperire în aur. Un pământ care trebuie reconstruit consumă cu mult mai multă muncă și griji decât unul care trebuie pur și simplu construit ori numai exploatat rațional.

Iată, spre exemplu, o solă de două-trei hectare acoperită cu apă. O baltă ivită în plin cîmp și pe care destui o privesc cu acru că bălțile acestea, răsărite peste an, pe acolo pe unde e mai curînd secetă, decât umezeală sînt o fatalitate. Multe din miile de hectare de bălți — mii de hectare rezultînd din însumarea a mii de ochiuri de apă stătute și moartă — sînt consecința, totuși, a unei activități întrecînd toată reconstrucția pământului, și anume irigațiile. Orice inginer agronom și, la urma urmei, oricare muncitor al pământului cunoaște că irigațiile făcute nerațional dau probleme: loessul se tascază și chiar dacă nu apar bălți, se întâmplă totuși ceva ce aduce pagubă. Se constată astfel că pe terenurile irigate rău, și unde s-au produs tasări în straturile ce comportă lucrări agricole, puterea la cîrlig a tractorului crește și chiar se dublează. Asta înseamnă că e nevoie de un dublu al forței pentru o treabă care, altfel, ar cheltui mai economic forța mașinii.

Discuțăm cîteva din chestiunile reconstrucției pământului la Direcția agricolă județeană Brăila — și în mod special pe aceea rezultînd dintr-un mare bine: irigațiile — deoarece județul e irigat cam 70 de procente. Cum moșia urmează a fi irigată toată, se procedează complex: în sistemul Ialomița-Călmățui, și în celelalte ce vor închide sistemul, deodată cu rețeaua pentru irigații se edifică și aceea pentru desecări și ameliorarea suprafețelor sărăturate.

Pământurile Brăilei au această caracteristică, de a fi harnice, deși nu-s de cea mai bună calitate. Și cum harnicului i se cere întotdeauna să fie și mai harnic, iată momentul în care trebuie ameliorate consecințele unor altor momente, de grabă și chiar de pripeală. O seamă de gospodari — ai C.A.P.-urilor din Roșiori, Tudor Vladimirescu, Grădiștea, Movila Miresel, Cazasu — au revenit, ceva mai întelepți după ani de abuz cu îngrășăminte chimice, la cele de grajd. Cam o treime din îngrășămintele împrăștiate de ei pe cîmp sînt naturale. Brăila avea munți de gunoi de grajd, dar fiindcă se pierduse tradiția se aștepta totul de la îngrășămintele chimice. Inginerul Ion Dublea, de la Oficiul de cadastru, organizarea teritoriului și asolamente, spune că o cultură bine amplasată dă un plus

de 20 la sută recoltă fără cheltuieli suplimentare. Numai că pentru asta era nevoie să se stabilească, la nivelul fiecărei unități agricole, asolamentele, în funcție de zonele de favorabilitate. „E o treabă foarte serioasă, de care depind multe. Un paradox al Brăilei e că recoltele cele mai mari de grâu și de orz le-au dat anul acesta zonele de luncă, mai compacte și mai sărăturate, și nu acelea cu pământ mai bun. Pământul mai rău s-a dovedit mai bun. Cauza e că aici sămînța a încolțit în momentul prielnic. Cînd spunem că pământul e ceva viu, avem tendința să ne gîndim la un tip ideal de sol, ori idealul e să prinzi elementele de favorabilitate ale pământului de care dispui. Pământurile sărăturate, pe care mulți au avut tendința să le socotească moarte, au pe ele cele mai bune orezări din țară. La Stăncuța se poate vorbi de niște maestri ai asolamentelor. Directorul I.A.S.-ului Stăncuța, inginerul Viorel Coșereanu a probat aici, în condițiile unui teren dificil, și nu pe o palmă de pămînt, ci pe 6000 de hectare, că recoltele mari le obții cu îndrăzneală, nu riscînd. Iar îndrăzneala presupune să știi să pui oamenii la treabă și, de asemenea, să știi să pui pămîntul la treabă. Orezul are o anumită toleranță la salinitate. El reacționează solul în primul an. După asta, trebuie făcute asolamente. În județ, se au în vedere alte 3000 de hectare pentru orezării. De fapt, suprafețele ce trebuie reconstruite sînt de cîteva mii de hectare, în cea mai mare parte acoperite cu bălți, consecință a irigațiilor făcute fără a fi puse la pîntec și sistemele de desecări. Acum e o mare problemă să faci desecarea unei bălți de cîteva hectare. E o investiție în toată regula: pompe, canale etc. Nu poți să spui, gata, desecăți baltă asta! Pămîntul trebuie readus la viață. În sistemele de irigații, care vor asigura irigarea în întregime a județului s-au prevăzut, cum ar fi trebuit să facem încă de la început, lucrări complexe, pentru a putea controla chimia pămîntului, pentru a putea interveni pe parcurs. Vreo 40000 de hectare de pămînt sînt cu potențial de sărăturare, ca urmare a chimizării și a irigațiilor excesive. E un pămînt care are nevoie să fie ajutat. Se înțelege că irigarea întregului teren agricol este o realitate, care schimbă optica despre munca pămîntului la toți lucrătorii lui, că țaranul care lucrează un cîmp irigat trebuie să știe o seamă de lucruri despre chimia solului, despre procesele intime ale recoltei. De fapt, e vorba de un alt țaran”.

TUDOR OCTAVIAN ■

Jonathan și arahide

În miezul acestei toamne nemaipomenit de frumoase l-am întîlnit pe ing. Constantin Magherescu, directorul Stațiunii de cercetare și producție pomicolă Dolj, un om distins și volubil, care m-a invitat să-i cunoșc mai îndeaproape stațiunea, preocupările, gîndurile și împlinirile celor cu care conlucrează într-un mai bun valorificare a pămîntului din zonă. Am acceptat, firește, și, în drumul nostru spre Cernele, acolo unde unitatea își are de peste șase ani sediul, mi-a spus că producerea a peste un milion pomi altoiți și a 20 milioane stoloni de căpșuni anual constituie obiectivul principal al stațiunii.

Din vorba în vorbă, am ajuns, iată, la Ferma nr. 2 Cernele, aflată peste drum de sediul stațiunii. Aici, pe un oisip fin ca de plajă, ne-a întîmpinat, surprinzător, o superbă livadă de meri în plin rod. Pe aproape 150 de hectare se răsfață șiruri întinse de meri încărcăți din soiurile Goldenspur, Starkinson. Alături, în plantații compacte, ne fac parcă cu ochiul și ne ademenește. Jonathanul cel roșu înflăcărat, supranumit regele merilor, și Frumosul de Voinești, un-nou soi de măr cu fruct mare, roșu singur, cu dungi aurii...

Priveliștea e de-a dreptul fascinantă. Ispitit de aromele toamnei, mușe pe loc și cu voluptate dintr-un măr mare de Jonathan.

— Știi dumneavoastră ce a fost, doar cu cîteva ani în urmă, pe acest loc? mă întreabă tehnicianul pomicultor Viorel Băciu, un bătrînel simpatic, ieșit parcă din pămînt. Și tot el răspunde, văzînd încercătura în care mă aflam: a fost un teren neproductiv; au fost niște nisipuri sterpe. Doar iarba răzleacă și boscheți de salcîm mai cutezau să crească pe ele. Era ca un fel de depozit de gunoaie în aer liber. Resturile de betoane, moloz, fiare vechi, mortăciuni și fel de fel de lepădături se aruncau aici...

— A fost muncă grea, nu glumă, să înlăturăm toate astea! — intervine directorul. Atunci, la înființarea stațiunii, în '79, a trebuit să eliberez întîi terenul de toate gunoaiele posibile și imposibile. Am lucrat luni de zile la nivelarea nisipului, la introducerea conductelor de irigații, apoi am plantat, primele hectare cu pomi. Acum sîntem abia în al doilea an de rod, practic e primul an de producție, dar vedeți și dumneavoastră singur ce pot să dea nisipurile astea din coasta Craiovei. Cred că, în toamna aceasta, depășim planul la mere de consum cu cel puțin cinci sute de tone.

— Văd că ați avut și ceva culturi intercalate printre pomi.

— Da, am semănat furaje și chiar legume pentru stabilitatea și fertilizarea terenului nisipos.

— Dar acolo, alături, în marginea de vest, ce cultură aveți? Este vreun soi de mazăre necunoscut mie, care se pretează la nisip?

— Ei, cu cultura aceea e cu totul altă poveste — răspunde rar directorul, în timp ce ne îndreptăm spre rîndurile ciudate de verdețată. Se apleacă cu grijă, și, smulgînd cu ușurință cîteva arbuști pitici descoperi privirii mele curioase, niște rădăcini încărcate parcă de gogoși mici de mătase. Mă dumirii însă degrabă. Erau alune.

— Da, zice inginerul Constantin Magherescu, sînt chiar alune de pămînt, chiar arahide.

Am încercat cîteva între măsele și mi s-au părut tare gustoase.

— Păi, merg și de-astea aici, la dv.?

— Merg foarte bine, de ce să nu meargă?! Se infirmă astfel o prejudecată, cum că alunele de pămînt ar merge numai în țările calde. Iată Doljul dovedește nu o dată, și nu numai aici, că arahidele se pot cultiva și pe nisipurile noastre. E drept că noi le-am cultivat, deocamdată, doar experimental, să vedem cum se comportă. Mai ales cînd toamna e mai lungă și călduroasă, culturile de alune ajung la maturitate și se coc. Firește că e vorba de o tehnologie mai aparte pe care producătorii noștri n-o stăpînesc încă bine. Cu eforturi însă, depășind concepțiile învechite ale fatalității, iată că se poate:

— Nu le recoltați? Că piața abia așteaptă...

— Răbdare, mai trebuie încă puțin să se coacă.

MIHAI STĂNESCU ■

Unde începe împărăția grîului

Acolo unde se întîlnesc cernoziomul cu apa începe împărăția grîului. La Dragalina, în inima Bărăganului, așa a fost, așa este. Insa nu este chiar atît de demult pe cît ar putea să creadă unii mai grăbiți. Adevărul fiind că, de cînd se știe, pămîntul Bărăganului s-a tot zbatut între secetă și norocul adus de o ploaie căzută la timp pînă pe la începutul anilor '70, cînd a început să se construiască un sistem de irigații aici, la învelirea drumurilor de la Lețiu la Bețești și de la Slobozia la Călărași. Și nu e deloc greu de înțeles bucuria celor de la Dragalina care au știut că se vor elibera ca de o povară de temeră, întotdeauna înfrățită cu o speranță, cînd porii fumegau ca niște năluci peste ciupia incinsă de arșiță și se lăsau minăți de vînt înspre linia Dunării. Pămîntul, irigat, a produs mai mult și recolta a început să fie mai sigură. Insa bucuria, din păcate, a fost intructivă umbrită, cîteva ani mai tîrziu, cînd s-a văzut ce consecințe poate avea faptul că pe lîngă canalele prin care se aducea apa de la Dunare nu fuseseră săpate și asanumitele canale de desecare. Cu vremea, pinza de apă freatică a crescut îngrijorător. Apa s-a ridicat în întîni că puteal s-o atingi cu mina. Pe sute de hectare au apărut bălți care n-au mai scut nici în mijlocul verii. Aflați la 16 kilometri de cel mai apropiat rîu, de Ialomița, comuna a avut de luptat, în cîteva primăveri, cu inundațiile provocate de ploile căzute pe un pămînt îmbibat de apă. Cîteva case, mai vechi, s-au prăbușit. Încît n-a mai încăput nici o amînare, la începutul anului 1982 a fost săpat de jur-împrejurul comunei un canal îndeajuns de lat și de adînc, lung de aproape 20 de kilometri, căruiu i s-a deschis drum de scurgere către Ialomița. Cei din Dragalina au ajutat și ei, după puterile lor. Și apa s-a retras, în sfîrșit, și oamenii li s-a luat o piatră de pe inimă și s-au putut întoarce, tîhniți, la rosturile vieții lor, în primul rînd la lucrul celor 17000 de hectare de pe seama cărora predau în fiecare an, la fondul de stat, multe zeci de mii de tone de cereale, rotunjind astfel veniturile acestei comune.

La urma urmei, ni se pare că Nicolae Bănică de la Oficiul de cadastru al județului Călărași are perfectă dreptate atunci cînd, luînd în discuție cele ce s-au întîmplat într-o vreme la Dragalina, zice că „astea au fost posibilitățile de atunci”. Insa în vara anului trecut, cum se știe, a fost adoptat un program național de asigurare a unor producții agricole sigure și stabile, iar amploarea lucrărilor preconizate presupune, fără îndoială, posibilități tehnice de a le înfăptui întocmai. Și argumentele, în această privință, ne stau la îndemînă. De fapt, nu avem decât să ascultăm ce are de spus Nicolae Bănică, tehnician fond funciar, care împreună cu colegii săi Petre Jolescu, Elena Năbîrgeac sau Nicolae Ioniță, este un om autorizat, desigur, să vorbească despre pămîntul Bărăganului, fie și numai despre acea parte a Bărăganului ce aparține județului Călărași. Pămîntul acesta fiind, cum ne așteptam să aflăm, printre cele mai bune din țară. Într-adevăr, spune Nicolae Bănică, posibilitățile au crescut odată cu vremea și cea mai bună dovadă că este chiar așa o reprezentă, între altele, lucrările de modernizare a sistemelor de irigații. Astfel de modernizări au fost executate pe terasa Călărași, la Dichiseni, Rosești și, parțial, Modelu, pe 6000 de hectare, iar în perspectivă, în următorii doi ani, pe alte 6000. În viitor se va moderniza și sistemul Pietroiu-Stefan cel Mare, cu 15000 de hectare. Și pot fi notate și altele, în curs de execuție, în zona Dragoș Vodă, Vilcele, Vlad Tepeș, Nicolae Bălcescu, pe 10000 de hectare, și pe alte 63000 de hectare în sistemul Mostiștea 2, pe teritoriile consiliilor unice agroindustriale Frăsinet, Budești, Fundeni, Ilcana. La fel, mai spune Nicolae Bănică, se vor face amenajări, în viitor, pe 10000 de hectare în zonele Greaca și Chirnoși și Radovanu. Acolo unde se fac amenajări noi, sistemele de irigații cuprind și executarea unor lucrări de desecare iar la sistemele de irigații mai vechi, în sistemul Gălățui-Călărași, de exemplu, care se întinde pe 90000 de hectare, modernizările includ și operațiile de execuție a drenajelor.

În totul, de-a lungul și de-a latul acestui mare sistem de irigații care urcă apa de la Dunare pînă în inima Bărăganului, aproape de Slobozia, mai mult de jumătate din lucrările de desecare au și fost executate iar acestea e o veste de-a dreptul îmbucurătoare. Aceste lucrări vor continua, împlinind astfel unul dintre factorii cei mai importanți de care dispune agricultura noastră pentru realizarea unor recolte sigure, stabile, și la nivelurile stabilite în Proiectul de Directive ale celui de-al XIII-lea Congres al partidului.

Pentru că în locul unde își dau întîlnire cernoziomul cu apa, începe, într-adevăr, împărăția grîului.

DUMITRU ELIADE ■

Reconstrucția pământului

● Hărți pentru noul pământ ● Stăpînii ploilor ● Irigațiile și aportul industriei ●

Delta Dunării — exploatăată altfel decît alte delte ale lumii

Europa avea, încă în acest secol, mult mai multe delte decît are în prezent. Dar oamenii, înmulțindu-se și preocupăți tot mai mult de existență, au modificat creațiile naturii. Delte mari ale lumii, prin care se scurgeau în mare, Padulul, Vistulei, Mississippiul și altele, au fost transformate în terenuri întinse pentru agricultură. E bine că omul a modificat aceste echilibre ecologice întemeiate în secole și milenii? Unii specialiști, martori oculari, implicați în aceste confruntări temerare ale omului cu natura, au semnat documente favorabile. Deltele au fost îndiguite, desecate, defrișate, destelenite și împinse circuitelor agricole. Procedindu-se însă pe alocuri exclusivist, iată că nu s-a scurs atîta timp cît începe într-o viață de om și unele semne au apărut: sărăturări, mlăștinări, refulări ale armoniei zdruncinate a Universului. Să facem delte la loc?

— Noi, ne liniștește de la început tovarășul Marin Nițu, directorul general al Centralei Delta Dunării, avem o concepție aparte despre felul în care trebuie exploatăat întregul spațiu al deltei. Înainte

de a ne apuca de orice fel de lucrări, un colectiv de specialiști a văzut și a examinat urmările modificărilor din toate deltele mari ale lumii. Apoi ei au gândit și au întocmit studii pentru cea mai bună variantă.

— Care este aceasta?
— Delta Dunării va rămîne în continuare deltă. Dar sînt unele terenuri, în delta fluvială mai ales, care deocamdată nu sînt folosite. Ele se pot folosi ca pășuni, altele pentru agricultură, pe altele se pot planta păduri. Delta Dunării are acum 442 300 hectare. Din acestea, 144 000 hectare vor fi folosite pentru agricultură și pentru pășuni în regim natural (50 000 hectare). Pășunile nu se vor îndigui, ele se situează pe unele grinduri, dar le vom suprainsămînța, pentru a spori cantitatea de masă verde la hectar. În deltă vom crește deci un număr sporit de animale: 20 000 de bovine (acum sînt 15 000). Dorim să creăm o rasă autohtonă, a deltei, care să reziste și să se aclimatizeze condițiilor de aici, nu prea comode. În deltă sînt mulți țînțari, tăuni. Vor apărea deci ferme cu vaci pentru lapte, unități pentru produse lactate pentru consumul local, dar și pentru consumul altor județe. Vom crește 350 000 de oi și capre (acum numărul lor nu depășește cifra de 20 000), 350 000 de păsări — rațe și gîste mai ales, care folosesc mai bine condițiile locale; vom construi patru complexe mari, a câte 30 000 de porci, așa încît delta să devină și o mare crescătorie de animale și păsări domestice, nu numai sălbatice. Reziduurile organice ale acestor animale vor îngrișa terenurile și le vor crește potențialul biologic.

— Vorbeați însă și de agricultură: unde și în ce condiții se va practica agricultura în deltă?

— Vă spuneam că în zonele din delta fluvială există terenuri apte pentru agricultură pe circa 94 000 hectare, din care sînt îndiguite pînă acum 32 000 hectare. Vom îndigui și ceea ce a mai rămas, le vom amenaja și le vom însămînța cu grâu, orz, orez, soia, în pentru ulei, porumb și floarea-soarelui. Anul acesta, pe astfel de terenuri încă nestructurate (cu plauri, sahurii etc.), am obținut rezultate bune aș spune eu: 3 552 kilograme orz la hectar, 3 507 kilograme grâu, porumb și alte produse.

— Este cum ziceți. Dar ce se va întîmpla cu păsările?

— Păsările nu cuibăreau aici, în această zonă mai severă din punct de vedere al vegetației. Gîsca va trăi în continuare, va veni la grâu; celelalte păsări vor continua să trăiască pe canale. Iar pelicanii, subiect viu disputat, nu vor avea deloc de suferit. Cea mai mare colonie de pelicanii din delta noastră și din Europa este la

Matia, altele se mai găsesc la Merhei și Rusca. Matia este rezervație naturală, iar celelalte zone sînt și ele protejate. Deci, pasajul de toamnă și primăvară nu e tulburat.

— Dar toată această activitate nu poluează delta? Atitea animale, atitea păsări, tratamentele, substanțele chimice de fertilizare, erbicide și altele nu vor produce dezechilibre în microuniversul deltei?

— Prin toate măsurile pe care le vom lua și care sînt prevăzute a se lua, noi nu vom polua delta, nu vom produce dezechilibre. În zonele îndiguite vom păstra canale de scurgere naturală a apelor — la Pardina, Păpădia, Fortuna și în toată zona deltei maritime care rămîne rezervație naturală. Noi ne îngrijorăm de ceea ce vine de la izvoare!

— Ce vine de la izvoare?

— Agenți puternici poluanți în apele Dunării. Anul trecut am trăit niște zile cumplite: ne-am trezit cu tot peștele din Dunăre, la vîrsare, cu burta în sus. Mort! Și oamenii îl adunau, deși era un mare pericol!

— De unde deversau acești agenți poluanți?

— De la combinatele chimice din amonte. Toți trebuie să veghem la păstrarea echilibrului deltei și nu numai ale deltei, ci și a celorlalte ape.

— Dar delta înseamnă mai înainte de toate pește?

— Dezvoltăm piscicultura în suprafețele ce rămîn în regim natural și care însumează 170 000 hectare, dezvoltăm fauna și flora de fund și în raport cu acestea sperăm să ajungem să obținem o sută de kilograme de pește de un hectar de luciu de apă, față de 35—50 kilograme cîte obținem acum. Vom colmata unele canale, cele de pe vremea lui Antipa, și vom draga altele, așa încît unele bălți să devină sisteme închise; lacurile Razelm și Sinoe vor deveni, de pildă, sisteme închise, controlate îndeaproape. Încă de anul acesta vom începe regularizarea brațului Sf. Gheorghe, în urma căreia se va scurta mult timpul de parcurs al acestui drum pe apă.

— Ce se prevede pentru dezvoltarea pescuitului costier?

— În prezent pescuim cu două vase: Cheful 1 și 2. În viitor vom avea 27 de nave costiere și vom pescui în Marea Neagră, în zona Deltei Dunării.

— Ce specii de pești și păsări vor dispărea din deltă?

— Nu va dispărea nici una dintre specii, nici de pești, nici de păsări. De ce să dispară dacă menținem 170 000 hectare numai cu apă? Din care 41 500 hectare numai rezervații naturale, ocrotite prin lege și care cuprind ecosistemele cele mai însemnate din întreaga deltă.

— Sînteți convins că faceți o treabă bună?

— Eu, da; și toți cei care ne-am angajat la treaba asta. La elaborarea acestui Program de valorificare eficientă a întregului potențial al Deltei Dunării au participat specialiști ai Academiei R.S.R., ai Academiei de Științe Agricole și Silvicultură, ai altor 37 de institute de cercetare, ai unor universități din țară. Ei au studiat, au comparat, au sintetizat.

— Șitiți de ce vă întreb? Fiindcă, dacă mergi cu trenul prin Bărăgan, vei observa de o parte și alta a liniilor ferate, lacuri ca în deltă, populate de pescăruși mereu infometăți, de lișițe și corcodoi, de rațe sălbatice și poate și de pești (nu sînt sigur, n-am pescuit în ele). Unii oameni spun că lacurile astea sînt cele care erau în Balta Brăilei... Dumneavoastră ce spuneți?

— Dacă au apărut astfel de fenomene în Bărăgan, înseamnă că pe undeva, ori în incinta îndiguită, ori în Bărăgan, nu s-a respectat programul de desecări. Eu nu cunosc adevăratele cauze, n-am cercetat acest fenomen, dar cred că e vorba de ridicarea pinzei de apă freatică. Noi, aici alături avem un program de valorificare a resurselor naturale din deltă. Și acest program are 10 subprograme. Iar primul subprogram se numește: Cercetări de ecologie și protecția faunei, florei și ecosistemele specifice Deltei Dunării.

— Da, dar acestea sînt programe! Depinde și de felul în care ele vor fi aplicate în practica deltei!

— Vom ști unde să ne oprim, dacă e cazul!

— Ce modificări vor aduce aceste lucrări în viața omului?

— Să vedem unde e omul. Că a cam plecat. Delta s-a cam depopulat. Industria a chemat oameni și din deltă. Și oamenii s-au tot dus și au rămas cîți au rămas: puțini. Inundațiile din '70 și '75 i-au scos și ele. Sarcina noastră e să stabilizăm și să atragem populația în deltă. Delta trebuie să fie populată!

— Cum?

— Problema fundamentală e ca o dată cu aceste activități, să sistematizăm localitățile, dar mai ales să construim obiective social-culturale. La Chilia, de pildă, se construiește sediul politico-administrativ, liceu, cinema, casă de cultură, peste 500 de locuințe. Retribuția celor care lucrează în deltă e cu 10 la sută mai mare decît în alte locuri din țară, pentru condiții deosebite de muncă. Asta din octombrie 1983. Cazarea și transportul sînt gratuite. Delta trebuie dezvoltată și trebuie privită ca un mijloc de exploatare normală și echilibrată, să o poată moșteni și cei care vin după noi.

N. GRIGORE MĂRĂȘANU ■

Opinia unui alegător

Treptele țării

În fiecare toamnă fac un drum care mi-e foarte drag, din inima Bucureștilor pînă în inima dealurilor vilcene ocolite de munții Căpățanii și în fiecare an drumul e, parcă, mereu altul și de fapt este mereu altul, arama bătută a anotimpului cînd se culeg roadele pământului dă luminii necontenit o înfățișare nouă, dar și peisajul e necontenit nou și vreau să vă spun că eu însumi am mereu sentimentul că urc treptele țării. Nu e prea demult, însă cum am mai spus noi ultim repede sau ne obișnuim prea repede cu înnoirile, nu e prea demult de cînd drumul spre Pitești nu cunoștea autostrada care nu ne mai mulțumește azi și ni se pare firească, nu e prea demult de cînd ieșirea din București spre orașul cunoscut doar ca țîrg al țuicii de Argeș începea din Piața Chibrit iar Podul Constanta ni se părea un capăt al lumii. Azi nimeni nu-și mai imaginează Piteștiul în afara Uzinei de automobile cunoscute în toată lumea și a puternicului centru petrochimic care se desfășoară la intrarea lui ca o uriașă navă cutezătoare și iarăși ni se pare firească ca industria noastră e astfel reprezentată ca și cînd de cînd lumea ar fi fost așa. Urbea care nu avea decît o Stradă mare și cîteva zeci de prăvălii cu hamuri și pasmanterie și circiumi sordide unde se puneau la cale negocierile cu porumb și mere creșteti nu mai poate fi recunoscută de nimeni, centrul ei traversat de patru benzi de circulație aprigă și străjuit de lampioane ultramoderne și de blocuri pe care le poate invidia orice oraș european e azi un autentic model de arhitectură racordată la exigențele civilizației celei mai pretențioase și, implicit, ale unui standard de viață superior presupunînd o lume nouă, și ea pretențioasă, care știe să trăiască bine și care știe că fiind stăpîna la ea în țară are dreptul să-și facă viața așa cum dorește și visază. Încă mai tîm mîntie ieșirea din Pitești spre Rîmnicu Vilcea, o biată răscruce inecată în praf și apoi sarpele prafu-

lui prin sate sărace cu case chinindu-se să se ridice curate, măcar, deasupra nevoii, iar azi cînd fac drumul care îmi este atît de drag nu mă mai satur mirîndu-mă cum știu țărani să facă concurență arhitecților noștri și mai ales cum pot să le facă concurență, pentru că ambiția lor de a clădi atît de frumos și de boierește înseamnă și putere materială și ea este reală, dincolo de toate greutățile care mai sînt. Intrînd în Rîmnic pe podul care m-a făcut dintr-o dată să uit cit de mult mă minunam, copil fiind, ce mare era Oltul vilcean, cum o salbă de lacuri de acumulare ogîndind un oraș orgolios atît de străin de liniștea locurilor unde cu adevărat nu se-ntîmpla nimic, mi-am dat seama că și mie îmi trebuie nițel timp ca să reconstitui o lume căreia îi eram dator întreaga adolescență. Am văzut într-o carte mai veche de amintiri fotografia fostului centru care m-a fascinat în cei dintîi ani ai liceului. Parcă era mai ieri. Sînt mai puțini de cinci ani de cînd Rîmnicul a explodat pur și simplu sub raport urbanistic, iar toamna asta mi s-a părut mai îndrăzneț ca oricînd în dorința lui de a demonstra că toate unitățile de măsură care pînă de curînd mi se păreau la locul lor pentru o capitală de județ au rămas străine de anvergura lui. Iată de ce drumul acesta pe care îl fac în fiecare toamnă cu atîta dragoste îmi dă necontenit sentimentul că urc treptele țării. L-am făcut din nou în urmă cu cîteva zile; arama toamnei scaldă lumina dimineții într-o baie de blîndețe senină, pe dealurile Argeșului și Vilcii curgeau parcă faguri de miere topiți de un soare copilăros, în fața porților coșuri cu mere roșii ca focul ne îndemna să oprim, un prieten care și-a făcut din meseria de constructor de case o patimă și pe care îl iubesc pentru hărnicia cu care își iubește țara și pentru răspunderea judecată cu care își face datoria mă însoțea pîndindu-mă cu ochi luminoși cum descopăr iar bucuria de a ști că toamna bogată a acestui an 1984 e și ea o treaptă a drumului nostru spre ziua de miine mai bună.

Lumea românească e, într-adevăr, azi, nouă și frumoasă, iar viitorul ei are o temelie traică.

DINU SĂRARU ■

Macină mai iute, moară!

Aici, în cîmpia Burnasului, sub ferestrele morii Brîncenilor, grîul s-a culcat de mult sub talpa combinator, e acum tocmai bun să se facă piine. Și porumbul a căpătat, de mai mult timp, o energie subită, zvicnind în sus pe o invizibilă verticală, alergînd spre întîlnirea cu cuptorul toamnei, de unde a căzut în mina omului. Moara macină de zor și va macina și mai de zor.

E una dintre cele mai mari mori ale țării. Și din 1923 și pînă azi, moara asta, zisă încă „a lui Colțatu”, după numele celui ce-a stăpînit-o cîndva, n-a stat nicodată degeaba. Pînă azi, mașinile fabricate în '21 de iscusii meșteri nemți bat din pin. Ilie Petre, zis Petrică Tene, șeful morii și maistrul mecanic, e gata să parieze oricînd că mașinile astea mai pot bate măcar 50 de ani. Totul e, zice el, să stai cu ochii pe ele, să le știi dichisurile, să nu lași să se filtreze comod nerăbdarea sau graba printre parametrii încurcați ai unei tehnici sexagenare, teafără încă dar cu hibebe virstei. Și cei 295 lucrători ai morii asta fac, stau zi și noapte cu ochii pe mașini și mașinării, nu numai îngrijindu-le cu atenție, dar și injectîndu-le, cînd și cînd, noi puteri. Tehnologiile moderne, dispozitive de înalt randament, multe din ele născocite și făurite aici, fac ca moara să macine, cum spune cîntecul, iute, mereu mai iute, nelăsînd ca sacii cu grâu să se adune afară și nici ca mușterii făinei să doarmă somn lung lîngă urdiniș. Pe vremea patronului se macinau 70—80 de tone pe zi. Astăzi se macină 160. O mîna de meșteri bătrîni, unși cu toate făinurile, au pregătît cu zel aspru, cu aspre tatuări de inițiere, morarii și chiar morărițele ale căror nume umplu astăzi panourile întrecerii. Un astfel de meșter, Florea Drăgan, a trădit aici vreo 54 de ani. Ajunsesc, deși n-avea decît patru clase primare, șef de secție și „director de studii” al tuturor generațiilor ce calcău pragul morii. Inginerul Șt. Pleșa, actualul director al Întreprinderii județene de morărit, de la Florea Drăgan a învățat meseria.

E totuși ciudată această moară, care n-are nimic din imaginea-cliseu, epuizată prin repetiție de o întreagă literatură, a morilor de cîmpie, adormite și aromite în uruitul molcom al pietrelor și al timpului, cernînd anotimpurile și anii ca pe-o făină. E o moară fără poezie și pitoresc, e o moară-combinat industrial, uriașă, complexă, agitată, diversă, plimbînd bobul de

grâu, pînă a-l preface în pulbere, de-a lungul a vreo șase kilometri de benzi, circuite, trepte, esaloare, scări de pică, abisuri și punți întrerupte mereu de utilaje-gigant. E totuși o moară calmă. Incredibil de calmă, deși întrecerea în cîntea celui de-al XIII-lea Congres al partidului bate din plin. Marile mișcări epice ale muncii, zgomotul, tumultul, buibuirile se potrec în culise, în acele mașini închise etanș, ca niște ouă ermetice în care se urzește din cosmică protoplasmă materia pentru piinea de toate zilele. În rest e tăcere. Oamenii par că oficiază. O femeie care aduce din laborator, într-o eprubetă, o probă de grâu umectată poartă cu indicibilă grijă un lichid parcă mistic. Pașii sînt discreți, respirația e filtrată prin tifon. Nicăieri nu se văd acei morarii albi de făină, pe care-i știm de cînd eram copii, se văd numai înși în halate imaculate, cu înfățișare de farmaciști. Nu le lipsește mînușile. Mina omului, împură și terestră, nu trebuie să atingă laptele cast, șuvoiul alb și aerian al făinurilor care se prelucurează în acele instalații închise etanș și acoperite cu straturi izolatoare, cu un intangibil de cale lactee. E grija față de sănătate, față de viață. Preocuparea pentru calitate domină, ceea ce nu exclude randamentele ridicate. Din 100 kg de grâu se obțin 82 kg de făină, procent în care intră și făina integrală, repusă în drepturile-i de nutriție sănătoasă și consistentă. Doar cînd e vorba de făină de prăjituri, care se cere a fi albă ca neaua, procentul scade la 50 kg. Se lucrează deci mai puțin cu mina, mai mult cu capul, oamenii ca tehnologii Petre Bușe, morarul-șef de echipă Ilie Ciupercă, vîltarii Ion Stănescu, Alexandru Găvănescu și alții fiind niște morarii cu cunoștințe de mecanică, de chimie, și, ni se spune, niște morarii cu imaginație. Nu prea înțelegem ce caută imaginația într-un proces de producție atît de mecanizat, de strict „tehnic”, dar ne lămurim imediat. Este vorba de găsirea unor „solutii din mers” în fața surprizelor provocate de materia primă. Recolta de grâu de anul trecut a fost mai slabă, inclusiv sub raport calitativ, căci grîul, cules precoce sub presiunea unor factori climatici capricioși, a fost uscat forțat în silozuri, drept care s-a șistăvit, silindui pe morarii la o seamă de eforturi neprevăzute.

Rînduiți în punctele-cheie ale celor șase kilometri ai procesului tehnologic, cei două sute de morarii ai Brîncenilor par niște sentințele ale piinii, pururea treze la datorie.

ILIE PURCARU ■

Reconstrucția pământului

Un obiectiv
al veșniciei noastre

● Cursa producțiilor record ● Fetești redivivus ●

La marginea Bărăganului, sub destinul apei

Pe la Fetești, Bărăganul, cunoscut ca o cimpie leneșă și cuminte se cam vălurește necontrolat, dindu-și sufletul în brațul Borcei și, lăsind de cealaltă parte a lui balta Ialomitei ca pe un copil vitreg. Apa reprezintă aici necesitate, dar și calamitate, pentru că fără ea agricultura abia supraviețuiește, dar și cind se infurie, capricioasă, rade totul în cale. Feteștii ar fi astfel un oraș la îndemina hazardului, și chiar așa a și fost, alterând împliniri însă și necazuri nemeritate. Mai întâi, calea ferată, podul lui Saligny și balta de aici l-au făcut să ridice capul semet peste satele din jur. Așa a și devenit oraș pe la începutul secolului. Mai în vremurile noastre, cind s-a făcut împărțirea administrativă pe regiuni, el a fost cind la București, cind la Constanța, și tot nebagat în seamă a rămas. Apoi, revenindu-se la județe, capitală a devenit Slobozia și industria s-a tras acolo. Cîteva viituri l-au lovit zdravăn, ultima prin '75. Iar de curind, înființarea județului Călărași, l-a lăsat fără „cheile” sistemului de irigații. Feteștii a rămas destul de mărunț, s-a resemnat spre agricultură, și a fost nevoit să ia multe de la capăt. Orașul arată și acum ca c floare sălbatecă.

Imporțant e că, așezat cu privirea spre Borcea, Feteștii a fost un avanpost în bătălia pentru recuperarea bălții Ialomitei. Inginerul Ion Călin, localnic, unul dintre „pionierii” acestei lupte, actualmente director adjunct al I.E.E.L.I.F., își amintea de sătucul de acum 30 de ani, avind cîteva căsuțe, după care începea cimpul. Balta era folosită spontan, cultivindu-se pe grinduri. Se întâmpla ca în urma plugului să iasă la suprafață scoici și melci. Lupii și urșii nu se sfiau să dea iama, în amiază mare, în turmele de oi. Nu era nevoie să fii pescar, căci zona era atât de bogată, încît pești săreau singuri în „leagăn”. Bătălia a început manual și pentru noi, cei de acum, pare ridicolă ca un război medieval. Mai întâi s-a început construcția digului. Se lucra cu niște căruțe care aveau un cui și puteau fi bascule. Ele erau încărcate, bineînțeles, cu sapa. Pîinea însă se aducea cu elicopterul. Prin '62 a început desțelenirea. Un fierar a bătut niște cosoare cu care se tăia stuful. Tot atunci, au sosit și primele forțe mecanice. Niște tractoare pe șenile care nu aveau faruri. Totuși, de lucrat se lucra. Se lucra și noaptea, la lumina lămpilor cu gaz. Iar, uneori, ploua năpraznic și nu aveau unde să te adăpostești, iar apa bălții prim-prejur nemiloasă. Și oamenii erau mai primitivi, potriviți să lupte cu natura vitregă, fabuloasă. Brigadierei au devenit cîteva înși care aveau 5-7 clase. Era nevoie de multă muncă, de înțelegere și convingere. Un activist ca, de exemplu, Răducanu Toma sau un director de I.A.S., cum era atunci Ion Călin, care mergeau în baltă alături de oameni, erau mai puțin șefi, ci mai curind un fel de stăpîni ai ploilor pe acele meleaguri. Cert e, cu trudă și amarnic se înainta înexorabil și, prin '65, se redaseră agriculturii vreo 50 000 de hectare. Iar munca a fost recompensată pe deplin. Cîteva ani s-au realizat producții de 7-8 mil kg porumb la hectar, ceea ce era un adevărat miracol. Atunci au apărut și eroii, cum a fost celebrul Dumitru Dumitru și alți oameni care s-au atașat de locuri și n-au

mai părăsit balta, ca Vasile Ghiauru care și-acum mai lucrează sau Nicolae Luca care a ieșit la pensie de aici. Munca era însă de-abia pe la jumătate. Digul nu era încă terminat, rețeaua de canale se contura greu, mai erau necesare despășurări și denivelări. Se ajungea la situații paradoxale. Descindîndu-se un lac de 1 200 ha, stratul de humus nu avea decît 30 cm. Plantele au ajuns la argilă și și-au curbat rădăcinile pe orizontală. Recolta părea compromisă. S-a încercat, în extremis, o scarificare manuală a solului, îmbibîndu-se substanțe active și plantele au crescut bine. Peste cîteva ani însă, pămîntul a obosit. De-acum erau necesare ierbicidări și îngrășăminte. Totodată, cum însămintatul corespundea cu viiturile și digul nu era terminat, apele își mai făceau de cap. Practic, de-abia în ultimii ani, fiind cont de forțele tehnice și materiale, balta a fost supusă, realizîndu-se producții sigure și stabile. O rețea unitară de canale, pornind de la un ax, cu aducțiuni secundare și terțiare, prevăzută cu stații de pompare pentru stabilizarea nivelului hidrografic, se întinde pe aproape 500 km. Digul, terminat prin '80, a avut unele probleme, dar prin consolidări și suprainălțări, s-a finalizat. De altfel, și oamenii s-au schimbat. Foștii brigadierei au urmat școli și acum sunt tehnicieni sau ingineri. Dacă acum 30 de ani, în baltă erau doar 6 ingineri, acum sunt 60. Pentru că pămîntul ascultă, oamenii s-au atașat de el. Ei locuiesc în Fetești sau în satele adiacente, iar în campanie se mută în baltă unde au condiții moderne: dormitoare cu grupuri sociale, cantine etc. Pe recolte sigure și banii sunt siguri, așa că nu au a se teme că munca e în zadar.

Mai tristă ar fi situația teraselor Fetești. Și asta ne-o relatea Iulian Ștefan localnic și el, acum fiind directorul I.A.S.-ului omonim. Pe vremea cind se începea atacul bălții, terasa era o stepă săracă, cu pîrloage. Oamenii beau apă din Dunăre, căci o fîntină, la care se săpa peste 80 de metri adîncime, nu își permitea oricine și nici nu făcea mare lucru cu ea. Totul stătea la îndemina ploii și nici pămîntul nu era din cele mai grozave. Au fost ani cu recolte de 500 kg porumb la hectar. Prin '77 au început lucrările de irigații la terasa. S-a construit o stație fixă pe Borcea, de la care s-a executat un canal axial cu rețeaua adiacentă. Aceasta va asigura o suprafață irigată de 30 000 ha între Fetești și Vlădeni. Ea va fi gata la sfîrșitul anului următor. Se lucrează intens cu militari și muncitori, iar darea în folosință va avea multe semnificații. Ca să ne facem o idee, la Fetești pe 1 noiembrie, nu plouase de 99 de zile, iar apa e vitală aici. De exemplu, în același I.A.S., la ferma Fetești-gară s-a obținut o singură coasă la lucernă, iar la Lătești, cu irigații, cinci coase. Sfecla furajeră dă 100 t la hectar la Lătești, iar la Fetești-gară numai 35. Secretul îl mai constituie și un agronom de talia ing. Ioan Aurelian. Diferențele sunt vizibile cu ochiul liber. Acum, după ce s-a semănat grîul, acolo unde au ajuns irigațiile, cimpul este deja verde, în alte părți, solul are culoarea zgurei. Și chiar dacă oamenii sunt capabili și energici, reușind o mare performanță, prin rotirea culturilor, să asigure totalitatea furajelor, ceea ce va însemna o iarnă fără griji, ei nu pot face miracole. Cum o mare parte din terenuri sunt alimentate de sistemul Pietroiu — Ștefan cel Mare, cu dispeceratul aflat acum în Călărași, feteștenii ajung să privească neputincioși cum cei de acolo își trag apa, firește, mai întâi pentru ei, iar la vecin ce mai rămîne. De aceea spuneam că Feteștii, la marginea Bărăganului, este sub hazardul apei, prea mult în baltă, și prea puțin în terasă, zbatîndu-se să depășească contingența naturii.

IULIAN COSTANDACHE

Dobrogea, pămînt fericit

Fericit, și firesc, se întâmplă ca, fără să-i caut anume, să intilnesc între marii dăruți ai pămîntului, între cei dedicați sănătății lui, să fie fii de țărani, să fie plecați (și întorși) din locuri bintuite de secete aspre ori de eroziuni milenare, de smircuri ori ape stătute întinse ca peciuginile peste ogoarele piinii, condamîndu-le la puținătate și umilnă. La Galați, i-am intilnit astfel pe inginerul Gheorghe Popa și subinginerul Valerică Galben acaparați, preocupați, responsabili de Terasa Covurlui, una din cele mai mari lucrări de îmbunătățiri funciare ale țării și tot astfel, i-am intilnit, la Constanța, pe inginerul Gheorghe Bratu, inspector de specialitate la Intreprinderea județeană de execuție și exploatare a lucrărilor de îmbunătățiri funciare. Este fiu de țărani din Cumpăna, comună aflată la 10 km de mare, mare pe care, cum spunc, a văzut-o tirziu, cind ieșise demult din copilărie; în luptă cu pămîntul și cu apriga lui sete în stepa dobrogeană, copiii țărănilor n-aveau timp de vacanțe și de răsfațul plajelor. Căldurile toride, zilele binecuvîntate de soare pentru vilegiaturii erau pentru ei veritabile suferințe și chiar umilnă. Seca apa pînă și din cele mai adînci fîntini, ceea ce făcea imposibil să uzi chiar și o minusculă grădină de legume de pe lingă casă.

Cu sufletul marcat de aceste stări esențiale, cu adolescența fericită de zodia socialismului, însemnînd pentru copilul de țărani posibilitatea de a ajunge pe băncile unui liceu, după ce îl absolvă se îndreaptă spre Facultatea de Îmbunătățiri funciare, aflată pe atunci la Galați și pe care o termină în 1956. Se reîntoarce acasă unde noile deschideri de politică agrară ale partidului și statului nostru inaugurasă un nou destin pămîntului dobrogean. Visul său de suflet și de speranță de a aduce ploii fertile peste pămîntul de dor al copilăriei se întrupa. Se poate numi chiar printre cei norocoși, spune, printre cei care n-au așteptat mult pentru a se realiza pe sine în proiecte sociale grandioase, de a se confunda cu ele, de a-și construi biografia, ca om și ca specialist, din participările la acte fundamentale, opere cu reflex în viața noastră a tuturor. Dobrogea a fost, o știm cu toții, prima școală a marilor sisteme de îmbunătățiri funciare. Îndiguirile și descăările din Balta Borcei, smulgînd apelor un perimetru de 11 000 hectare pentru o insulă a piinii („incinta Pietroiu”), apoi grandiosul proiect de irigații al Văii Carasu. Sistemul început în 1966, finalizat în 1972 și cuprinzînd 192 000 hectare, a fost totodată și universitatea, laboratoarele, „standurile de probă” unde s-au elaborat, testat, verificat, finalizat soluții și tehnologii moderne și adecvate platoului dobrogean, solurile existente sub el, dar nu numai pentru el. „Investițiile de bani și inteligență, spune interlocutorul nostru, au meritat din plin, pămîntul dobrogean avînd un potențial de fertilitate foarte ridicat, dar este devastat de 2-3 perioade de secetă pe an care îl reduc extraordinar. Fără irigații în Dobrogea nu se poate vorbi de recolte mari, oricît de bine ar fi lucrat pămîntul, de mecanizat și îngrășat. În anii cei mai buni nu se

depășeau 2 500 kilograme de grîu la hectar și cam tot atita la porumb. Fără apă nu poate să valorifice substanțele minerale existente ori administrate”. Studiile specialiștilor ridicate la rangul politicii economice de stat fac din țara de piatră, de foc și de pămînt, un țărnic fericit peste care plouă mărunț la voința omului, peste care unduiesc mări de grîu, de porumb, de vii și livezi, mări verzi de pașiști și pășuni. După 1973 au urmat alte și alte sisteme. Sinoe, cu 50 000 ha., o lucrare monumentală unde o altă experiență s-a săvîrșit, pentru îndulcirea apei din Complexul de lacuri Razejm-Golovița-Sinoe invadată de unda sărată a mării. Cordonul natural al Litoralului de nord a fost consolidat, închizînd la Gura Portiței, loc mirific prin care marea comunica nevăzută dar intens cu apele dulci ale lacului, împinse pe canale ca să ude holdele a zeci de mii de hectare. Terasa Hirșova (cu 31 000 ha) și Terasa Topalu (cu 12 000 ha.), Sistemele Lipnița-Ostrov-Oltina, Rasova-Vederoasa, apoi Terasa Smeieni... Supus unui vast șantier, șantier care n-a împiedicat o clipă ogoarele să-și vadă de rosturile lor esențiale, de 20 de ani încoace Platoul dobrogean s-a remodelat, practic, și-a schimbat geografia și destinul. În prezent, numai în județul Constanța — același lucru petrecîndu-se și pe spațiul celeilalte jumătăți de nord, în județul Tulcea — există amenajată pentru irigații o suprafață de peste un sfert de milion hectare, adică 70 la sută din terenul său arabil. Numeroase uzine-stații de pompare, sute de canale magistrale și de aducțiune ce realizează distanțe impresionante — de peste 1 830 kilometri —, pe care ai putea ajunge în îndepărtate capitale europene, conducte îngropate totalizînd 8 860 kilometri, lacuri de acumulare ce oferă satelor și orașelor alt indicator de civilizație, baraje, ateliere și utilaje de întreținere și de service a acestei noi geografii industriale a pămîntului care a adus și noi meserii și profesii în universul agriculturii și satului românesc. Recoltele medii la hectar sînt, în anii din urmă, dublate și chiar tripliate, sînt de peste 5 000 kg la grîu, de peste 15 000-18 000 kilograme știuleți la porumb. Și totuși, inginerul Gheorghe Bratu, ca unul care a fost și s-a implicat în acest travaliu de două decenii, afirmă că nu s-a ajuns la nivelul potențelor pămîntului irigat, ferit de eroziuni și excese de umiditate, stăpînit sub aspectul regimului de apă. „Complexele noastre de irigații mai ridică încă probleme, vin însoțite de un paradox. Mecanizăm și chimizăm agricultura și pentru a-i reduce necesarul de forță de muncă, pentru a reduce cheltuielile de producție pe hectar printr-o înaltă productivitate a muncii, dar iată că, irigațiile aduc nevoia de brațe de muncă, de tot mai multe brațe de muncă. Pentru suprafața irigată în județul nostru, ce va fi la nivelul cîntinului următor pînă aproape de o jumătate de milion de hectare, avem nevoie de 18 000-19 000 muncitori, lucrători care să deplaseze utilajele de udare, ca să nu mai vorbim de toți cei necesari pentru deservirea sistemelor. Rezolvarea problemelor de mecanizare și automatizare a udării ca și de control a normelor de udare, așa fel încît să se evite situațiile provocate de aceia care nu-și fac datoria, lăsînd să curgă prea multă apă într-un loc cu pagube și pentru cultură ca și pentru structura solului, nu depind numai de specialiștii agriculturii, de specialiștii în îmbunătățiri funciare. Aportul industriei ne este vital și aici și mai ales urgent”.

CICI IORDACHE-ADAM

● O lampă gen petromax care funcționează cu biogaz ●

Cheia biogazului este totuși
creșterea animalelor

Despre biogaz, această sursă neconvențională de energie, se cunosc, fiind verificate în instalații mai mici sau mai mari, numeroase date. Gunoiul de grajd, produsele secundare ale crescătorilor de animale, alte substanțe biodegradabile pot deveni după o tehnologie naturală nu numai o sursă sigură și ieftină de energie, dar și o excelentă metodă de apărare a mediului inconjurător împotriva poluării. În același timp, pe lângă biogaz, în urma procesului tehnologic, instalațiile produc un îngrășământ natural de cea mai bună calitate. Această scurtă introducere a fost destinată celor care iau contact pentru prima oară cu aceste aspecte. Nu numai în paginile revistei noastre, în ultimii ani au apărut numeroase relatări despre biogaz: metode de producere, utilizări, planuri de perspectivă concretizate în programe naționale sau locale, inițiative particulare sau ale unor unități economice și consilii populare, despre rețineri și inerție în receptarea noului etc.

Unul din tehnicienii care s-au preocupat constant cu pricopere și entuziasm și bineînțeles cu rezultate din cele mai bune în domeniul biogazului este și inginerul Petre Buleci din Brăila. Instalațiile concepute, proiectate și urmărite în exploatare de Petre Buleci funcționează, unele din ele de câțiva ani buni, produc biogaz și îngrășăminte folosite în agricultură. Modelele inițiale au fost perfecționate pe parcurs. Experimentată la început în câteva instalații mici, realizate în gospodării individuale ale unor oameni cu mintea ascuțită și receptivă la ce e nou și bun, metoda a fost extinsă la scară industrială în câteva unități. Deși n-a trecut prea mult timp de la punerea unor instalații, rezultatele excelente permit inginerului Petre Buleci să propună în etapa actuală câteva modele de instalații, verificate în practică, pentru o largă generalizare atât în gospodăriile cetățenilor, cât și în unități. Cu voia dumneavoastră vom încerca să subliniem unele aspecte, să sugerăm multiplele valențe ale acestei tehnologii și felul cum poate fi generalizată, apelând nu numai la opiniile specialistului, ci mai ales la cele ale beneficiarilor.

Țăranul Petre Băluță : „Sintem datori să progresăm”

Dăm mai jos lista instalațiilor de biogaz realizate de Petre Buleci până astăzi în gospodării individuale, în care specificăm anul punerii în funcțiune, modelul, numele și adresa beneficiarului.

1. 1981, MBP 3-15, Marin Niță, Movila — Brăila
2. 1982, MBP 3-35, Ilie Răucel, Palazu Mare — Constanța
3. 1983, MBP 2-35, Victor Ghidănac, Tuzla — Constanța
4. 1983, MBP 3-25, Mircea Moroșanu, Cumpăna — Constanța
5. 1983, MBP 3-35, Constantin Dumitracu, Constanța km 5
6. 1983, MBP 2-10, Nicolae Caraghios, Babadag — Tulcea
7. 1983, MBP 3-65, Dumitru Dumitrele, Băneasa — Constanța
8. 1983, MBP 3-12, Aurică Simedrea, Băneasa — Constanța
9. 1983, MBP 3-15, Sică Alexandrescu, Palazu Mare — Constanța
10. 1983, MBP 3-15, Constantin Burcea, Palazu Mare — Constanța
11. 1984, MBP 2-40, Minea I. Popa, Colonești Vlăci — Olt
12. 1984, MBP 3-10, Albert Lucaci, Siret — Suceava
13. 1984, MBP 3-40, Gheorghe Sărățeanu, Ovidiu — Constanța
14. 1984, MBP 3-10, Ion Tătaru, Movila — Jilomita
15. 1984, MBP 3-10, Petre Băluță, Jijila — Tulcea

Am înșirat aceste date pentru ca cei care intenționează să-și construiască instalații similare să le poată vedea și eventual să-și spulberă astfel îndoielile sau nehotărârile, să se lămurască asupra avantajelor și a costului redus, materiale și manoperă. Am mai făcut-o și pentru a face publice numele unor oameni cu gândire vioasă și receptivă la nou. Se mai impune o lămurire privind modelul instalației. MBP reprezintă inițialele cuvintelor Model Biogaz Prototip, iar cifrele arată prima formă fermentatorului (2 — formă de ou; 3 — formă de sferă) iar a doua capacitatea acestuia în metri cubi.

Și acum să detaliem una din ele și anume pe cea pe care Petre Buleci o consideră mai reușită și pe care o recomandă deosebi, cea a lui Petre Băluță din Jijila. Fiind construită de curind are înglobată experiența acumulată în timp la celelalte instalații, soluțiile constructive au fost simplificate la maximum fiind accesibile oricui, e ieftină și ușor de exploatat.

Materialele folosite au fost: 950 cărămizi, 350 kg ciment, 1 mc nisip, 3 saci cenușă, 400 kg var și 25 metri furtun de cauciuc necesar transportului biogazului de la instalație la bucătărie. Manopera necesară unei astfel de instalații a fost

de 20 ore săpături, 28 ore zidărie, 40 ore teneucii și 40 ore lucrări de etansare. Instalația a fost executată în totalitate de membrii familiei Băluță: Petre și Elena, părinți și țărani, Nicu, fiu, maistru instructor la școala din localitate, Niculina, noră, muncitoare la Fabrica de tricotaje din Macin, Petre Radu, fiu, student la Facultatea de aeronave, venit în vacanță.

Ajunsem în gospodăria lui Petre Băluță în ziua de 1 noiembrie, cu puțin timp înainte de a se insera. Instalația a fost pornită în ziua de 26 august. La o jumătate de oră de la amorsare, la aragazul din bucătăria gospodăriei s-a aprins prima flacără dată de biogaz în comuna Jijila. De atunci, instalația funcționează continuu. Cantitatea de gaz, apreciată, e normală ca Petre Băluță să nu-și pună contor doar pentru a-și satisface o simplită curiozitate, se ridică la 3-5 butelii pe lună. Elena Băluță, gospodina șefă să spunem așa, a aprins aragazul de cite ori a avut nevoie, fără să fie stingherit în această acțiune de necesitatea de a face economic. La Jijila, buteliile de aragaz aproape că nu mai ajung, procurarea uneia implicând o îndeminare scoasă din comun, calități și defecte deosebite.

Instalația este amplasată în imediata apropiere a grajdului și a coșului. Gunoiul de grajd, dejectiile sint dirijate spre fermentator prin cadore liberă, prin canale. WC-ul este și el un punct de alimentare directă al fermentatorului. Deci, alimentare automată. Nici un efort în exploatare. Din cind în cind, la citeva zile, gospodarul trebuie să aibă grijă să care citeva găleți din nămolul fermentat, un îngrășământ de cea mai bună calitate, în grădina și via de alături. În eventualitatea că va prisosi, va fi depozitat într-o cuvă specială și dus la cîmp. Am fi fotografiat instalația dar ca se află sub pământ. Nici n-ai ce să fotografiez. Intrăm în casă. Intre timp s-a făcut noapte. Curentul electric e oprit și Petre Băluță își cere seze pentru lumina chigară dată de

crește animale avînd alături o instalație de biogaz, are hrană, căldură și a rezolvat și problema îngrășămintelor. O instalație ca a lui Petre Băluță nu trebuie practic întreținută. N-are ce să se defecteze la ea.

Oamenilor le place să
experimenteze, sau o idee aduce
după sine alte idei

La UJECOOP Brăila, Cooperativa de producție, achiziții și desfacerea mărfurilor, Ferma legumicolă funcționează o instalație de biogaz, MBP 3-50 din septembrie 1983. La construcția instalației nu s-au folosit metal și fier-beton. Principalele materiale de construcție au fost lutul, varul, pietrișul și ceva ciment, cu care s-a obținut un beton de loess bătut. De la data intrării în funcțiune, merge continuu, fie vară, fie iarnă. Este alimentată cu compost mixt — frunze, paie, dejectii. Instalația a costat, în regie proprie, 20.000 lei. Are un debit de 10-15 metri cubi de biogaz pe zi, ceea ce este echivalent cu 15 butelii pe lună. Instalația este omologată de Centrocoop, care a difuzat documentația tuturor unităților din țară în vederea generalizării ei. Pentru informații suplimentare, semn că sint pe cale să pornească la treabă în propriile județe, s-au deplasat la Brăila delegații din Vrancea, Prahova și Iași. Maistrul Justin Stan, cel care a realizat instalația de la Brăila, s-a deplasat la Dolj pentru a-și împărtăși experiența colegilor de acolo.

Sintem însoțiți de Ștefania Orzan, vicepreședintă a UJECOOP Brăila, și de Virgil Dumitrescu, președintele C.P.D.A.M. Brăila. Vrem să scoatem în evidență cum poate fi exploatată cit mai eficient o instalație de biogaz. Il rugăm pe tovarășul Dumitrescu, care nu duce lipsă de idei, să ne împărtășească din experiența cooperativelor de la Brăila.

— Cu ajutorul biogazului, în toamna aceasta am fiert două tone de bution. Am folosit biogazul ca sursă de căldură în microproducția de brînză a fermei. Iarna am încălzit camerele în care creștem iepuri. Pînă acum întrebunțări obișnuite. Deasupra instalației, care este îngropată în pământ, am construit o seră pe care am încălzit-o tot cu ajutorul biogazului. În seră am cultivat răsaduri, ridichi, salată, tomate. După ce s-a încheiat acest ciclu, în ră-

O parte din familia Băluță din Jijila. Constructorii și beneficiarii unei instalații de biogaz gospodărești

o lampă alimentată cu motorină. Cit să ne vedem în timp ce stăm de vorbă și bem un pahar de vin ajunge.

Petre Buleci: Luna aceasta va fi omologată de către Centrocoop o lampă gen petromax care funcționează cu biogaz. Una din primele exemplare o vom monta aici. La Timșoara se fabrică un radiant de gaze cu placă ceramică, cu care se poate încălzi ușor o cameră.

Petre Băluță: Sintem datori să progresăm, spune și toamnă vin în pahare. Eu am o convenție cu domnul inginer, să învăț încă zece oameni să-și facă instalație. La rîndul lor și ei trebuie să facă la fel.

— S-a interesat cineva de instalația dumneavoastră?

Petre Băluță: Cum să nu? La început oamenii se uitau sub pat dacă n-avem ascunsă acolo o butelie. De unde butelie? Nu se mai aduc la noi, la țară. Oricum eu nu mai am nevoie de așa ceva.

— Primarul, sau cineva de la consiliul popular au venit s-o vadă?

— Nu. Dinsii n-au venit.

Citeva observații: Instalația lui Petre Băluță, ca de altfel și celelalte realizate în gospodăriile individuale de către Petre Buleci, nu au nici un gram de fier-beton sau de metal. Este ieftină, realizată din materiale locale și poate fi făcută cu forțe proprii. Alimentarea este continuă, nu este nevoie de surse energetice suplimentare, ajutoare. Pe lângă avantajele biogazului, din procesul tehnologic rezultă o importantă cantitate de îngrășământ de cea mai bună calitate. (Vom argumenta mai tirziu afirmația noastră.) Deci: cine

este omologată de Centrocoop — intenționăm să construim cit de curind una asemănătoare la Inșurăței. Deși știam ce rezultate vom obține, în urma studiului tehnico-economic de transformare a brutăriei de pe cărbune pe biogaz, ele au constituit, totuși, o surpriză. Capacitatea brutăriei este de 2,5 tone pe zi. Cărbunii pe care reușim să-i aprovizionăm vin de regulă cu impurități, ceea ce nu permite ridicarea temperaturii la cuptoare pînă la 250-280 grade, necesară specialităților. Pentru o tonă de piine sint necesare 335 kilograme de cărbuni. În primele 9 luni ale anului am consumat 116 tone cărbuni, a căror valoare este de 666.700 lei. Cu toate acestea, nu am reușit să producem decît 1,7 tone piine pe zi. Ei bine, pentru producerea a 2,5 tone de piine pe zi, cheltuielile necesare coacerii cu ajutorul biogazului se ridică la 32.400 lei. Ele reprezintă transportul gunoii. Cum să nu faci instalația de biogaz în aceste condiții? Instalația de la Inșurăței o vom construi în regie proprie, avem deja o bună experiență, în maximum 6 luni. (Instalația de biogaz de la Scornicești, construită de o antrepriză specializată, a fost terminată într-o lună.) Pentru anul viitor avem în vedere construcția a 10 instalații de 50 metri cubi. Urmărim extinderea tipodimensiunilor pentru populație prin execuția instalațiilor cu echipe specializate atît în județ, cit și în țară.

— Tovarășe inginer Petre Buleci, ce instalații tip industrial realizate după modelele dumneavoastră mai sint în funcțiune sau în execuție în țară?

— O instalație de 100 metri cubi la Consiliul popular Tudor Vladimirescu. Vara deservește un bloc de 8 apartamente, furnizînd gaze la bucătărie, iar iarna încălzește căminul cultural. La I.S.C.I.P. Brăila, din februarie 1981 funcționează o instalație care furnizează gazele necesare pentru 5 focuri la cantină și care produce între 40 și 100 de metri cubi, în funcție de anotimp. În construcție, la Viziru și la Adunații Copăceni, sint trei instalații de 50 metri cubi. La C.P.D.A.M. Mangalia funcționează o instalație MBP 3-200 cu rezultate foarte bune. Trebuie remarcat faptul că Centrocoop a dat dovadă de receptivitate în această problemă a noilor energii. A preluat modelele și prin uniunile județene din Brăila și Constanța a experimentat o gamă corespunzătoare cerințelor populației. O parte din modele au fost omologate și difuzate în județe pentru generalizare. Mai mult, anul acesta, în aprilie, a organizat un curs de inițiere cu specialiști mecano-energetici din județe, ceea ce va contribui la o mai rapidă informare în acest domeniu.

Nevoia de energie ne-o obligat
să gîndim

După cum s-a constatat, densitatea cea mai mare a instalațiilor de biogaz executate după modelele preconizate de inginerul Buleci este înălțată în județele Brăila și Constanța. Una din explicații ar putea fi că drumurile lui Petre Buleci sint mai dese prin aceste locuri, însă ea nu e suficientă. În aceste județe, organele de partid și de stat au sprijinit mai cu deosebire aceste acțiuni și tot aici, cel puțin deocamdată, cooperația, prin factorii de decizie, a fost mai promptă în a sesiza eficiența instalațiilor de biogaz. Să ne adresăm deci tovarășului Ios Popescu, președintele UJECOOP Constanța pentru a ne explica mobilurile acestei receptivități, pentru a pleda pentru cauza biogazului.

— Apariția unor instalații de biogaz mai devreme cu un ceas în județul nostru se explică în primul rînd prin necesitatea firească. Cerințele județului ne-au obligat să ne gîndim și la altceva, nu numai la petrol, mai ales în condițiile crizei energetice. Instalațiile de biogaz, ca și altele din genul energiilor neconvenționale, fac în ultimă instanță parte din industria energetică. La început, programul nostru a fost modest. Am verificat soluțiile, zonele, cerințele oamenilor și ale unităților economice. Ne-a îndemnat în primul rînd nevoia de energie, de combustibili. Județul Constanța a fost de multe ori printre primele în căutarea și găsirea unor resurse energetice neconvenționale. Nu avem nici petrol, nici gaz metan. Biogazul rezolvă atît problema combustibilului cit și cea a îngrășămintelor naturale. Poluarea prin reziduurile provenite din zootehnie își capătă rezolvarea cea mai fericită. După ce am văzut în funcțiune instalațiile de biogaz de la brutăria din Băneasa și de la C.P.A.D.M. am întocmit un program bogat. Multe din brutăriile sătești din județ sint la distanțe mari de calea ferată și transportul cărbunilor pînă la ele e foarte costisitor. Vom generaliza instalațiile la toate brutăriile din județ, la unitățile de alimentație publică. Vom căuta să extindem aceste instalații în gospodăriile populației. În județ sint 90.000 de gospodării. Doar o treime din ele contribuie la fondul* de stat. Instalațiile de biogaz vor duce la stimularea creșterii animalelor. Modelele pe care le-am testat sint ușor de construit, ieftine și îndeplinesc toate condițiile pentru o largă și rapidă răspîndire. Am încercat și soluțiile omologate cu clopot. Nu funcționează tot timpul, sint scumpe, au consum de metal, montarea și demontarea clopotului necesită un dispozitiv de ridicare.

(O experiență asemănătoare a făcut și Ilie Răucel din Palazu Mare — Constanța. Vinetele îngrășate cu nămol fermentat au fost mari cit un pepene iar ardeii grași cit vinetele.)

Deci, iată un mod de exploatare intensivă, complexă a unei instalații de biogaz. E ușor de imaginat ce ar însemna ea în majoritatea gospodăriilor să existe un complex asemănător cu cel pus în practică la Ferma legumicolă de la Brăila. În jurul unei instalații de biogaz să fie grupate o seră, folosită din plin, un solar, un sector de microproducție. La nivelul gospodăriilor individuale el ar fi dimensionat proporțional cu puterea lor economică, cu mărimea instalației. Exemplul există.

O rugăm pe ingineră Ștefania Orzan, vicepreședintă a UJECOOP Brăila, să ne spună în citeva cuvinte ce acțiuni se derulează în județ, ce planuri de perspectivă s-au conturat în problema folosirii biogazului.

— După modelul celor două instalații de biogaz care deserveesc brutăriile de la Băneasa de Ostrov și Scornicești — prima

În veșnicia existenței umane

Depinde de noi

● O expoziție și un simpozion de înaltă ținută ●

Ciocănești—1984

În decor de toamnă tîrzie, duminică 28 octombrie, vestitul plai de munte Ciocănești, sat al comunei Iacobeni, situat în apropierea orașului Vatra Dornei, județul Suceava, pe valea Bistriței Aurie, a îmbrăcat haine sărbătorești.

Acest minunat meleag bucovinean cunoscut și admirat pînă dincolo de granițele țării, mai ales datorită frumuseții și bunului gust al modului de ornamentare a exteriorului caselor, al exploziei florale, amplificate de frumusețea și autenticitatea costumelor naționale și a întregului cadru natural de excepție, a devenit și locul unei premiere pentru istoria proprie: **O EXPOZIȚIE COMUNALĂ DE ANIMALE...**

Pentru oamenii locului, harnici prin firea lor de munteni, mulți muncitori minieri și forestieri, ocupația de bază este creșterea animalelor, mai ales a bovinelor și ovinelor.

Zi de zi, fără întreruperi, fie vară sau iarnă aspră, agricultorii acționează intens pentru asigurarea celor mai bune condiții de adăpostire, hrănire, îngrijire și exploatare a celor circa 4.000 de bovine, 3.000 ovine, altor animale aflate în gospodăriile proprii ale celor două localități vecine, participante la expoziție: Iacobeni și Cărlibaba.

Gospodarii acestor locuri nu cresc animalele oricum sau numai din interese materiale, ci și cu dragoste și blîndețe și de aceea arată bine hrănite, sănătoase și cu bune producții. Înțelegîndu-și menirea lor de agricultori de munte, crescătorii de animale, sprijiniți și îndrumați îndeaproape de conducătorii și specialiștii comunei lor, pot raporta cu mîndrie că în cinstea celui de al XIII-lea Congres al partidului, au îndeplinit prevederile Programului unic de creștere a producției agricole în gospodăriile populației, pînă la finele anului preliminarindu-se chiar depășiri la produsele carne și lapte și a altor indicatori, acesta fiind răspunsul lor concret, patriotic, pentru asigurarea fondului de stat cu produse agroalimentare.

Cu astfel de rezultate, la inițiativa Comitetului comunal de partid, a Comisiei comunale a producătorilor individuali și asociației crescătorilor de animale, cu sprijinul Comisiei județene a producătorilor agricoli din zonele necooperativizate și sub directa îndrumare a instructorului teritorial al comitetului județean de partid Suceava, a fost organizată această primă expoziție de animale a comunei.

O inițiativă remarcabilă mai ales prin

demonstrarea faptului că o expoziție comunală de animale — manifestare profund stimulativă, cu efecte directe în încurajarea dezvoltării zootehniei în zona de munte —, se poate realiza cu forțele comunale, atunci cînd factorii de răspundere ai comunei, împreună cu membrii asociației crescătorilor de animale, se implică, fără a-și precupeți eforturile în mobilizarea latentelor locale la participare utilă, organizată.

Cei peste 2.000 de participanți, crescători de animale, specialiști agricoli din zona montană, în prezența reprezentanților comitetului județean de partid Suceava, ai comisiilor locale, județene și centrale, a producătorilor agricoli individuali din zonele necooperativizate, reprezentanți ai unităților contractante, au avut posibilitatea să cunoască și să aprecieze la concret valoarea animalelor, potențialul și caracteristicile zootehniei și agriculturii de tip montan, să realizeze un fructuos schimb de experiență.

Au fost prezentate vaci de lapte din rasele Brună de Maramureș și Pinzgau de Transilvania, cu producții de peste 4.000 litri lapte pe lactație, tineret bovin în greutate de peste 400 kg, boi de muncă, ovine din rasa Țurcană, cai de tracțiune din rasa Huțulă și meteiși, iepuri de casă, nutrii, precum și impozante exemplare din rasele de cîini „ciobănescul carpatin” și „ciobănescul mioritic”.

În expoziție a fost organizat și un colț agricol, cu unelte, mică mecanizare și mecanizarea asigurată de S.M.A.-montană, precum și exponate vegetale, cartofi, gulii, legume și alte plante agricole ce pot fi realizate în cadrul micii agriculturi, a grădinăritului gospodăresc, în zona de munte.

Dintre premii li consemnăm pe Țăranu Leontina, pentru o vacă Brună cu o producție de 4.570 litri/lactație, premiul I la categoria „vacă cu lapte”; Rusu M. Aurel, Dumitru Ciocnei, Grigore Coca, Mihai Berla, Alexandru Coca, Gheorghe Nacu, pentru bovine; Nichifor Scheul și Dumitru Scheul, pentru ovine; dr. medic veterinar Petru Dulgheru, Ilie V. Ciocan, Octavian Hircșag — pentru cabaline; Meriță consemnat faptul că satul Ciocănești deține o „gazetă a crescătorului de animale”, ca mijloc de îndrumare a producătorilor și de popularizare a rezultatelor din domeniul agriculturii locale.

Un aport cu totul deosebit la realizarea expoziției l-au avut tînărul și inimosul primar al comunei Iacobeni, Ioan Cornețchi, vicepreședintele consiliului popular Gheorghe Tomoioga, medicul veterinar Dumitru Busuioac și profesoara Ecaterina Busuioac, alți colaboratori, precum și instructorul comitetului județean de partid, Roman Stecic.

„Expoziția de animale Ciocănești — 1984” oferă și posibilitatea extragerii unor învățăminte folositoare: deosebit de expozițiile județene sau republicane, unde obișnuit nu pot fi deplasate decît cîteva animale și un număr restrîns de producători agricoli din satele de munte, datorită mai ales distanțelor, — o expoziție comunală deschide posibilitatea participării unui mare număr de animale, precum și a masei producătorilor agricoli.

Este și motivația pentru care considerăm că expoziția de animale de la Ciocănești reprezintă un exemplu și un imbold pentru alte localități montane, de a-și organiza pe viitor, anual, astfel de manifestări care îmbogățesc în conținut activitatea asociațiilor crescătorilor de animale, reprezentînd totodată o formă a cunoașterii, a propagării cuceririlor științifice și în acest domeniu, a înțelegerii mai aprofundate a realităților și aspirațiilor agriculturii muntene, ale satelor noastre de munte.

Turismul pentru tineret

Orașul de munte Cimpulung Moldoveneș, județul Suceava, a găzduit în perioada 29—31 octombrie, a.c., în cadrul acțiunii „Zilele turismului pentru tineret”, simpozionul cu tema „forme și metode de promovare a turismului pentru tineret”.

Timp de cîteva zile reprezentanți ai Biroului de Turism pentru Tineret (B.T.T.), președinți ai cercurilor de turism din mari întreprinderi din toată țara, au dezbătut cu sobrietate și competență, o largă paletă a problematicii actuale a turismului destinat tineretului, modalitățile de perfecționare a activităților în acest domeniu, posibilitățile de dezvoltare.

În centrul preocupărilor participanților s-a situat latura educativă a turismului, modalitățile prin care poate fi mai bine organizată petrecerea timpului liber, ca și metodele prin care poate fi cizelată atitudinea omului tînăr, în formare, față de grup, comportamentul social în diverse situații noi, atitudinea față de natură.

O altă latură a dezbaterilor a constituit-o cea educativ-informațională, posibilitățile de sporire prin intermediul turismului a nivelului de cultură, educația turistică fiind considerată o acțiune complexă care începe de timpuriu, încă în perioada școlară și cere continuitate.

Între subiectele expunerilor prezentate de invitații simpozionului, specialiști în diverse domenii ce au legătură directă

sau pot dobîndi tangențe cu turismul pentru tineret, pot fi consemnate:

● „Influența pregătirii și a preocupărilor profesionale pentru practicarea turismului.” (C. Schifirneț, Centrul de cercetări pentru problemele tineretului, București).

● „Excursia literară artistică, formă esențială de cunoaștere și comunicare.” (Dr. R. Bagdasar, Muzeul literaturii române, București).

● „Posibilități de implicare a turismului pentru tineret în sprijinirea dezvoltării agriculturii, a vieții social-culturale din satele de munte.” (Dr. R. Rey, Universitatea Montană, Vatra Dornei).

● Expuneri deosebit de interesante, ilustrate, pe teme de ecologie, geografie și turism montan. (Dr. T. Seghedin, Cf. dr. I. Popescu-Argeșel, Suceava).

Din conținutul expunerilor și dezbaterilor ce au avut loc pe marginea acestora s-au desprins necesități de ameliorare a formelor de practicare a turismului pentru tineret și metodele prin care pot fi realizate, precum și unele propuneri pentru atribuirea unor noi sensuri mișcării turistice destinate tinerilor.

A rezultat necesitatea intensificării preocupărilor pentru organizarea nu doar a manifestărilor turistice ci și a formelor educative insoțitoare, antrenării mai active a tineretului în organizare, amplificarea educației patriotice prin programarea de vizite la muzee și locuri istorice, acordării unei atenții sporite — cu forme noi de organizare — turismului pentru tinerii familisti cu și fără copii, precum și necesitatea sporirii volumului și conținutului educativ și informativ al publicațiilor turistice și emisiunilor radio și de televiziune, altor forme de propagandă pentru turism.

● O temă amplu dezbătută a fost și cea a relației tînăr turist-munte, importanța educației preparatorii pentru înțelegerea noțiunii și formelor posibile de organizare și practicare a agroturismului montan, de dezvoltare a turismului pentru tineret și pe această coordonată.

În perioada desfășurării lucrărilor simpozionului a fost organizată vizitarea unor obiective culturale-istorice și turistice din Bucovina precum și manifestări educative desfășurate în cadrul modernei baze B.T.T. din pitorescul oraș-montan turistic, Cimpulung-Moldoveneș.

Simpozionul „Forme și metode de promovare a turismului pentru tineret” se înscrie printre manifestările reușite, de înaltă ținută, destinate educației, formării complexe a tineretului patriei noastre.

Dr. RADU REY

In spiritul și litera Directivelor:

Munca și inteligența națională

Înaltul nivel tehnologic al economiei noastre naționale vor asigura o participare tot mai intensă a României la diviziunea internațională a muncii, la cooperarea în producție, în știință și tehnică, pe baze stabile și de lungă durată... Va spori și mai mult participarea României la schimbul de valori materiale și spirituale, la eforturile de făurire a unei lumi a păcii, înțelegerii și colaborării între popoare... Capătă astfel putere de lege, pentru tot ce urmează în viitor, acțiunile politice concrete și strălucite promovate de conducerea partidului și a țării, personal de tovarășul secretar general Nicolae Ceaușescu — personalitate de frunte a istoriei contemporane și cetitor recunoscut al României de azi și de mâine.

Așadar, pe noi românii nu ne îngrijorează complexitatea viitorului, necunoscutele sale sau dificultățile impuse de marile salturi ce se vor înfăptui în structura și idealurile civilizației viitoare. Motivul acestei încrederi? Înțelepciunea, inteligența națională cu care patria noastră și-a construit și prefigurată scenariul dezvoltării sale în deceniile ce vin — scenariu cu rădăcini adînci în viitorul apropiat și îndepărtat, care a fost supus atenției întregului popor, în mod deschis, urmînd a fi analizat și investit cu putere de lege de către cel de-al XIII-lea Congres al partidului. Iar forța imensă și de neînfrînt care susține această inteligență națională se întemeiază, în întregime, pe munca și creația de excepție a poporului român, pe ceea ce, istoric vorbind, definește acest popor și îl va defini și pe viitor în raport cu orice altă națiune a lumii: tenacitate, răbdare, pasiune, calm impresionant în clipele sale grele și, poate mai presus de orice, neînchipuit de multă inteligență națională! Sintetizînd, în chip minunat, marile prefaceri ale muncii în viitor, subliniind astfel chintesența inteligenței noastre naționale cu care construim coordonatele și pirghiile viitorului, conducătorul partidului și statului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, ni se adresează astfel: „Munca constituie factorul ho-

țăritor al dezvoltării societății noastre, ca dealtfel, al oricărei societăți. Numai că munca se transformă și ea continuu — de la munca simplă, la munca complexă, bazată pe o tehnică înaltă, care trebuie cunoscută și stăpînită, pe înalte tehnologii și cunoștințe profesionale și tehnice”. Prin urmare, plecăm cu toții de la un principiu esențial — munca nu este o activitate cu canoane statice, ea se transformă continuu, profesiunile își schimbă neconștient conținutul și aria de cuprindere, ceea ce ieri era încă în căutare, milene devine depășit. Tehnologiile viitorului, compresate de puhoiul noilor invenții și descoperiri, au durate de viață tot mai scurte, produsele și rodul creației și al muncii în general înfruntă tot mai greu atât examenul funcționalității sigure și al calităților încorporate, cit și criteriul — devenit tot mai important de aici înainte — al frumosului, al armoniei și al esteticului-funcțional sau al designului.

Investițiile tot mai mari, pe care le face economia noastră națională în scopul amplificării inteligenței naționale — în creații de mare valoare, în invenții și descoperiri științifice, în frumos și durabil — sînt absolut firești, ele se înscriu în spirala mondială a competiției pentru înălțarea valorilor. Să ilustrăm acest adevăr cu un exemplu. Acum doi ani, mai precis la 14 aprilie 1982, în Japonia a fost lansat programul național de dezvoltare a celei de-a cincea generații de calculatoare electronice — generația calculatoarelor deosebit de inteligente, capabile să converseze direct cu omul. Este un program cu limită în anul 1992 și al cărui cost se ridică la un miliard de dolari. Astemenea programe costisitoare vom întîlni la toate țările care doresc să se mențină în cursa pentru dezvoltarea celei mai bogate, active și eficiente inteligențe naționale. Căci, oare cum ar putea face față competiției mondiale a valorilor, materiale și spirituale, o societate care ar neglija rolul primordial al inteligenței sale naționale, bogăția care a devenit mai valoroasă chiar decît resursele materiale!

În prezent, volumul descoperirilor științifice, al invențiilor tehnologice, al creației de orice fel și al informațiilor de eficiență, aplicat în producție, a devenit substanța cea mai scumpă prin care se determină conținutul și eficiența unei inteligențe naționale. Munca, la nivelul întregii națiuni, nu mai poate face abstracție de înnoirile sale permanente, de mutațiile produse prin confruntarea inteligențelor naționale, la scară mondială. De aceea, prin Proiectul de Directive, un rol uriaș se acordă creației științifice și tehnologice românești, coordonată astăzi cu înaltă competență de Consiliul Național pentru Știință și Tehnologie, în fruntea căruia se află tovarășul academician doctor inginer Elena Ceaușescu — reputat om de știință al lumii contemporane. Iar din sistemul coordonat de C.N.S.T., considerăm că, împreună cu creatorii inteligenței naționale, trei instituții, aflate în plină evoluție, capătă un rol de prim rang în sprirea continuă a acesteia, în amplificarea neconștientă a eficienței muncii la nivelul țării și al ramurilor. Este vorba de Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci — deținătorul și valorificatorul tezaurului tehnologic național; de Institutul național de informare și documentare, care, împreună cu oficiile de ramură, asigură substanța de mare valoare — informațiile tehnico-științifice — prin care se adapă neîncetata sete de cunoaștere și informare a economiei naționale, extrase din cele peste 200.000 de reviste și publicații din întreaga lume cit și din alte surse de mare importanță; în sfîrșit, ne gîndim la Institutul român de standardizare prin care economia națională își poate compara și defini valoarea tehnicilor utilizate și nivelul atins de produsele realizate, în raport cu valorile cele mai înalte atinse pe plan internațional.

Mai este oare vreun motiv pentru a ne îngrîșora la gîndul confruntărilor dure și al salturilor complexe din viitor? Nu numai optimismul meu incorigibil mă determină să spun un categoric **nu avem de ce, ci, îndeosebi, uriașă rezervă de inteligență națională, mobilizată cu chibzuință în vîltoarea grandioasei epopei pe care o ducează întreaga noastră națiune socialistă, cu cutezanță, cu deplină convingere că acesta este drumul către împlinirile majore ale ființei sale eterne, în veșnicia existenței umane.**

Prof. univ. dr. ION MĂNZATU

Așa cum sublinia, cu îndreptățit temei, conducătorul partidului și statului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, omenirea parcursă acum cea mai frămîntată perioadă din istoria prefacerilor sale, caracterizată, în primul rînd, prin explozia celei de a doua revoluții tehnico-științifice. Dacă prima revoluție a științei și tehnologiei a permis omului pătrunderea în cosmos, vizitarea directă a Lunii, dialogul automat cu planetele și stelele apropiate, amplificarea uriașă a puterii sale de calcul, de analiză și optimizare cu ajutorul celor patru generații de calculatoare electronice, a îngăduit eradicarea totală a unor boli cumplite, comunicații rapide prin radio, telefon și televiziune — inclusiv prin sateliți — a permis depistarea înfinitelor energii din interiorul materiei și al cimpului fundamental, zicem, așadar, dacă toate acestea au fost posibile în mai puțin de un secol, pornindu-se de la o bază inițială, tehnică și științifică, destul de săracă, se naște firească întrebare: ce va aduce noua revoluție tehnico-științifică care se construiește astăzi și se dezvoltă decolînd de pe platforma înaltă a tot ceea ce a acumulat societatea omenească pînă în prezent? Și cum se pregătesc națiunile lumii, tot mai conștiente de ceea ce le așteaptă în viitorul apropiat, pentru înfrîncarea confruntare și competiției a valorilor umane?

Toate analizele de fond, făcute pînă azi, la nivelul unor prognoze, scenariu sau extrapolări riguroase, arată, fără putință de tăgădă, că nici unui popor nu-i va fi ușor în anii următori. Nici o națiune nu se mai poate culca pe laurii trecutului, spunîndu-și că ea a făcut destul și poate merge oricum înainte. Dimpotrivă, viitorul se prefigurează extrem de complex, intrucît nici un model al trecutului nu mai rămîne valabil, totul se înnoiește neconștient și devine mult mai complicat, așa după cum firea și sufletul, viața și cunoștințele omului civilizat se îmbogățesc fără oprire, constituînd un univers ce se lărgeste neîncetat, pînă la limite care ar fi fost de neimaginat în trecutul apropiat.

România socialistă nu se poate desprinde din mersul ascendent și spirital al omenirii contemporane, nu poate face o partidă separată, intrucît aceasta nu a fost nicînd în firea poporului român. Proiectul de Directive stipulează limpede un astfel de dezeridat național, de cea mai mare importanță: „Structura și

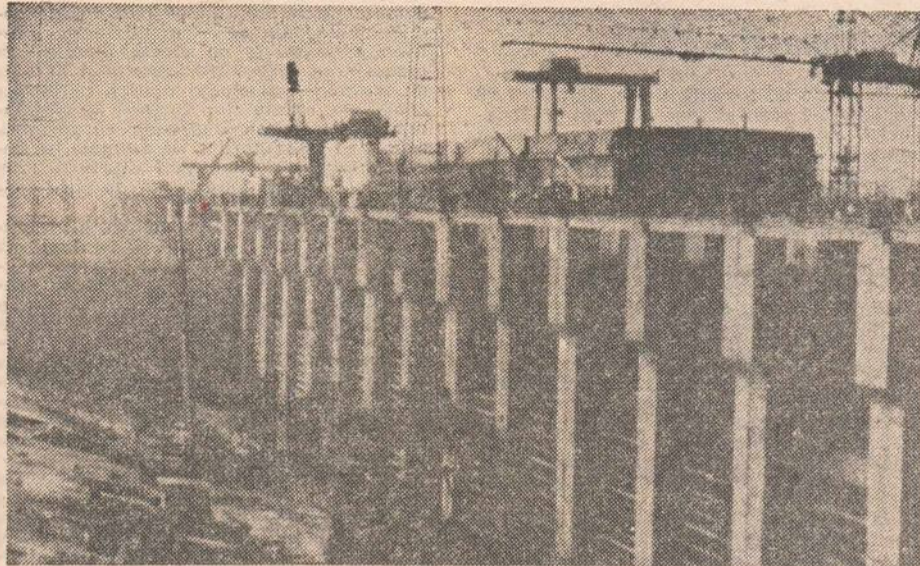
Infăptuiri de seamă în cinstea Congresului

La Porțile de Fier II se apropie momentul producerii primilor kilowați

Pe insula Ostrovul Mare, cei 7000 de constructori și montori ai Sistemului hidroenergetic și de navigație Porțile de Fier II vor trăi miine, 10 noiembrie 1984, un moment de înaltă emoție și satisfacție. După șapte ani de muncă serioasă, responsabilă; după ce zeci de mii de oameni și-au pus semnăturile în uriașă carte a acestui șantier; după ce s-au turnat un milion și jumătate de metri cubi de betoane speciale, având în componența lor 75000 tone de fier și oțel; după ce s-au executat lucrări de mare complexitate și precizie, care au solicitat din plin competența și inventivitatea specialiștilor și muncitorilor; după ce această construcție — ale cărei înciputuri au fost marcate de prezența în mijlocul primilor șantieriști a secretarului general al partidului — a strins în jurul ei timeri brigadierii ce se consideră, cu firească mândrie, a fi deschițătorii de drum al unei noi promoții de constructori de hidrocentrale — promoție ce s-ar cuveni numită

„Porțile de Fier II”; după toate acestea și după încă multe dovezi de veritabil eroism, multe clipe de tensiune și multe de intensă bucurie, miine, 10 noiembrie 1984, va începe inundarea incintei amonte și aval a centralei române, a celei iugoslave și a barajului, în vederea punerii în funcțiune a primelor grupuri energetice.

Ce înseamnă acest lucru? Întii de toate, faptul că ziditorii de lumină din Ostrovul Mare dovedesc încă o dată că știu să întâmpine, așa cum se cuvine, marile evenimente ale istoriei contemporane, ei dedicând succesul lor de miine apropiatului forum al comunistilor. Apoi, această inundare marchează începutul probelor în urma cărora — după ce Dunărea va fi închisă timp de o lună — hidrocentrala va începe să producă (în cursul lunii decembrie) primii kilowați. În sfârșit, evenimentul pe care vi l-am semnalat în aceste rânduri va însemna și

intrarea sub apele fluviului a unei impresionante construcții (la a cărei ridicare au muncit zi și noapte brigadierii Șantierului național al tineretului, alături de oamenii muncii de la Antrepriza de construcții hidroenergetice și de la Antrepriza Electromontaj „Porțile de Fier

II”), ceea ce înseamnă că fotografia alăturată — făcută în urmă de puține zile — va deveni, începând de miine, document de arhivă. Un document despre truda ce se va vedea incununată de lumină.

DAN MUCENIC ■

Oltenița, dreptul la timp

Șeful portului, Teodor Georgescu, plecase cu o șalupă până la kilometrul 445, unde lucra o macara plutitoare. La inapoierie, în drumul lui s-a așternut ceața. Pe Dunăre, ceața se întindea uneori cu atita repeziciune că parcă ar năvăli pe o ușă deschisă brusc. Și cum barca este mereu înnoarsă și răscuită de curenți și dusă la vale cu viteza apei, este imposibil, neavând un reper, să-ți dai seama atunci încotro ar trebui să-ți cirna. Unii au bijbiit așa mult și bine, cu apa la două palme sub ochi și hăituiți de sirenele răgușite ale remorcherelor pe ale căror radaruri apăreau ca un punct luminos. În dreptul Olteniței, Dunărea are o pantă de scurgere de 4 centimetri pe distanța unui kilometru iar viteza medie a apei este de 8 kilometri la oră. Din capcana în care nimerise, Teodor Georgescu s-a desprins aruncând mereu niște bucățele de hirtie. Așa a aflat direcția apei și a știut unde e malul spre care trebuia să tragă. A ieșit într-un zăvoi de sălcii și a crezut că ajunsese acasă.

Orașul, la urma urmei, ar avea să spună o poveste asemănătoare. De multe ori a crezut că și-a găsit direcția și de multe ori a pierdut-o. Aflarea ei nefiind deloc, în general, o operație mai ușoară pe uscat decât pe apă. Până la mijlocul veacului trecut, Oltenița a fost un sat oarecare, pe o moșie oarecare. Lângă acel sat a fost înființat orașul, la 23 aprilie 1853, și de atunci și până astăzi chiar așa se numește o stradă din Oltenița, „23 Aprilie”. După încă șase luni, la 23 octombrie, s-a desfășurat aici prima luptă din episodul dunărean al înceștării care mai tirziu, luând amploare și părăsind teritoriul românesc, avea să intre în istorie cu numele de războiul Crimeii. Pe-atunci, se zice, ar fi călcat la Oltenița și tinărul locotenent de artilerie Lev Tolstoi. La puțină vreme după aceea un tablou celebru al lui Theodor Aman, „Bătălia de la Oltenița”, era elogiat de câteva ziare francezești iar exemplare din albumul cu imagini de luptă al lui Carol Popp de Szathmary erau dăruite împăratului Napoleon al III-lea și reginei Victoria a Angliei. Oltenița își trimisese numele în lume ca pe o bucată de hirtie, pentru a afla direcția. Și orașul abia după aceea a pornit să se înalțe, pe urma numelui lui.

Pe la 1868—1870 își făcuse niște cheiri de lemn, la malul Dunării, apropiindu-se astfel de rosturile pentru care fusese înființat. Orașul comercial și de meseriași începea să fie căutat. Veniseră să se stabilească aici, ca și în alte orașe dunărene, destul de mulți ardeleni, în special din Mărginimea Sibiului, dacă pe la 1875 Gh. Bariț scria că întilnind „cete întregi de familii mergând ca să-și vadă fiice, surori măritate în țară”, întrebând cum o duc rudele lor și se răspundea așa: „Bine, mulțumim, au de toate ce le trebuie, numai le-a fost greu o țară, un an, până s-au dat cu apa”. Mai tirziu, când la cheirurile portului care între timp ajunseseră a fi construite din piatră se încărcau în fiecare an peste 100000 de tone, mai mult cereale, bineînțeles, un călător scria despre Oltenița că e „tirgulețul tihnit dintre două prăguri de ape”, cu „ulțițe pietruite cu bolovani de riu”, cu „șoseaua de sălcii bătrâne spre port”, cu „căsuțe albe unde la ferestre rid mușcate roșii”. Plin de vigoare și de înțeles apărea, cu siguranță, în acel peisaj, numai Monumentul Eroilor de pe soclul căruia ostașul arat cu degetul linia Dunării. Altfel, doar cu mușcate la fereastră nu prea se întruchipa imaginea zivnică la întemeierea orașului, când se zicea că vor fi aspru

pedepsiți cei ce vor construi case fără „un cat”. Ar fi fost prea mulți ca să fie pedepsiți. Iar cei bogăți construiau case la București, nu la Oltenița. Doar unuia singur, boier cu moșii, cu păduri, pesemne că i s-a făcut mila de orașul lui și a construit o frumoasă clădire, liceul, pentru care i se poate zice mersi. În rest, chiar dacă altui călător oamenii îi apăreau „neastimparați, dirji, întreprinzători”, adevărul este că în lipsa unor gesturi constructive de seamă, până la urmă și oameni și așezări parcă ies din atenție, din viață, din timp. Iar la Oltenița chiar asta se cam întâmpla. În bună măsură, orașul își ducea zilele ca o barcă incolțită de ceață pe Dunăre. Și că în astfel de cazuri gălăgia din barcă nu ajută la nimic s-a văzut prea bine atunci, în urmă cu vreo jumătate de secol, când „Gazeta Olteniței”, național-tărănistă, se lupta din răspuțeri cu „Viitorul Olteniței”, publicație liberală, iar un glumeț găsea nimerit să apară și el cu foaia umoristică „Ulcica noastră”, anunșind că abonamentele nu se fac numai pe bani ci și pe servicii de avocați la proces, pe grâu, mălai, găini, haine.

În '45 a luat ființă, lângă portul Olteniței, Șantierul naval. Prin '64, pe strada care duce la gară, a fost ridicat primul bloc de locuințe, eveniment de-a dreptul epocal pentru localnicii care au înțeles că prestigiul edilitar al Olteniței nu are de ce să se mai întemeieze hotărâtor pe vechiul castel de apă al orașului, de care ei fuseseră atit de mândri. Pentru cei 34000 de locuitori s-au construit, între timp, 7000 de apartamente. Iar industria orașului s-a dezvoltat în ultimii ani cu o turnătorie de fontă și oțel, cu încă o turnătorie de metale neferoase, cu o fabrică de zahăr. În douăzeci de ani, valoarea producției industriale a crescut de șapte ori și atinge în acest an 3,5 miliarde lei.

Astfel, orașul a fost pregătit pentru a primi vestea cea mare: canalul București-Dunăre va fi, de fapt, canalul București-Oltenița.

„Urmașii vor stăpini”

Orice șef de port își are șefii lui și cind Teodor Georgescu a împlinit 62 de ani șefii i-au spus că aprobă, desigur, dosarul de pensionare, dar nici nu vor să audă că el ar avea de gând să plece cu adevărat. Era un fel de a-l ruga să rămână mai departe ca șef de port la Oltenița și a rămas. Pentru munca lui primește lunar 400 de lei mai mult decât ar fi putut să ia ca pensionar, fără să miște un deget, stind acasă. Așa că nu pentru bani a rămas, e împede, chiar dacă o amintire din copilărie, nu prea veselă, mai fulgeră și-acum prin sufletul lui: avea încă trei frați și a văzut bine ce înseamnă ca patru copii și doi părinți să se reazime pe-un singur salariu cum era acela al tatălui lui. Șase oameni se înfruptau din salariul acela ca dintr-o bucăică de zahăr împărțită cu grijă.

După ce-a venit de pe front, după ce o vreme a tot dus pe umeri sacii cu care încărea șlepurile, în '35 a fost numit șef de port. Încă se mai muncea ca în timpurile cele vechi, cu sacul și roaba, și nu-i vorba că portul nici nu avea prea mult de lucru, poate din această pricină ivindu-se și ideea de a se construi chiar pe platforma lui o fabrică de nutrețuri combinate pentru o crescătorie de porci care ar fi urmat să fie ridicată în apropiere dar până la urmă a fost făcută mai departe, la Ulmeni. În felul acesta, perimetrul portului se strîngea, lângă oglinda Dunării, ca un măr pus la păstrare și in-

chircindu-se pe pervazul unei ferestre.

Dar în 1966, în octombrie, Teodor Georgescu își aduce bine aminte, a fost montată prima macara de 5 tone. Cu ea s-a putut lucra într-o zi cît înainte într-o lună. Iar după aceea au fost aduse încă două, tot de cite 5 tone, și montate după ce platforma fusese înălțată și ea cu vreo trei metri, ca să nu mai fie inundabilă. Cu aceste utilaje moderne, minuite de oameni de nădejde precum Nicolae Jaleș, Nicolae Stanimir, Gheorghe Lăpșoi sau Tudor Dumitrescu, portul Oltenița și-a adus o contribuție însemnată, alături de celelalte porturi dunărene, la construirea Canalului Dunăre — Marea Neagră. Un astfel de șantier gigantic a avut nevoie de cantități enorme de materiale de construcție iar balastul scos de pe abia Dunării a fost trimis, desigur, în primul rind pe calea apei, cît putea primi portul de la Cernavodă, dar și pe calea ferată, prin mijlocirea celorlalte porturi. A fost o vreme, spune Teodor Georgescu, cind numai din portul Oltenița plecau în medie, pe zi, cite trei trenuri. Între Ciulnița, Cernavodă, Constanța se întindea de fapt o garnitură nesfârșită de vagoane și linia ferată era, probabil, fierbinte. Între timp, după ce-a fost deschisă navigația pe canalul de la Cernavodă la Agigea, transportul pe C.F.R. în direcția Dobrogei a mai scăzut, dar tot mai pleacă și acum, în anumite perioade, cite două trenuri pe zi numai din portul Olteniței. Portul are plan de 800000 de tone, până la 1 noiembrie a realizat 900000 și desigur că până la sfîrșitul anului va izbui, ca și anul trecut, să depășească substanțial milionul. Între acestea, cam 20 la sută sînt mărfuri de export, superfosfat de la Valea Călugărească pentru Austria sau nitrocalcar de la Tirgu Mureș și laminate de la Roman pentru R.F.G. În fiecare an, zice Teodor Georgescu, portul avind să primească prin cabotaj, adică din alte localități românești de pe malul Dunării, ceva mai mult de 25000 de tone de cereale pe care le trimite la moara numită chiar „Dunărea”, aflată într-o margine a orașului, unde se macină făina nu numai pentru Oltenița ci și pentru București.

Astfel încît, cu mărfuri care vin și cu mărfuri care pleacă, în rada portului de la kilometrul 433 se află întotdeauna vreo 10—12 vase care așteaptă să fie aduse pentru a fi descărcate ori să treacă vreun remorcher care să le ia în convoiul lui. De acolo și până la kilometrul 430, în port, le duce și le aduce remorcherul de manevră Lunca 3, al cărui comandant, Matei Chiracu, recunoaște că se simte citeodată năpădit de treburi și că răspunderea îi apasă pe umeri, s-ar zice, cum l-a mai apăsă odată în viață o subă enormă, cind el ședea pe puntea unui vas pe care se încărcă stuț, în deltă, la Milla 21, și un tip a dat peste el din greșeală cu un balot și l-a trîntit în apă. Nici nu știe cum a ieșit deasupra și cum s-a cățărât pe un sloi de gheață ducind în spinare șuba mai grea ca o piatră de moară. I-au aruncat ceilalți o frînghie, o bandulă cum îi spun marinarii, că altfel nu mai ședeam noi acum de vorbă.

De pe puntea remorcherului de manevră se poate zări cel mai bine locul unde, ceva mai sus de port, se varsă Argeșul în Dunăre. Canalul dinspre București va cobori încoace, pe firul Argeșului, iar portul Olteniței, zice Teodor Georgescu, se va muta și el la locul acela de întilnire a apelor. Va fi un port nou. Și dintr-o dată, mi se pare, Teodor Georgescu vorbește cu sfiala omului vîrstnic ce-ar vrea din toată inima dar nu are cum să știe sigur că va putea să se alătore pasului prin care lumea, cu el sau fără el, va merge înainte. Și zice doar atit: M-aș bucura să mai lucrez și pentru canalul ăsta și să apuc ziua să-l văd terminat. Urmașii vor stăpini...

Neptun la kilometrul 430

Portul abia fusese redeschis, anul trecut, pentru cursele internaționale de pasageri și asta însemna că 10000 de turiști, de-a lungul unui sezon, aveau în program escală la Oltenița pentru a face excursii de o zi la București. Ca să nu coboare pe o pasarelă de lemn hirbuită, la cheul lângă care opresc motonavele Oltenița și Carpați a fost construită la repezeală o pasarelă metalică. Era o dovadă că nu întotdeauna graba strictă treaba și se cuvinte să știm că inițiativa a aparținut căpitanului șef al portului, Constantin Brahnea. Dar pasarella aceea, și apoi încă una la fel, spune Constantin Brahnea, au fost lucrate de muncitorii care au ridicat alături de port, înspre șantierul naval, turnătoria de fontă. Iar la ei, adică în primul rind la directorul lor, Mihai Tătaru, și la inginerul Adrian Tomescu, a găsit atita înțelegere că se poate spune că latura în care se află căpitania din portul Oltenița apare acum ca o imagine ilustrată într-un album cu imagini alb-negru. În toată această strădanie Constantin Brahnea fiind ajutat și de soția sa, Lidia, care a lăsat apartamentul din București, din Bercești, și la Oltenița a descoperit, pe bucata de pămînt de lângă clădirea căpitaniei, că munca pămîntului face să te usture palmele dacă nu ești învățat cu ea, dar că merită să o înveți.

Și mai adăugăm că la 6 august, de Ziua marinei, căpitanul Brahnea a produs Olteniței o surpriză de proporții. Împreună cu primarul Victor Cojoacă și cu Nicolae Gheorghisan, secretar al comitetului orașenesc de partid, a hotărît sărbătorirea acestei zile așa cum de mult, la Oltenița nu s-a mai întimplat. Proiectului i s-au alăturat, entuziaști, ofițerul 2 de port, Valentin Tărtăreanu, și Mihai Drăgușin, motorist pe șalupa căpitaniei. Defilarea a fost deschisă chiar de șalupa căpitaniei. A urmat așa-zisa balenă, o șalupă îmbrăcată în pinză de sac și prelate deasupra cărora trona, cu tridentul în mînă, însuși zeul Neptun. Apoi au trecut navele mari. În ziua aceea se aflau în port cinci nave mari și cind au arborat marea pavoaș și au trecut prin fața mulțimii șuierînd din sirenele lor desigur că a fost impresionant și că toți copiii s-au hotărît, pe loc, să se facă marinari. Dacă mai tirziu măcar unul sau doi dintre ei chiar vor ajunge marinari, tot va fi un câștig. Apoi s-a trecut la concursurile de înot, de canotaj, de bărci de sport. Prinderea purceilor, a rațelor, au făcut ca lumea să ciocotească de ris, ca și atunci cind pe un bac a trecut prin fața oamenilor nunta din regia căreia nu fuseseră uitați, bineînțeles, nici lăutarii. Nunta a fost atacată de pirații care s-au apropiat într-o barcă, au furat mireasa și, după regula spectacolului, au scăpat-o pină la urmă în apă. Spectacolul a durat de la 10 la 13.30. Iar pină spre seară s-au făcut plimbări pe Dunăre. În același timp, echipele artistice din oraș au împinzit malul Dunării de cîntece. Iar cei care n-au mai încăput în restaurantul portului, unde s-au făcut în ziua aceea încasări considerabile, și-au întins masa la iarbă verde, din capătul de sus al portului, prin pădurea Alimăneștanu, pină în locul unde se varsă Argeșul în Dunăre. În oraș s-ar fi zis că n-a mai rămas nimeni, Oltenița părea pustie. Iar aici, la malul Dunării, era om lângă om. Să fi fost, cu toții, vreo 20000, așa se zice. Poate chiar mai mulți. Aici, în unghiul dintre Argeș și Dunăre, de care se leagă un îndrăzneț proiect de viitor ce va însemna pentru Oltenița, mai mult decit oricind și mai mult decit orice, dreptul la viață, dreptul la istorie, dreptul la timp.

DUMITRU ELIADE ■

flacăra

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Poezii ■ Interviuri ■ Note ■ Cronici ■ Eseuri ■ Poezii ■ Interviuri ■ Note

O secvență dintr-un film tulburător care a avut de curind premiera: Horea (scenariul — Titus Popovici; regia — Mircea Mureșan; în rolul principal — Ovidiu Iuliu Moldovan)

În aceste zile premergătoare Congresului al XIII-lea, când întreaga țară își prospectează viitorul și își apropie cu un ceas mai devreme orizonturile către care năzuiește, este firesc să ne întrebăm și cum va arăta chipul culturii române de miine. E drept, ne aflăm într-un domeniu al imponderabilului, în care e greu să programezi cu exactitate ceea ce se va întâmpla. Totuși, nu se poate să nu se întrezărească încă de pe acum direcțiile fundamentale ale culturii anilor ce vor veni. Pornind de la această convingere ne-am adresat citorva dintre reprezentanții de seamă ai fenomenului cultural contemporan. Opiniile lor conturează, cu responsabilitate și optimism, o posibilă hartă a viitorului culturii române, o cultură care va fi o și mai fidelă oglindă a timpului, o cultură ce-și propune a fi cât mai complex deschisă problemelor omului din țara noastră, și evident, ale omului de pretutindeni (pag. 14-15).

Pe dealul furcilor

In biruință se răzbuună
cel neștiut de-nvingători,
ne căutat pe vreme bună,
adeveritul uneori
în miez de noapte prin comună.

El n-are loc între morminte,
nu-i unul în același preț,
lăinuitorul din cuvinte
în fața judelei măreț,
adus în lanțuri la județ
să steie umbrei înainte.

Și nici zăpada nu-i să spuie
de semnul unui drum ascuns
pe care cel bătut în cuie
de șapte veacuri a ajuns,
și totuși nu e, totuși nu e
acel pe care l-au ajuns...

Cu osul sfirtecat sub roată,
cu trupul pus pe cruci, la ciorl,
de-ar fi împărăția toată
și n-ai avea cum să-l măsoari
din lacrimă și din sudori
pe ultimul rămas din gloată!

Durerea lui în două rinduri
s-a ridicat în legături,
și nu se mai vedea pe scinduri
când încerca și tu să-nduri
celei din urmă lovituri
incremenirea ei de gânduri.

...Și săbiile-au fost lăsate
cu virfurile în pământ
ca niște blesteme uitate.
Țăranii martori nu mai sînt
și vestea, ca peste-un mormint
au dus-o-nfiorați prin sate.

Din răsvrățiri și îndurare,
pe chipul lui însingerat
parcă un semn de foc apare,
parcă un nor a fulgerat,
și el e cel adevărat,
întors din morți, peste altare!

ION HOREA ■

A doua carte cu prieteni Straniul călător

Mlădios într-o sută de nuanțe, Mihnea Gheorghiu umblă prin lume, de când îl cunosc, îmbrăcat numai din grandilocvență de mătase neagră sau albăstră. Rănit, și de câte ori n-a fost l. Mihnea Gheorghiu e invierea superstiției că nu merită să-ți arăți rănille, nici măcar pudrate, față de dușmani. Cu toate că am aflat de curind că e născut în orașul București, eu continui să mi-l închipui fiu al Craiovei până-n virful unghiilor — al vechii Craiove, cetatea cufundată în legendă, colindată de boieri în trăsuri purtate de cai albi, cu mosieri posedind palate cu acoperisuri de aur, cu hotelul Minerva al balurilor unde se intra cu sania, cu circumi orientale și băcâni de mare rafinament, cu munti de pepeni și reviste literare celebre, cu hoti de talie internațională și licee de mare prestigiu, cu bibliotecile uriașe și lăutari nemuritori. În cele 30 de cărți pe care le-a publicat până acum, începând cu poemul înmănușiat sub titlul *Anna Mad* și isprăvind cu *Flori de tutun*, Mihnea Gheorghiu strălucește ca eseist, traducător, dramaturg și profesor. Ca poet e mai mult un faun cu întinse lecturi. Dar versul său, care și el e mai mult măsura studiului are și-o aripă muțată-n nestematele istoriei și-n azurul firului de iarbă al lui Whitman sau mai bine-zis în podgoria de sare oceanică și catran dospit, a americanului. Dacă ar fi trăit în alt timp, cred că Mihnea Gheorghiu ar fi fost pasoptist și adeptul idelilor lui Heliade. Spun asta, fiindcă Mihnea Gheorghiu, mi se dezvăluie a fi mereu invitatul la o cină de taină, cu bucate putine dar alese, cu băuturi scumpe, și ele putine, și cu nici-o vînzare, într-o casă de demult, într-un salon al ei luminat cu lumini albe, aur alb, solendori de argint și cristale (dincolo de peretele înalt și învelit în marochin, bibliotecă), în care nu se mai află nimeni, nici gazde, nici oaspeți, nici servitori, nimic. Doar închipuirile lui livrestii. Gustă din bucate, încearcă și vinul și pleacă multumind — cui? Nu știu, dar el e convins că cineva îl va fi privit din peretele învelit în marochin. În același timp, Mihnea Gheorghiu e uimit când descoperă pescăruși pe Dimbovița Bucureștilor și de-a dreptul încântat când află în cimpurile Spaniei o ceată de țigani. Dar să-l lăsăm să povestească: „Din ceată s-a desprins o gitană între două vîrste, învesmintată într-un număr exagerat de Tuste crete și pe cap cu un tulpan peștit, ca florărele noastre din Piața Universității bucu-reștene. S-a apropiat de mine cu un zimbet imbielor. Întinzîndu-și palma în care am recunoscut o scoică de mare alb-gălbui, mă întrebă dacă nu vreau să-mi ghicească norocul: — Suerte, seilor?...

Am iscodit-o dacă nu stie să ghicească și-n palmă, să „dea cu bobit”, ori să descinte de dor. Vorbeam limba locului, ca și dînsa, dar cu alt accent. Atunci s-a întors către căruța aceea cu covilțir lingă care ardea un foc molcom și a strigat pe cineva. A strigat pe românește:

— Mărioară, vino fă-neoa că am un boier care vrea dă dor!

Sătra străbătuse, smulsă de acasă de tragedia războiului, mai bine de jumătate din Europa și-și trăia acum destinul nomad lângă talazurile Atlanticului.

Mihnea Gheorghiu e un straniu călător prin lume dar mai ales prin suprastructurile ei de corabie, cele care se întinesc întu cu furtuna și fulgerul și tot cerele dintii cu moartea. Ca orice distins cărturar el nu vede din viață, stînd mereu numai în clar de lună, decît un oras în depărtare, buimăcit, orasul, de aceeași lună pedepsitoare și pe care el trebuie să-l cucerească. E un oras al strandorii și al cinelor de taină? E vesnicul oras al năzăririlor, e lumea bănuită a se petrece altfel în imensele depărtări ale gîndului. Mă întreb: acest oras al lui Mihnea Gheorghiu merită cucerit sau cercetat în toate clipele numai de la distanță?... Straniul călător tot zboară spre, el.

FĂNUȘ NEAGU ■

Fragmente critice

Romanul ca mozaic policrom

Costache Olăreanu, ajuns la a șaptea sau a opta carte, face parte din familia prozatorilor caligrafi pe care unii critici simpatizanți o numesc Școala de la Tirgoviște. Radu Petrescu și Mircea Horia Simionescu sînt șefii spirituali ai acestui mic grup literar care face din scriitură plăcerea și datoria existenței sale. Toți au debutat tîrziu în literatură și manifestă un interes special pentru jurnal ca roman indirect pe care, după modelul Cide, îl introduc în interiorul romanului. Costache Olăreanu, sosit se pare mai tîrziu decît toți, are față de prietenii săi o atitudine de pioasă simpatie. Se consideră eternul lor ucenic. Iată ce scrie în noua sa carte (*Cvintetul melancoliei**) despre autorul *Ingeniosului bine temperat*: „e un scriitor pe care îl invidiez pentru originalitatea lui. Are darul de povestitor al lui Ghica, stilul Odobescu-lui, imaginația unui Urmuz. Și ce prieten! Tu înțelegi mai bine decît oricine cînd spun că e un prieten modelator, Ca și Radu, dealtfel. Am învățat de la ei mai multă artă literară decît dacă aș fi citit sute de cărți!” (pag. 221). Nu vreau să tulbur acest frumos sentiment de admirație, destul de rar între scriitorii de aceeași vîrstă, dar trebuie spus că o sută de cărți bine alese pot da, totuși, o idee superioară despre arta literară.

Cvintetul melancoliei este o carte inteligent gîndită și scrisă cu talent, după un program pe care, în parte, autorul îl prezintă în jurnalul ce însoțește opera de ficțiune propriu-zisă. Sînt cinci naratori care se exprimă și fiecare susține o partitură (o istorie) a sa. Istoriile sînt la rîndul lor fragmentate, se suprapun, se adună și se confundă de mai mult ori, pînă ce intervine autorul și le lămurește. Dar le lămurește? Tehnica este a nu spune nimic precis. Mai mult, există în interiorul unei confesiuni (istorii) o fugă continuă în alt plan temporal și existențial. Domnul bătrîn, adus de spate, care ascultă cvintetul lui Schubert și își rememorează viața, trece fără să ne avertizeze (nici el, nici autorul) din prezent în trecut și din

nou în prezent. O cronologie a memoriilor, deci, ceea ce înseamnă o anulare a granițelor temporale și o unificare a vîrșelor. Procesul are o justificare psihologică și toți prozatorii moderni îl folosesc. Romanul, în totalitatea lui, a devenit o memorie infidelă care amestecă glasurile și confundă planurile.

Din cele cinci voci ale romanului lui Costache Olăreanu (Leontin, fetița cu ciinele, domnul înalt, adus de spate, tîrnăra întilnită la etajul 5 și autorul) se exprimă, în fapt, trei: autorul, Leontin (sub forma unei confesiuni scrise, reproduse și adnotate de autor) și autorul care apare ca personaj și, anume, personajul autorului care scrie un roman (*Cvintetul melancoliei*) și ține în acest timp un jurnal inclus în interiorul textului. Celelalte două sînt episodice, rolul lor este să întretină dialogul și să stimuleze confesiunea naratorilor cu o existență mai bogată și o disponibilitate de a povesti mai mare. Cea mai coerentă și mai obiectivă din aceste istorii este aceea a lui Leontin. Ea este relatată în modul narațiunii tradiționale: prezentarea familiei, amintiri din copilărie, anii de școală, studiile universitare, viața lui ca magistrat, evenimentele post-belice... O existență normală și o biografie (autobiografie) fără culoare și semnificație. Este, desigur, vocea banalității, simbolul existenței modeste și oneste într-o istorie care unește dramaticul cu derizoriul. Figura lui Leontin este ștearsă și faptele lui nu se rețin la lectură. Rămîne sugestia, de data aceasta semnificativă, fină, de ordinul creației. Să recapitulăm faptele: un scriitor pregătește un roman și, într-o zi, întîlnește pe Leontin, un om fără destin. Ce face scriitorul? Introduce, desigur, omul fără destin în carte și caută să facă din viața lui fără semnificație o semnificație a existenței individului comun. Mișcarea epică este bine gîndită și, pînă la un punct, faptele vin în sprijinul acestei idei. Ar fi trebuit, totuși, să existe mai multă excreșivitate (în sensul creației) în această existență inexpressivă.

Al doilea narator (bătrînul înalt, adus de spate) este fixat asupra a trei momente (stări, imagini, obsesii): audierea în condiții precare a cvintetului lui Schubert, imaginea bulboanei din copilărie și

*) Cartea Românească, 1984

(Continuare în pag. 18)

EUGEN SIMION ■

Viitorul culturii române

— Mircea Sintimbreanu ați pledat în numeroase ocazii pentru recunoașterea unui statut de independență pentru literatura destinată copiilor. În acest moment de bilanț și, în același timp, de prefigurare a unor direcții de viitor, ce credeți că merită a fi continuat dintre achizițiile certe ale acestui domeniu?

— Resping atât ideea literaturii pentru copii ca o ramură a artei, congenital damnată (la subdezvoltare), cit și pe aceea, nu mai puțin lichidatoristă, că această literatură „ori place tuturor vîrstelor ori nu există”. Mai mult, copilăria însăși nefiind decît conceptual o singură vîrstă — căci între 2 și 14 ani orizontul psihic al copiilor cunoaște considerabile mutații — literatura destinată celor mici nu trebuie și nu poate să placă nici măcar tuturor... copiilor. Între „Cățeluș cu părul creț” sau „Un pitic atît de mic făcea baie-ntr-un ibric” și „Cei trei mușchetari sau Cireșarii există o scală de... neescaladat. (Ce să mai spunem atunci de aglutinarea aproape automată a întregii literaturi hărăzite secțiunii de vîrstă pînă la 18 (!) ani sub genericul „literatură pentru copii și tineret”?). Îmi îngădui să cred că tocmai acest mod globalist și expeditiv de a privi literatura pentru copii constituie, întocmai unui corset de gips, principalul obstacol în calea expansiunii sale firești. Un curent critic aplicat, expurgat de dogme și prejudecăți, lămurind legile accesibilității, emoționalității și instrumentalității literaturii pentru copii la toate orizonturile de vîrstă, ar avea efecte nu numai teoretice, ci oferind vocației naturale de a se adresa copiilor instrumentarul adecvat. Într-adevăr, febra paternalistă a condus mulți scriitori talentați spre acest gen, unii cu performanțe notabile, dar singulare. Aceasta deoarece în abordarea unor limbaje particulare, instinctul singur nu ajunge. Și nu ajunge pentru că genul este dificil, dificultatea principală provenind din însăși facilitatea lui aparentă. Or, în realitate, este vorba de o artă sui generis de care nu te poți apropia manufacturier, prin mimetism și copilărie, ci compulsiv și în plină cunoștință de cauză anumite categorii estetice: fabulosul, grațiosul, ludicul, umorul, duioșia, suspansul etc. Sint convins că punea în lumină a acestor „secrete de fabricație”, a

artei poetice proprii acestui gen, ar duce în cîmpul acestei literaturi, pe lângă fideliile ei slujitori — cei mai mulți veterani — noi și strălucite forțe scriitoricești. Am insistat și de această dată asupra acestei probleme (— primul conducător al Cenușăresei —) ceea ce nu înseamnă că redresarea și impunerea genului nu ar fi susceptibile de alte unghiuri de atac. Mă gîndesc de pildă la valorificarea curentă a operelor existente, naționale și universale, prin reeditări și traduceri. Tipărirea sistematică a acestui „fond de aur” al literaturii infantile, în condiții grafice și tipografice seducătoare — potrivit succesiunii atît de rapide a generațiilor de copii, cîci din 6 în 6 ani avem cu totul alții... cititori — ar avea efecte considerabile pe multiple planuri: al prestigiului și relansării sale valorice nu în ultimul rînd. Ar fi al doilea conducător al Cenușăresei.

— Cum credeți că va arăta teatrul de mine Mircea Albu?

— Nici una din „făptuirile” artistice ale Omului nu este atît de legată ca Teatrul de locul în care trăiește și mai ales de timpul în care trăiește. Interrelația între mediul socio-cultural specific (deopotrivă locului și timpului) și activitatea teatrului contribuie în mod dinamic la dezvoltarea ambilor termeni în conformitate cu aspirațiile lor cele mai legitime.

Dacă am încerca să anticipăm, acum, în preajma marelui eveniment care este al XIII-lea Congres al partidului, o anumită trăsătură specifică a Teatrului de mine, ei bine, credem că această trăsătură nu poate fi decît capacitatea de a ține pasul cu timpul tot mai alert de transformare a societății și chiar, de ce nu?, să-l determine. Caracterul specific al lumii noastre este „schimbarea”, mutația și în nici un caz „permanența”, înțelegând ca o rigidă impermeabilitate la ritmul accelerat al vieții însăși. Strategia și tactica dezvoltării ulterioare a Teatrului atît sub raport axiologic, organizatoric cît și al relației cu publicul trebuie să fie deosebit de elastică, receptivă (în timp util) și mai ales capabilă să găsească de fiecare dată limbajul adecvat cu care să se adreseze Publicului, limbaj care trebuie să fie în deplină consonanță cu toate cele-

alte modalități de expresie cu care Universul Informațional înconjurător ne „bombardează”, solicitîndu-ne cu mult peste limitele cele mai optimiste preconizate abia acum un deceniu. În aceste condiții intensitatea „semnalului” actului artistic teatral trebuie să se distingă autonom fără să-și piardă nimic din atributele esențiale care l-au făcut să supraviețuiască de mii de ani. Iată de ce considerăm că singura cale, care dintotdeauna a purtat destinul Teatrului către izbîndă, a fost și rămîne valoarea.

Dar nu trebuie să uităm că această viață (de pe scenă) se adresează altei vieți, celei de dincolo de rampă. Și pentru ca „interrelația” la care ne referim anterior să poată activa plenar este necesar, poate mai mult ca oricînd, ca Teatrul (și nu numai el) să se ocupe cu foarte multă insistență, spirit pedagogic și talent de „formarea” noilor generații de spectatori. Nevoia perpetuă de educație nu se mai pune în discuție; dar iată că în condițiile în care această educație trebuie făcută neignorînd nevoia de plăcere artistică (pe care spectatorul o doarește și trebuie să i se ofere), modalitățile de satisfacere a acestui nobil deziderat cer mijloace pe cit de mobile pe atît de ingenioase. Publicul, rațiunea noastră de a fi ca artiștii datorită modulului sincron de realizare și receptare a „faptului” teatral, trebuie supravegheat în-deaproape, „păzit” cu deosebită atenție pentru ca valoarea lui (prin asta înțelegem atît nivelul cît și caracterul dorințelor lui) să reprezinte pentru noi un țel pe care să-l avem mereu în față și a cărui îndeplinire (niciodată pe deplin realizabilă, dacă e să-i dăm crezare lui Zenon), să fie mobilul tuturor căutărilor noastre.

Pentru Teatrul trebuie făcut totul, mereu! Deoarece și dincolo de pragul celui de al treilea mileniu al erei noastre va continua să răsune orgoliosul adagiu: „Omul este măsura tuturor lucrurilor!”

— Valeriu Râpeanu, sinteți un specialist de frunte în domeniul istoriei și criticii literare. Care credeți că au fost împlinirile acestui domeniu în ultimii ani și ce ar mai trebui făcut pentru înflorirea lui?

— Fiind implicați în desfășurarea cotidiană a evenimentelor, luînd cunoștință de fiecare fapt de cultură pe măsura apariției lui, riscăm nu numai o dată să nu sesizăm trăsăturile caracteristice ale unei anumite perioade. Tocmai de aceea se cade să spunem acum că ultimii cinci ani reprezintă în cultura română una din perioadele ei faste prin faptul că în acest răstimp au reîntors în circuitul vieții noastre spirituale opere și nume de o mare importanță. Din acest punct de vedere am putea să o numim epoca aboliției unor tabuuri, epoca în care îndrăzneala lucidă, spiritul creator și-au demonstrat eficiența prin restituirea unor opere capitale, despre care pînă atunci se discuta aducîndu-se argumente pentru reeditarea lor. Altele erau pur și simplu uitate, citate cînd și cînd de unii specialiști, ce aveau deopotrivă scrupol științific, căruia îi este implicat, bîncîntes, și unul moral. Nu s-au realizat numai acte de curmare a unor nedreptăți flagrante, nu s-au împlinit numai acte de circumstanță editorială. Prin cărțile și autorii care au apărut pentru prima dată după 1944 în acești cinci ani, a sporit încrederea noastră în plurivalența culturii românești, în vitalitatea ei, în creativitatea sa pluridisciplinară, în aptitudinile ei de a aspira și realiza sinteze, de a-și pune întrebări sincronice cu marea cultură universală și în același timp capacitatea de a avea o atitudine originală, inedită asupra fenomenelor spirituale.

Faptul că acești cinci ani au fost marcați de reparația, după multe decenii, care se apropie și chiar trec de o jumătate de veac, a volumelor XI și XIV din opera lui Eimenscu, a Istoriei literaturii române de G. Călinescu, a Geticeii lui Părvan, a Istoriei literaturii românești în veacul al XIX-lea de la 1821 înainte de N. Iorga, a volumului Geneza formelor culturii de P.P. Negulescu, ca și de apariția pentru întia oară după 1944 a unor nume precum Pompiliu Eliade, Gheorghe I. Brătianu, Alexandru Marcu, Alice Voinescu, Victor Papacostea, Charles Drouhet, Ion Sava, Olănescu-Ascanio, că a văzut lumina tiparului primul volum din Jurnalul lui Liviu Rebreanu, iar în curînd va apărea prima selecție din C. Rădulescu-Motru, atestă un fapt asupra căruia se cuvine să medităm: maturitatea criticii și istoriei noastre literare. În momentul de față, avem în toate domeniile culturii românești oameni apți să abordeze cu competență, cu înaltă probitate intelectuală, dintr-o perspectivă multidisciplinară, ceea ce pînă ieri ni se părea a sta sub zodia nepuținței de a fi tratate. Reușitele sînt evidente și discuțiile care au urmat apariției acestor cărți au prilejuit nu numai pioase memorări, ci și dezbateri de idel, fertile nu numai pentru a

descoperi ceea ce a fost, ci pentru drumurile de viitor ale culturii noastre.

Tocmai de aceea, acum în pragul celui de-al XIII-lea Congres al Partidului Comunist Român, ne exprimăm încrederea că acest curs are să fie continuat pe multiple planuri: cel dintîi este adîncirea cercetării pentru a aduce la lumină toate operele și numele care de decenii au intrat în conul de umbră al uitării, opere și nume ce ne vor da adevărata dimensiune a gîndirii și simțirii românești. De asemenea, se impune continuarea edițiilor critice (să nu uităm că tot acum au început să apară edițiile Lucian Blaga și Eugen Lovinescu) care au fost începute mai de mult sau de curînd, în așa fel încît ele să constituie un adevărat patrimoniu al culturii naționale. Trebuie aflate modalitățile de a începe noi ediții critice ale tuturor marilor scriitori și gînditori, pentru ca ideea de patrimoniu național să nu rămînă doar o metaforă, ci să devină o realitate, prin eliminarea tuturor îngrădirilor și suspiciunilor birocratice pe acest tărîm. Este necesară apoi angajarea unor dezbateri în legătură cu publicarea volumelor cu un caracter personal (jurnale etc.) care nu trebuie confundate cu tratatele de istorie, ci cu expresia unor reacții instantanee la fenomenele cotidiene. Ca urmare a acestui proces de clarificare, vor fi aflate probabil posibilitățile de a tipări cele șapte volume de Memorii ale lui N. Iorga și a Jurnalului lui Liviu Rebreanu.

Ceea ce am realizat în acești cinci ani pe tărîmul istoriei culturii românești, reprezintă garanția progreselor viitoare.

— Dumneavoastră, Petre Sălcudeanu, sinteți un romancier cu o largă deschidere spre social. Ce credeți: romanul românesc va mai continua această direcție?

— Nu trebuie să mire pe nimeni că romanul actual, și cînd spun actual, mă refer la romanul ultimilor patruzeci de ani, este un roman politic. Un scriitor este un om politic, iar scriitorul intrat conștient în vîltoarele sociale, participant activ la prefacerile unei lumi, nu putea să nu reflecte în scrierile sale parte din sinuasele frământări ale epocii lui. Scriito-

CAP LIMPEDE

● Primul colocviu de poezie tinăra.

Recent a avut loc într-o Moldovă îmbogățită de lumina sadoveniană a acestei toamne fabuloase o manifestare culturală transformată de inspirata inițiativă a Casei de cultură din Tîrgu-Neamț într-un adevărat eveniment al poeziei tinere. Întîlniri de acest gen s-au mai desfășurat în anii din urmă, de cînd plutește în aerul literaturii pasnica „amenințare” a unei noi generații poetice. Dar se întîmplă pentru prima dată, cred, cînd s-au adunat la aceeași masă a dialogului reprezentanți ai aproape tuturor grupurilor literare și direcțiilor importante ale literaturii tinere, din toate colțurile țării: Gellu Dorian din Botosani, C. Severin din Suceava, Lucian Vasiliu, Nichita Danilov și Dan Ghioșa din Iași (afirmați la rev. „Dialog” și „Opinia studentescă”), Liviu Ioan Stoiciu din Focșani, Dumitru Chioaru din Sibiu (rev. „Echinox”), Matei Vișniec și Mariana Marin, de la „Cenacul de Luni”. Dan David afirmat la „Luceafărul”, Mădălina Canură, de la „Su-

plimentul literar al Scînteii tineretului”, etc. Impresionantă a fost, în acest sens, luarea de cuvînt a poetei Mariana Marin care a reafirmat că generația tinăra are cea mai mare nevoie de asemenea întîlniri în care diversele formule și căutări poetice să se confrunte direct, cu firescul și spontaneitatea propriei vîrstei poetice, înafara oricărui strategii și interese literare manifestate pe deasupra sau dedesubtul fenomenului. Invitații de organizatori, neobosiți critici Laurențiu Ulici și Mircea Martin (cei cărora le datorează debutul editorial o bună parte dintre vocile poeziei tinere de azi), au sporit eficiența colocviului cu discreția și inteligența pedagogică specifică tuturor acelor profesori pe care-i înteresează destinul elevilor lor și după ce au părăsit băncile școlii. Cu totul semnificativ mi se pare faptul că acest colocviu n-a fost organizat într-unul din marile centre culturale ci la Tîrgu-Neamț, într-un județ în care există, la ora actuală, una dintre cele mai vii și interesante grupări poetice din țară:

Daniel Corbu (sufletul manifestării, autor al unei lucrări de licență despre generația '80), Nicolae Sava, Aurel Dumitrașcu, Adrian Aluigheorghe, Radu Florescu, sprijiniți cu tot entuziasmul și competența de forurile culturale locale — e absolut necesar să amintim pe Maria Bidiuță, directoarea Casei de Cultură din Tg. Neamț și pe C. Alupului, directorul Centrului de îndrumare a creației artistice. Tocmai această colaborare fructuoasă între forurile culturale și poezii tineri dintr-un județ oarecare al patriei dovedeste, o dată în plus, că spiritul generației tinere este o necesitate obiectivă a unei adînci structuri a culturii noastre și că această necesitate de înnoire organizată se face simțită în mod egal în puncte diverse ale țării, fie că se numesc București, Tg. Neamț, Borsă, Beclan pe Someș, Arad sau Timișoara. În timpul colocviului a avut loc un amplu recital de poezie în cadrul căruia, alături de poezii deia consacrate ai generației 80, aflați la a doua carte: Liviu Ioan Stoiciu, Matei Vișniec,

Nichita Danilov, Lucian Vasiliu, au avut posibilitatea să se afirme mai tinerii Sever Avram, Ovidiu Verdes, Ramona Fotiade, Dorin Popa, Ștefan Damian, Daniel Danilov, Ion Cărnău, Ion Leșu, Gh. Simon, Maria Ștefanca. Însă dincolo de discuțiile purtate, de recitalurile și întîlnirile avute în școli și întreprinderi, a reieșit cit se poate de limpede în evidență realitatea că generația 80, uneori „trasă de urechi”, demonstrativ, alături de supralicități, există ca prezentă de sine stătătoare în cîmpul viu al literaturii române actuale și e dornică să-și evalueze forțele în confruntarea cu sine și cu ceilalți. Deplina reușită a acestui prim colocviu a demonstrat, dacă mai era nevoie, că tinerii creatori sînt ei înșiși cei mai în măsură să conteste sau să consolideze dinăuntrul mișcării un fenomen care are în primul rînd nevoie de climatul firesc de existență și evoluție al oricărui organism viu.

N-aș putea încheia această consemnare fără să mai amintesc un singur fapt: organizatorii au avut inspirația să pre-

zinte pe același perete două expoziții de carte; pe jumătate de perete au expus toate volumele de versuri ale generației 80, iar pe cealaltă jumătate, ediții rare (afiate în colecția prof. D. Grumăzescu) din cărțile spiritualei tutelar al limbii române, Mihai Eminescu. E un gest aproape istoric ce nu mai necesită absolut nici un comentariu. (Ion Zubășcu).

● O importantă restituire în bibliografia textelor fundamentale din domeniul filosofiei culturii ne oferă Editura Eminescu prin retipărirea volumului Geneza formelor culturii de P.P. Negulescu. Ediția este prefată de Z. Ornea. Cităm din temeinicul studiu introductiv: „P.P. Negulescu este, fără îndoială, unul din alesele spirite românești ale timpului său, cu o profunditate în cugetare — pe linia de forță a raționalismului —, indiscutabilă. A-i restituit opera generațiilor mai noi, de astăzi, și a o integra în circuitul valorilor și al dezbaterilor de idei ale actualității imediate este nu numai un act de justiție, ci o necesitate spirituală stringentă”.

● Spectacole la Operă. Mihaela Agachi și Elena Grigorescu (Carmen și Michaela) cu Anatol Covali și Dan Zancu (Don José și Escamillo) susțin spectacolul Carmen, marți 13 noiembrie (ora 18). Dirijor Constantin Petrovici. ● Traviata interpretată de Victoria Bezetti împreună cu Florin Georgescu (Alfredo) și Emil Iurașcu (Germet) o puteți urmări miercuri 14 noiembrie (ora 18). ● Joi 15 noiembrie (ora 18). Barbierul din Sevilla cu Silvia Voinea, Lucian Marinescu, Ștefăniță Lascu, Constantin Gabor, sub bagheta lui Cornel Trăilescu. ● Cavalleria rusticana și Paiațe, vineri 16 noiembrie (ora 18). Sub conducerea muzicală a lui Constantin Petrovici vor susține rolurile principale Mariana Stoica, Constantin Ene, Dan Zancu, Elena Simionescu, Anatol Covali, Nicolae Urziceanu, Ionel Voineag. ● Madama Butterfly cu Victoria Bezetti în rolul titular și Florin Diaconescu în Pinkerton, sîmbătă 17 noiembrie (ora 18). ● Duminică 18 noiembrie, în matineu (ora 11) un spectacol pentru cei mici, poezia Motanului încălțat.

rul socialist este deosebit, în primul rând, prin comparație cu alți confrăți de aiurea, tocmai printr-o viziune implicată în epocă și în demersurile ei. De aceea, cred, și cred sincer, viitorul prozei este al scriitorilor din țările pentru care această lume socialistă, cu tot zbulciul ei, reprezintă lumea lor. Într-un univers ce se doarește și este nou cu toate neîmplinirile lui, nu se poate scrie oricum. Adevărul și apropierea de adevărul oamenilor simpli, în primul rând, reprezintă una din numeroasele chei ale acestui nou roman, născut din politic și cu viitorul aflat tot în perimetrul structurii lui intime. Suferim de obsesia politicului și nu numai de obsesia unui deceniu, cum s-ar putea crede și cum unii chiar o și cred. Fiecare ne apropiem de ceea ce știm mai bine și am ferma convingere că scriitorii, scriitorii care evident au ceva de spus, își vor iubi și judeca epoca lor. Romanul românesc contemporan a cunoscut adevărată inflorire după Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român. Congres, după cum se știe, și el politic de la prima până la ultima literă. Un popor capabil să-și privească judicios propriile lui fapte, chiar și atunci când unele ar putea fi trecute din raționamente de calm aparent sub tăcere, este un popor mare și are toate virtuțile de partea sa. Despovărățile sunt necesare ca aerul și apa dacă vrei, cu cugetul limpede și fortificat, să aspiți la ceva înalt. Romanul politic este opera politică a acestor ani eliberați de dogme. Temperatura propice scrierii lor a dat-o un spirit revoluționar aflat, acum, în preajma celui de-al XIII-lea Congres al Partidului, la fel de tinăr ca și cu două decenii în urmă.

— Sinteți, stimate Ștefan Călia, un pictor care, împreună cu întreaga sa generație, a cunoscut o puternică afirmare în timpul din urmă. Care credeți că sint, în continuare, șansele și perspectivele artei plastice contemporane.

— Fac parte dintr-o generație de plasticieni a căror afirmare a coincis cu redeschiderea sora lume a artei și culturii românești, cu restabilirea aceluiași dialog de importanță și necesar dialog cu toate valorile autentice ale lumii, perioadă care, începând de la cel de-al IX-lea Congres, poate fi numită, pe drept cuvânt, epoca renasterii României. Sintem, deci, beneficiarii direcți ai acestui moment de devenire continuă și e firesc să ne preocupăm calitatea actului nostru artistic, mesajul acestui act, modul în care el continuă o tra-

diție recunoscută și pretutindeni respectată, sau, dimpotrivă, adaugă noi valențe, noi perspective și viziuni, noi atitudini. Din punctul meu de vedere și-al citorva dintre colegii mei de generație, aceste probleme, aceste aspirații interioare, aceste necesare delimitări ce tin de ceea ce se numește conștiință artistică, au fost în bună parte formulate și, ca să spun așa, rezolvate. Rezolvate nu neapărat ca o problemă de opțiune, ci mai ales ca o problemă interioară a actului artistic în sine. Ca să fiu cit mai liric, voi spune că am avut numeroși profesori cu o profundă și excepțională putere de analiză privind evoluția în timp a unui artist, a artei sale. Unul din acești profesori îmi spunea că, atingând o anumită altitudine în evoluția sa, altitudine pe care foarte simplu o putem numi maturitate artistică, pictorul sau sculptorul va purta în el însuși, în arta sa, ca pe o matrice de neșters, de neînălțurat, pământul pe care tălpile sale l-au călcat pentru prima dată, aerul pe care plămîniul său l-au aspirat pentru prima dată. Nu știu dacă e cazul să mă explic, dar o voi face, totuși. Cele două elemente, pământul și aerul, ar fi la un loc, meșteagul natal, tradiția din care faci parte, timpul istoric și social pe care-l reprezinti. Atingând acea altitudine și-avind și talentul presupus și confirmat, nu ne rămîne decît să pictăm, să ne apropiem pe cit mai mult posibil de ceea ce este înălțător în ființa umană, să surprindem și să invesnicim clipa de frunzete ce i se oferă omului, clipa de taină și adevăr, clipa în care omul, tulburat sau cutremurat de propria sa ființă, de complexitatea și profunzimea sa, se descoperă a fi obiectul și subiectul lumii inconjurătoare. Dar stau și mă întreb: oare nu acesta a fost dintotdeauna idealul artistului?! Pictorul sau sculptorul, poetul sau muzicianul n-au tîns ei oare, în cele mai înalte culmi ale artei lor, să-l ofere omului noi date despre mereu tulburătoarea și innoitoare sa simțire?! Nu vreau neapărat să relatez aceste gânduri, să le actualizez, cum se spune, pentru că fiecare mare pictor a fost expresia plastică a omului timpului său, dar arta românească nu-si poate propune altceva decît să fie, ca și pînă acum aceeași mereu altă oglindă a timpului în care se zămislește, iar oglinda cea mai adevărată a acestui timp este, fără doar și poate, omul.

— Eugen Uricaru, sinteți un bun cunoscător al prozei românești contemporane.

ne (și nu numai) — o dovedesc intervențiile dumneavoastră în presă pe această temă. De această dată v-aș invita la o operațiune de „prospectare”: încotro credeți că se va îndrepta proza următorilor ani? În ce fel va prelucra ea achizițiile prezentului?

— De obicei anchetele literare sînt preocupate de starea prozei. Întrebarea asta nouă: încotro proza? mă face să-mi pun o altă întrebare, doar mic: există, mai există încă loc pentru ceva nou în proza românească? Răspunsul la această întrebare „personală” constă în oarecîte promisiuni. Cred că în ceea ce privește noutatea nu ne putem aștepta la mare lucru. Experiențele în acest domeniu sînt fatalmente limitate, iar atunci cînd depășesc limita de inteligibilitate artistică ele sînt deja inutile. Proza românească a secolului nostru (cit mai este oare al nostru acest secol?) a străbătut sau a fost străbătută de toate noutățile, manierele, șabloanele și libertățile prozei în general. Dacă veți face un inventar al formulelor epice de optzeci de ani veți include desigur și experimentele literaturii S.F. de la începutul veacului, proza absurdă, avangarda fantastică propriu-zis, romanul psihologic excesiv, naturalismul de la Zola la Malaparte, expresionismul „sui generis” etc., etc. Toate aceste îndrăzneții coexistînd, ba chiar sprijinînd și sprijinindu-se pe tradiția realistă a prozei românești, un realism cu deschideri spre toate celelalte modalități de apropiere a realității, inclusiv către un utopism-absurd-magic care încearcă să acționeze asupra lumii prin descrierea incantatorie cu efect taumaturgic. Și aceste scrieri „pedagogice” au rostul lor, așa cum bondarii au un mare rol în sporirea șeptelului. Totul este să fie ținută sub supravegherea bunului simț, pentru a potenția pe mai departe trifulul, nelăsîndu-i să contabilizeze turmele. Problema deci nu e aceea a noutății în viitorii ani, ci a deplasării centrului de greutate, a selecției prin gustul public a anumitor tipuri de naratiune. Iar lîngă aceasta apare cu un zîmbet indulgent-sarcastic, calitatea. Calitatea artistică, calitatea gândirii continue. Să îndrăznesc oare să prevestesc? Casandreele n-au fost iubite și nici măcar ascultate. Dar există o consolare: inspirau îngrijorare. Deci, încep cu nu: nu cred că se vor mai scrie romane politice despre așa zisul „obsedant deceniu”. Deja sîntem în fața unei teme compromise de o puzderie de încercări nefericite. Nu cred că se va mai scrie roman istoric în sensul acoperit de termenul Heimat roman. După cum nici reconstituirea istorice de dragul reconstituirii nu se vor mai încerca. În această direcție cîștigurile sînt prea evidente pentru a putea fi ignorate. Nu se vor mai scrie romane despre cai și problema căilor în societatea românească postbelică. Avem în față evidentă problema a oamenilor. Nu se vor mai scrie romane în care problema unică este viața particulară a celor care administrează și exercită puterea. Nu pentru că nu sînt personaje interesante, ci pentru că oricum re-

prezintă o înfîmîșă minoritate față de cei asupra cărora își exercită puterea. Nu se vor mai scrie povestiri, pentru că mai toți prozatorii au „uitat” că există și acest gen, iar cei care n-au uitat, consideră că „nu se plătește”. Nu se vor mai scrie romane despre acari, goangii, țărani, croitori de dame, armurieri — întii pentru că sînt pe cale de dispariție și în al doilea rînd pentru că nu e bine ca din cauza unui copac să nu vezi pătura și invers. Multe feluri de roman nu se vor mai scrie în viitor, vor trece în uitare, iar din uitare se vor întoarce altele. Și închei cu da. Da, se vor scrie neapărat romane ne-maipomenite, altfel decît cele de pînă acum, pentru că realitatea de miine va fi atît de complexă încît, cu sau fără voia ei, literatura o va urma. Cred că schwer-punkt va cădea pe un nou realism, un realism al ideilor, nu doar al faptelor. Faptele vor fi dintre cele obișnuite sau neobișnuite, fantastice ori derizorii, adevăratul realism va fi cuprins în structura ideatică, înfîmîșă a romanului. Nu tema este importantă, cît intenția, sensul. Cît despre arta literară, nădăjduiesc că va atinge din nou vîrstă maturității. Șanse sînt, pentru că tocmai uitaserăm de ea. Și mai nădăjduiesc în viitor la o revenire a literaturii la obiectul ei, lăsînd istoriei, ziaristicii, Agerpres-ului, televiziunii ceea ce este dreptul și noblețea lor. Literatura este un vehicul delicat, anume făcut pentru o povară delicată — sufletul omului, simțirea sa. Naivă, dar frumoasă perspectivă, ca o sticlă de Picu Pătruț. Apropo, pictura pe sticlă este valoroasă pentru că este neperisabilă sau pentru că este casabilă?

— Vă invităm, stimate Mihai Bandac, să vă exprimați părerea despre raportul dintre tradiție și modernitate în arta plastică românească.

— Luat așa, oarecum prin surprindere, voi începe prin a spune că numai Talentul și Școala serioasă și Munca, istovitoare, numai ele pot promite și garanta condiția de modern. Orice bilanț al artei ultimelor decenii, fie festiv, fie pur și simplu de lucru, constată în genere o cantitate și o calitate de excepție la nivelul picturii, sculpturii și-al celorlalte arte. Explicația trebuie de fiecare dată în fugă de analiza superficială, de ceea ce toată lumea știe și pricepe. Explicația este existența însăși a talentelor ce se manifestă. Cum se manifestă și cum există talentele, iată

un lucru mai greu de înțeles, mai greu de analizat. Socialismul, adică societatea pe care o construim, a inventat și va inventa multe lucruri la nivelul organizării sociale și-al relațiilor sociale, al relațiilor și-al climatului artistic în general și așa mai departe, dar nu poate inventa și talente. Mă opresc pentru a aduce în discuție o altă idee: baza materială creată de socialism, șansele sporite acordate împlinirii condiției artistice, șanse nemaiîntîlnite oferite, totodată, poporului, adevăratului destinatar, de-a se întîlni și-a beneficia de arta pe care o merită și pe care, e bine să o spunem și cu acest prilej, o plătește generos, la propriu și la figurat (uneori se mai uită acest profund adevăr!), toate aceste lucruri și încă multe altele definesc finalmente ceea ce numim îndeobște condiția și caracterul aparte al artei timpurilor noastre. Școala propriu-zisă, în sensul mai vechi de academie de arte frumoase, în măsura în care vom reuși să ne preocupăm și să rezolvăm cîteva mari sau mici neconcordanțe cu realitatea, sau cu necesitatea, — mă gîndesc, de exemplu, la durata școlarizării care s-a comprimat de la șase ani la patru ani, — va asigura în continuare schimbul de miine, artiștii pe care poporul îi va cere mereu, artiștii la care are dreptul. Culmea este, și asta explică multe dedesubturi și subterfugii atunci cînd se discută despre tradiție și modernism, culmea este că toamă cei fără o bază școlară solidă, cei care printr-un institut cu profil pedagogic, nu neapărat artistic, desființat ulterior, în care institute se mai puneau, totuși, din cînd în cînd și probleme de meserie tocmai ei vînturau în permanentă, prin cenacluri și reviste, ideea unui modernism cu orice pret, se preocupau pînă la obsesie de probleme pe care n-aveau cum să le înțeleagă, n-aveau cum să pătrundă, în speță, relația sacrală dintre tradiție și modernitate, adevăr confirmat din plin ulterior. Din aceeași perspectivă, afirm de fiecare dată, cu toată responsabilitatea, faptul că Congresul al IX-lea, la care ne referim și ne vom referi mereu, a refăcut, finalmente, podul năruit între arta unei epoci, a acesteia, și direcția majoră a artei românești dintotdeauna. Ca să fiu mai clar: după cum cel mai bine cunoșteam noi, artiștii și documentele de partid precum și intervențiile unor ilustre personalități au explicat, arta deceniilor șase—șapte (procedîndu-se prin dogmă și hașcemeuri!) își pierduse în totalitate caracterul național, își propunea un bizar caracter „internațional”, și, prin poncife și decaloguri de tristă amintire, îndepărta, pas cu pas, arta și spiritul ei de spiritualitatea adevărată a poporului pe care trebuia să o servească. Podul refăcut de Congresul al IX-lea, peste fluviul ce se poate numi revoluția noastră națională, a unit cele două maluri, în eternitate.

CAP LIMPEDE

În rolul titular soprana Elena Simionescu alături de Cornelia Pop, Corneliu Fănățeanu, Dan Zancu, Ionel Voineag și mulți alții. Dirijor Lucian Anca. ● Sub bagheta lui Cornel Trăilescu, Nunta lui Figaro de duminică seara (ora 18) cu o distribuție din care notăm pe Nicolae Urziceanu, Sanda Șandru, Gerda Radler, Marcel Roșca, Lucia Țibuleac, Adina Iurașcu, Nicolae Andreescu, Cristian Mihăilescu, Pompei Hărășteanu, Valentin Loghin, Eleonora Enăchescu.

LIBRARUL-SCRIITOR

Citim cu întîrziere, dar cu răsplata unei lecturi captivante, cartea lui Cosbela Marinou „Drumuri pe Olt”, tipărită de Ed. Eminescu. C. Marinou e librar, directorul Centrului de librării al Vilcei, a mai scris și alte prețuite cărți (folkloristică, istorie etc.), iar acum, cînd se supune la proba scriitorului-reporter, se vadește o penită fină, trecută prin filtrul unor exigente experiențe. E în cartea asta, firește și poezie, scrisă sub dictarea frumuseților cercetate e și o vastă și

solidă informație, reflectînd nu o dată originale descoperiri ale autorului. Aproape că s-ar fi putut chema „Totul despre Olt”, într-atît e de bogată această carte, pretentioasă prin însuși subiectul ei. „A scrie despre Olt este o adevărată aventură”, spune cu simulară umilită autorul, prea stăpîn pe materia pe care ne-o dăruiește. La rîndu-mi, îi dăruiesc cu plăcere (desi, nu mai tin bine minte, parcă a uitat să-mi o ceară) titlul capitolului său „Ev nou în Tara Vilcei”, care seamănă oarecum, ca să zic așa, cu cel al cărții subsemnatului „Ev nou în Tara Banilor”, tipărită prin anii '60 la Ed. Tineretului. Ori poate că „les grands esprits se rencontrent”? Îl mai așteptăm de Costea Marinou și cu alte cărți frumoase. (I. Purcaru)

● Recent, la Casa de cultură din orașul Rîmnicu Sărat a avut loc un autentic spectacol de revistă. Cîțiva tineri — toți muncitori pe platforma industrială — și-au făcut o formație de muzică ușoară (se cîntă mai toate genurile), numită „La-

ser” care, în cel mai scurt timp, a devenit cunoscută în zonă. Spectacolul lor este un adevărat recital, o manifestare care, fără nici un fel de exagerare, poate concura cu orice reprezentație a unui teatru de revistă. Prezentarea aparține unui instructor de la Casa de cultură — Costel Matinea. El cîntă și dansează

ca un adevărat profesionist, spune glume cu un haz irezistibil. Numele tinerilor muncitori din formație sînt: Ștefan Godă, Valentin Iosif, Gabriel Gamboș, Cornel Tudose. Dansul modern, fiindcă există și așa ceva, este modelat cu grijă de Liliana Petre. Muzica folk este asigurată de Nicoleta Pamfil și Florentina Torcaru. Mai cîntă

muzică populară Luminița Godă și Ionica Oprca. Regia tehnică este semnată de Costel Popa. (P. Sorin)

O EXPOZIȚIE INSOLITĂ

A avut loc la Biblioteca „Mihail Sadoveanu” din Capitală (Piața Amzei) vernisajul primei expoziții individuale a lui Mihail Garbi, care oferă publicului 50 de mici piese de pictură pe smalț. Scriu despre acest artist plastic amator pentru frumusețea adesea fantastică a multimei de fresce în miniatură, multe sugerate de țărîmuri de vrajă ale patriei noastre, dar și unele deschizîndu-se uimitor ca niște hublouri spre o lume extraterestră. Și mai ales subliniez tehnica puțin obișnuită: pictură fixată pe ceramică prin ardere la 300°C. Procedul practicat de Mihail Garbi încă de acum douăzeci de ani nu este prea folosit de pictorii din cauza dificultăților și a meticulozității pe care le pretinde. Materializarea investițiilor artistice ale lui Mihail Garbi îmi aminteste de soarta ciudată a

unei alte descoperiri plastice realizată de un alt amator. Prin anii '50, scriind ca ziarist despre școlile profesionale, l-am cunoscut pe profesorul de desen Paul Luțescu, un om simpatic și inimos, pe care-l ascultam cu plăcere de cite ori îl întîlneam. Ultima dată, pare-se prin 1971, l-am găsit ca director al unuia dintre muzeele bucurestene. Într-un rînd m-a invitat la atelierul său din Buzzești, unde mi-a arătat cu o fermecătoare minerie niște peisaje superbe, dar a căror performanță era mai mult tehnică. Omul descoperise pictura metalizată, adică fixată pe metal și indestructibilă chiar sub suflul flăcării cu acetilenă. (Nu sună puțin a Jules Verne?) Avea cîteva asemenea lucruri.

Apoi, după o vreme am aflat cu stupefacție și amărăciune că fusese scelerat de o boală numită eufemistic, necruțătoare. Acum vreau doi ani am vorbit la telefon cu soția lui, cu care m-am întîlnit să încercăm să resuscităm metoda acestui modest și talentat și ingenios meșter român. Și din nou vicisitudinile

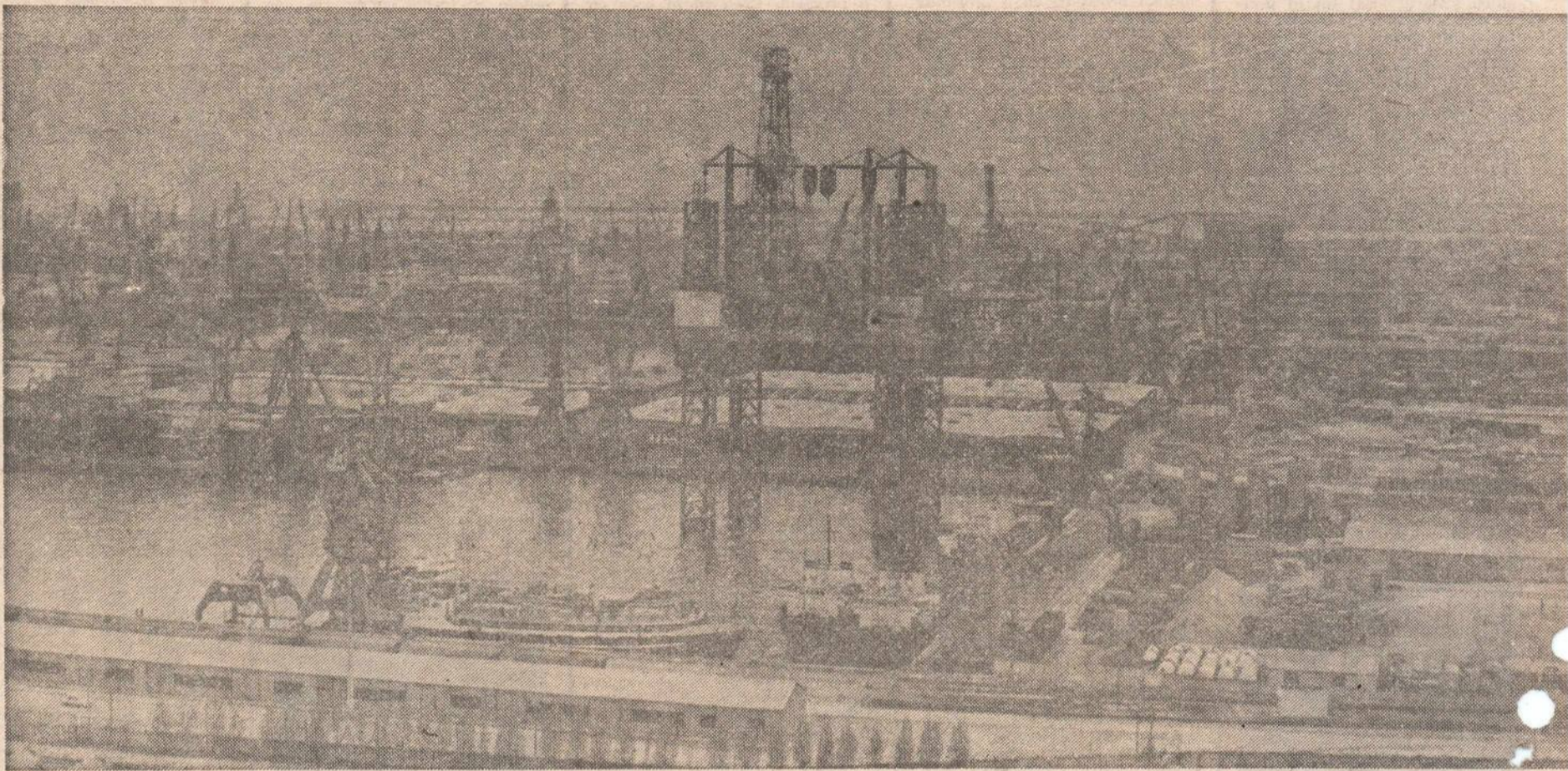
existenței (operații, mutări) ne-au tăiat comunicarea. Văduva lui Paul Luțescu și-a schimbat adresa, telefon n-are, la Uniunea Artiștilor Plastici nu figurează deoarece soțul ei nu fusese membru al acestei instituții. Și astfel o interesantă creație românească riscă să se piardă, de parcă nici n-ar fi fost. Fac apel prin aceste rînduri atît la soția lui Paul Luțescu, cît și la cei care l-au cunoscut sau dețin tablouri de-ale lui ca să încercăm să-i salvăm de la uitare memoria (Adrian Rogoz).

EVENTIMENT!

Duminică 11 noiembrie 1984, la ora 18, la Opera Română din București va avea loc premiera spectacolului MICUL COSAR de Benjamin Britten (avanpremieră în aceeași zi la orele 11). Este de notat că în noua concepție regizorală, publicul va constitui partenerul de nădejde al solistilor de pe scenă. Deci, cei ce doresc să cînte, sînt invitați cu mic cu mare — duminică 11 noiembrie la Opera Română.

48 de ore printr

● PETROMAR, un far al certitudinii ● Se montează prima conductă care va aduce țițeiul

La Congresul al XII-lea, secretarul general al partidului anunța, cu emoție, că s-a descoperit petrol în platforma continentală românească a Mării Negre. O resursă de preț a dezvoltării noastre. Acum, în preajma Congresului al XIII-lea, petroliștii marini îi aduc drept omagiu finalizarea primei sonde de exploatare prin care se va extrage țiței și începerea forajului la cea de a doua. Trei platforme lucrează în larg, a patra

se află în probe într-o radă a portului Constanța, a cincea, în construcție la Șantierul naval din Galați, iar altele sînt pe planșetele proiectanților. Străvechea istorie a tehnicii petrolifere românești acumulează una din cele mai de vîrf tehnologii țene ne alătură puținelor țări din lume care scot aurul negru din adîncul mării și oceanelor. Este una din inegalabilele victorii ale poporului nostru în anii socialismului, în inegalabila Epocă Ceaușescu.

...E 30 octombrie și negura amestecă cerul cu marea într-o nesfîrșită întindere de plumb. Între ele doar vîntul, țipătul crud și filiiitul viu al pescărușilor, horbota albă a valurilor sparte de chei mai delimitază, către mal, elementele primordiale. În acest peisaj ca pentru visare și melancolie apare, dintr-odată, la picioarele noastre, umbra uriașă a unui elicopter și zgomotul motoarelor lui acoperă totul. Aterizează pe o pistă cit perimetrul unui șotron de copii, desfășurată în pragul unei clădiri a cărei arhitectură amintește pe cea a unui cochet transatlantic, pe acoperișul căreia stă scris, cu litere mari, roșii — PETROMAR. La fiecare sfert de oră apare încă unul și încă unul... Coboară alert, înfingînd picioarele într-un anumit fel în pămînt de parcă i-ar încerca țaria, consistența, adevărul, bărbații de toate vîrstele îmbrăcați îngrijit și cu genți de voiaj în mîini ca și cum ar veni dintr-o îndelungată călătorie. Alții, echipați la fel, urcă în aceleași elicoptere grăbite, ce staționează puțin și decolează rapid, pierzîndu-și zborul în negura din care au apărut. De la 9,30 la 12,30 vin și pleacă, pleacă și vin, oficiînd același act. Bărbații monumentali aduși din largul mării se îndreaptă spre poarta nr. 5 a portului Constanța, dincolo de care devin anonimi, amestecați în mulțimea de trecători. Se duc spre casele și familiile lor, spre grijile comune, după ce două săptămîni au trăit ieșit din comun, într-un spațiu desprins de pămînt și de cer, suspendați deasupra apei pe o insulă de oțel, dăruindu-se generos muncii lor de excepție. Spre casele și familiile răspindite, pentru cei mai mulți, prin cele mai diverse orase ale țării. Gara se umple de acești navetiști de un tip aparte, mai tăcuti, mai interiorizați, care nu flectează nici între ei nici cu alții, care, în gravitatea lor, par de nepătruns. Inginerul Dumitru Oancea, de pildă, pleacă spre București, unde îl așteaptă soția sa, o geologă cu care a colindat șantierul de explorări vreme de 12 ani, fiind mereu împreună. Inginerul Petre Balaș — spre Buzău, maestrul Stere Dumitru — spre Ploiești... Marțea se schimbă sîndorii, miercuri — mecanicii, electricienii, bucătarii..., aflăm de la inginerul șef mecano-energetic Paul Berbecaru. La fie-

care două săptămîni are loc această ștafetă de elicoptere care duc și aduc de la 80, 100, 120 km de țărîm lucrătorii de pe cele trei platforme de foraj marin — Gloria, Orizont, Prometeu. Munca de-acolo are alte ritmuri și orare decît cea de aici, de pe uscat. Un schimb de-acolo nu se potrivește cu un schimb de-aici și nu este egal cu orarul de lucru. Acolo un schimb durează două săptămîni iar orarul de muncă este cuprins între orele 12 și 24. De la miezul zilei la miezul nopții. Acolo nu se pot orîndui 2 sau 3 schimburi pe zi, nu e loc pentru atîția oameni pe patruleterul de 40 x 50 metri, acolo nu există persoane de rezervă ori înlocuitori, fiecare e la post fix și de fiecare depinde munca și uneori chiar viața tuturor. Acolo, la orele 24,00, cînd, aici, majoritatea sîntem cufundați în somnul cel mai profund, este clipa cea mai trează a universului. Marinari, sondori, mecanici, electricieni, telegrafisti, geologi, bucătari, medici și oficanții sanitari... își schimbă tura, predau ștafeta celorlalți care pină atunci s-au odihnit. Dacă totul a fost în ordine. Insula plutitoare, invadată de lumină, pulsează de viață. În sala de mese se oficiază dejunul ce se termină obligatoriu cu un ceai ori o cafea fierbinte și, după ce locuitorii micii planete și-au strîns mîinile, urîndu-și „noroc bun” și „o mare calmă” fiecare își reia locul. Unii la posturi, ceilalți în cabinetele minuscule cu 2 sau 4 paturi suprapuse, unde-i întîmpină, de pe etajere, măsute și dulapuri, fotografiile de familie, de unde le zîmbesc copii fericiți, femei tinere ori cu semele vîrstei și înțelepciunii pe chip, urîndu-le parcă „somn ușor”. În lumea alcătuită din 75—80 de oameni, unul trebuie să fie permanent în tură, să rămînă permanent de veghe, să aibă ochii, mintea, urechile, nervii, arterele treze și peste versantul celălalt al zilei și al nopții. Să simtă în fiecare minut, chiar și în somnul pe apucate, prin pulsul său, pulsul întregului, al motoarelor de forță, al turlei de foraj, al pompelor de toate felurile, să simtă fiecare vibrație a mării trimisă spre nava lor, să simtă starea de soirit și starea de sănătate a celor de dincoace și de dincolo de cabine, încercînd să surprindă și să prevadă, chiar înainte de acele barometrelor și giruete-

lor din stațiile meteo ca și înainte de tensiometrele medicilor, starea vremii și starea lumii de care răspund. Acesta este șeful de platformă, de regulă, un inginer de foraj a cărei misiune este astfel coplesitoare. El răspunde de viața, munca, producția, destinul, viitorul celor 75 ca și de viața, producția și destinul sutelor de milicane de lei, bun național, investite într-o asemenea uzină-schelă petroliferă și casă plutitoare.

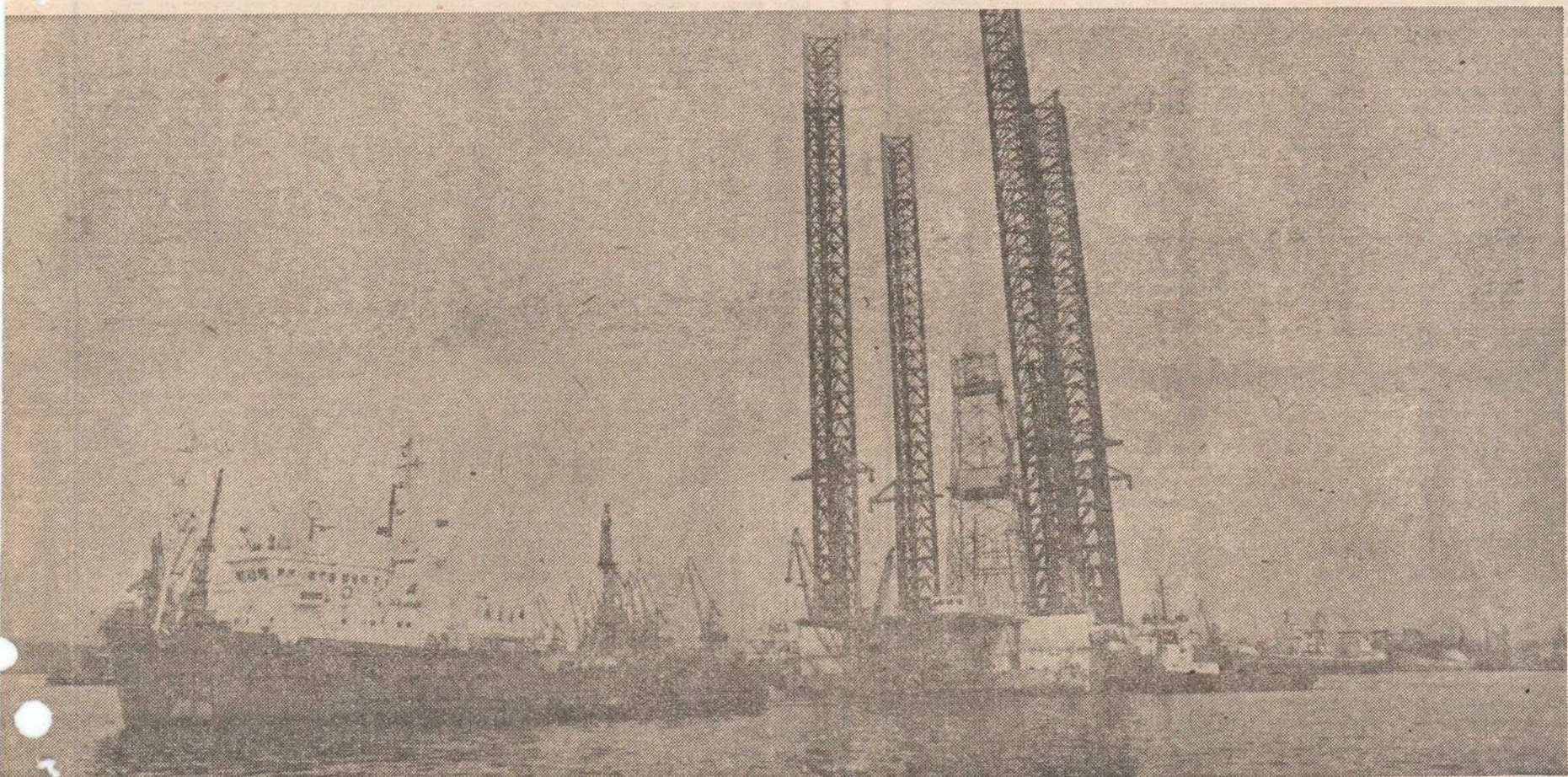
Gloria, insula marilor speranțe

Prima — ne amintim, desigur — a fost Gloria, cu predestinare parcă botezată astfel. Ea a fost, ea este, ea va rămîne începutul, pionierul, cutezanța, școala, universitatea unde s-au învățat și se învață, se desăvirșesc știința și arta forajului marin în platforma noastră continentală, pe care s-a luat în stăpînire explorarea geologică a fundului mării ca și tehnologia de extracție a țițeiului și de aducere a acestuia la suprafață, unde viața și civilizația secolului nostru îl așteaptă. Gloria ne împlînește un vis. Ea a dat răspunsuri unor fundamentale întrebări, a dat girul și a probat ideile, capacitatea, competența, o multitudine de caracteristici ale ingineriei și tehnicii românești, a cercetării științifice naționale. Ea a descoperit „aurul negru” din adîncile straturi subacvatice într-o zonă delimitată de geologi și denumită, și ea simbolic, „Lebăda”, într-un moment de istorie, într-un moment cînd avem nevoie mai mult ca oricînd de certitudine, de certitudinile dezvoltării noastre pașnice prin noi înșine într-o epocă zguduită de crize și de tensiuni mondiale. „Istoria forajului nostru marin, ne spune directorul întreprinderii Petromar, inginerul Septimiu Seiceanu, a început imediat după Congresul al IX-lea al partidului”.

Primele preocupări datează chiar din 1969, cînd, lucrînd la Comitetul geologic, a fost printre cei investiți de tovarășul Nicolae Ceaușescu de elaborarea documentațiilor și demararea cercetărilor geologice în platforma continentală de pe malul românesc al Mării Negre. A fost între cei care și-au legat destinul, încă de la idee, de acest nou domeniu al tehnicii petrolifere a țării. Îi înțelegem, de aceea, sentimentele abia reținute să nu explodeze juvenil, cînd ne conduce prin toate zonele și compartimentele colosului de 10 000 de tone, de la bucătăria cu cuptorul ei electric de piine, din inox, și magaziele ei frigorifice pentru provizii, robotizată și mecanizată, la sala motoarelor cu motoare de forță făcute la R... la instalația de foraj executată la „M. Mai” Ploiești, la macaralele de punte și instalațiile și laboratoarele de cercetări ale probelor geologice, la computer prelucrarea datelor, la numeroase al... juterii tehnice realizate în țară. Tot mai multe componente ale platformei sînt realizate acasă, însuși proiectul li... ei cumpărate cu ani în urmă, cum an... ai scris, se află pe planșetele proiectanților noștri pentru modernizare. Este, firește, un sector al tehnicii de vîrf care nu poate sta pe loc. „O asemenea platformă, precizează inginerul Seiceanu, este o sinteză a întregii industrii naționale și toate cele trei existente în larg au dat examene extraordinare, ca rezistență și funcționalitate, în care s-au comportat pur și simplu excepțional”. Ca și oamenii, de altfel, nu mai puțin excepționali, oameni de egală forță și rezistență, de cursă lungă a căror combustie rămîne iubirea pentru ceea ce fac, spiritul și educația lor pentru timpul și țara în care trăiesc. Indiferent de generația căreia aparțin. Începutul, greul a fost, mai întii, trebuie să recunoaștem, pe umerii generației de mijloc, a generației mature cu investiția ei de experiență și cu dreptul al răspunderii. Generația căreia îi aparține și inginerul Septimiu Seiceanu. Ardelean de pe Tirnava Mică, inginer petrolist din 1949 — intrase pe băncile institutului în anul de răsruce 1944 — continuă o tradiție de familie, este chiar fiu de petrolișt. Tatăl său „a căruia poveste nu e lungă, dar e foarte frumoasă”, cum ne spune, în speranța că avem timp s... scultăm, a terminat liceul la Blaj, în 1914, și a fost primul ardelean care a studiat Petrol și gaze la București, ca și primul inginer român care s-a reintors în Transilvania pentru a lucra la Societatea de gaz metan, unde pină atunci toți inginerii erau străini. „El, eu n-am mai rămas în Transilvania, deși am terminat același liceu, la Blaj, și aceeași facultate, la București”. A lucrat în explorări pentru petrol, străbătîndu-i geografia în lung și lat, din Bihor în Oltenia, din Argeș și Maramureș ori Cimpia Română, unde a conturat și identificat numeroase zăcăminte aflate azi în exploatare precum și în zestre sa de amintiri, trăiri, întîmplări, sentimente. Gloria și o dată cu ea forajul marin, îi apar astfel o experiență la care avea dreptul, o experiență ce trebuie trăită de un împătimit al petrolului. Gloria este copilul său de suflet și de dor.

petroliștii mării

26 de oameni într-un act eroic • Întia noapte de marș, ultima noapte de panică

1976, când **Gloria** își găsisse locul în apele Negre, în lume existau circa 300 de forme de foraj marin, astăzi, în mai puțin de 10 ani, sînt peste 700. Între timp, lumea a mai aflat multe secrete ale acestei tehnici și tehnologii, atât de noi și de îndrăznețe, uneori cu prețul unor mari catastrofe. **Gloria**, **Orizont** și **Proteu** au fost și ele zguduite de mari și teribile furtuni, aducîndu-le în situații limită, la pragul de sus al coeficientului de rezistență, au fost și ele prinse de fenomene surpriză ale naturii geologice din adîncuri care, de regulă, explozii de sonde, răsunau ele au ieșit învingătoare. Rămînîcile care le stăpînesc au ieșit bitolite. Fără îndoială, cu efort, cu dăruire, cu competență, cu starea de veghe și încrederea în echipă, cu ajutorul tuturor celor de pe mal care îi ajută, și rolul să-i ajute. De aceea ei doar 2 săptămîni iar celelalte două stau la țarm, pe uscat, în familie, se refacă, pentru un nou schimb.

Gloria și s-a dat dreptul să fie și în platformă de foraj care să execute să monteze și prima sondă pentru tracție, gata în chiar acest octombrie '84, în preajma și în cinstea Congresului XIII-lea al partidului, dîndu-ne cerințe pentru proiectele noastre de viitor, aducînd încă o confirmare a politicii economice trainice, lucide, științifice a partidului nostru, a secretarului său general, cu profunde deschideri pentru progresul și înalta civilizație a poporului. Imedea, pe mal, pe o imensă plajă din Capul Midia a apărut o uriașă hală aer liber, o platformă de sudură, unde se montează, în vederea apropiatei lansări pe fundul mării, prima conductă pentru aducerea țigărilor la mal și o altă experiență e gata cîștigată.

Biografia Orizontului c naște în furtună

Pe 3 octombrie 1982 dimineața, cea de-a doua platformă, **Orizont**, porneste în călătorie să-și ia locul în flancul deschis al mării. Toate pregătirile sînt făcute, nu s-a uitat nici cel mai mic amănunt. Prognoza meteorologică e bună, se prevede doar o ușoară intensificare a vîntului către prînz. Echipajul pleacă. Vreo 20 de oameni la bord — marinari, sonari, mecanici, electricieni și alți meseriași responsabili cu funcționarea mecanismelor ciudatei nave, precum și ingineri și persoane cu funcții de decizie din compartimentele întreprinderii. Are în față un remorcher puternic de care e legat solid cu parime forte. În spate, are teva vapoare ce transportă restul personalului ca și proviziile și materialele necesare forajului în larg. Deasupra un elicopter și el cu funcții de transport și

supraveghere a marșului. Prînzul vine și vîntul se intensifică, dar nu nesemnificativ, nu ușor, ci tot mai puternic și tot mai puternic, cuprinzînd marea într-o năprasnică furtună, ridicînd valuri de peste 7 metri înălțime, cu o putere a vîntului care ajunge la 160 de kilometri pe oră. Seara, la orele 20,00, colosul de peste 10.000 de tone sălta pe valuri ca o umilă și rătăcită bărcuță. Începe să trosnească, începe să se zguduie, începe să se incline pînă la 6,6 grade jumătate, iar la 7 grade este limita de răsturnare, limita catastrofei. Oamenii încep noaptea de coșmar. Parimele se rup, ancora se rupe și ea, orice încercare de restabilire a legăturii cu remorcherul eșuează. Se dă alarma de abandon și se hotărăște ca 30 de oameni să fie îmbarcați pe bărcile de salvare în direcția vapoarelor din jur care-i așteaptă. Rămîne un număr cit mai mic dintre cei, absolut necesari pentru a continua munca de menținere a platformei la suprafață. Dar nu pleacă nimeni. Un lucru la care inginerul Septimiu Seiceanu, pe atunci inginerul șef al întreprinderii, nu se așteptase. Apare chiar o situație absurdă și incredibilă, nimeni nu lese din front. Se ordonă, se repetă alarma, se explică starea în care se află platforma și cu greu se adună oamenii pe punte, în locurile de îmbarcare. Ingerul Paul Berbecaru începe atunci să nominalizeze pe cei care pot să rămînă dacă vor — mecanici și electricieni. Lui Ion Matei i se strigă „Ioane, îți dau ordin să pleci, ai doi copii acasă!” S-a ascuns și el după o barcă de salvare și a revenit. Pe sanitarul Boabek Aihan nu l-a putut convinge nimeni să-și părăsească locul de muncă. „dacă cineva are nevoie de mine, i se face rău, sau se rănește...” Conducerea intrase în panică, superbul act de sacrificiu și de solidaritate devenea, iată, deosebit și periculos; era absurd, se gîndea, să moară atîția oameni! A doua zi în zori, cu toată munca epuizantă de redresare, furtuna îi zvrîlise înapoi spre țarm, deși străbătuse aproape 70 de kilometri spre zona unde trebuia să acosteze. Furtuna continua mai acerb și mai dramatic. Zbătute continuu de valuri picioarele uriașe de 120 metri înălțime ajungeau în impact cu greutatea de peste 6.000 de tone a corpului platformei și astfel pragul de sfîrșim era pe-aproape. Este anunțat un petrolier din larg să vină să-i remorcheze. Acesta sosește și, cu greu, ajutați și de elicoptere se prind cîteva parime de metal și de fibre textile ce par invincibile, dar se rup curînd ca niște biete fire de ață. Cei 26 dau bătălie pe viață și pe moarte, uzi pînă la piele, deși elicopterul le-a aruncat cîteva schimburi uscate, să mențină uriașul și ciudatul corp în stare de plutire și cu instalațiile în stare de funcționare. În a treia zi, sub aceeași tensiune a furtunii și a oamenilor, inginerul Seiceanu, împreună cu colaboratorii săi, ia decizia unei ultime încercări, a singurei manevre care ar mai fi putut menține intactă platforma. Manevră însă incalculabilă, cu fantastice riscuri pentru supraviețuirea ei și a celor de pe ea. Să

coboare picioarele platformei pe fundul mării și să încerce să-i ridice corpul deasupra valurilor. Ca și cum ar fi efectuat o operație normală de fixare pe locația de lucru. O decizie fără precedent, care nu s-a mai luat vreodată în scurta dar dramatică istorie a forajului marin mondial, o premieră absolută. Decizia s-a luat, muncă a fost multă, surprize din cele care pot face să albești într-o secundă, dar pînă la urmă au reușit. Către orele 20,00, în cea de-a treia zi, deși vîntul bătea cu aceeași furie, n-a fost răpusă, platforma plutea, bine ținută pe picioarele ei solid infipte în solul din adînc. După aproape 56 de ore, cei 26 se liniștesc. Această probă de excepție, nedorită dar reală, verifică deopotrivă oamenii și, cum spuneam, numeroase etaje ale industriei românești.

În acea dramatică încercare se întîlniseră biografii și destine tangente. Ingerul Paul Berbecaru, clujean de fel, cu Politehnica la București, născut în '37, este format ca mulți dintre cei care au început forajul nostru marin la „școala IELGS”, cum spune. În colectivul întreprinderii de foraj și lucrări geologice speciale care a modelat și cimentat nu numai caractere ci un climat și un spirit care îi leagă pe oameni de destinele țării, lupta lor pentru noi zăcămintе fiind serii de oglinzi paralele. S-a specializat pentru întreținerea platformelor de foraj marin pe o instalație a companiei americane licențioare ce lucra în Egipt, în Marea Roșie, în Golful de Suez. Acolo, alături de macaragii Ion Matei și maistrul de foraj Sava Ciubotaru, s-a încolontat în echipa de voluntari pentru salvarea unei sonde în erupție ce periclită platforma. Acolo nu se numeau Berbecaru, Matei, Ciubotaru, erau români cu hărnicia lor, cu priceperea lor, cu rezistența lor fizică și morală, cu solidaritatea lor. Ingerul Petre Balas, unul dintre cei mai tineri, avea atunci 32 de ani. A terminat Mecanica la București, în 1976. Buzoian, fiul a doi dascăli, a doi profesori. Cînd a venit de pe băncile Politehnicii, **Gloria** era încă în radă, în stadiul de montaj și probe în care se află acum **Fortuna**, specializîndu-se pe ea în sistemele hidraulice. Este trimis la Galați să lucreze și să-și adîncească aceeași specializare pentru „Orizont”. „Cum as fi putut să plec atunci?!, zice. Să mă duc pe bărcile de salvare, ca un laș dinainte învins, fără nici o luptă?! Fără să mă acuzați de vorbe mari, dar mi-as fi făcut de ris întreaga mea generație. Oare noi nu sîntem în stare de sacrificii?! În plus, țineam la platformă ca la un lucru al meu personal, ca la un lucru de suflet ce mi-a marcat existența. Să știți că n-am crezut o clipă că se va răsturna, participasem doar la construcția ei și stiam cum e făcută. Decizia care s-a dat era singura ei salvare și faptul că am reușit, deși pericolele au fost imense și nu s-a mai făcut un asemenea lucru în lume pe furtună se datorează, aș zice eu, extraordinarilor muncitorilor și inginerilor pe care îi avem. Stăpînesc bine meseriile cele mai delicate și știu să execute manevre tehnice cu o suplețe și o pricepere demne de cele mai mari tradiții.

Maistrul Stere Dumitru, prahoveanul, este descendent dintr-o dinastie de petroliști și dinzul ține la memoria înaintașilor, la prestigiul lor, cum ține confratele său mai tinăr la țînăra sa generație. „În numele lor, n-as fi putut să abandonez. Bunicul a intrat la sondă în 1898 iar tata l-a urmat din fragedă copilărie, ca și mine de altfel. Aveam 14 ani, cînd am intrat la școala profesională de ucenic de la Astra română. Ei au lucrat la Buștenari, prima schela petroliferă românească”. Are 43 de ani de meserie pe care i-a petrecut în locurile cele mai grele, acolo unde erau evenimente, acolo unde se întîmplau avarii și neprevăzături care puneau în pericol sondele. Lucrînd în echipele de intervenții. Întreg colectivul său mecanic cu care munceste acum si-a făcut „ucenicia”, și-a dat proba de foc a priceperii și capacității la Cobia, la sonda-școală pentru forajul de mare adîncime, căci se înțelege, o sondă sub mare străbate dincolo de 6.000 de metri.

Se mai înțelege, prin urmare, că aici n-au venit să lucreze nici aventurieri, amatori de cîștiguri mari și de întîmplări extraordinare care, ce-i drept, nu lipsesc, se petrec chiar zilnic, ci numai oameni — Oameni pe care îi găsim pretutindeni în România. Căci pretutindeni înfăptuim unicate, premiere, nouătăți, opere prin care ne definim și ne desăvirșesc pe noi înșine.

Am întîlnit și înregistrat numeroase și numeroase biografii și vieți de asemenea domni ai muncii și ai devotațiunii. Ca și ale tînărului muncitor Petrea Fercu, un moldovean care, la 28 de ani, este unul dintre cei mai iscusiți sondari marini, reprezentînd o generație de muncitori formată pentru și destinată acestui nou domeniu al petrolului românesc. A venit pe „**Gloria**” cînd abia implinise 19 ani. Ale mecanicului Gheorghe Radu care, la peste 60 de ani, după ce 20 a construit, în premieră după premieră, motoare diesel la Reșița, și-a început o nouă vocație la Constanța. Pentru că este nevoie aici de priceperea, incuscința, experiența și lecțiile sale de viață. Pentru că este nevoie aici de o conștiință curată ca a sa. Are 63 de ani și, chiar dacă ar vrea să se retragă, nu este încă lăsat să se retragă. Ale inginerului Dumitru Oancea, unul dintre șefii de platformă ai „**Orizontului**”, care si-a ales și si-a pregătît singur schimbul, pe inginerul Valeriu Irimioiu, pe care l-a avut stagiari în Munții Buzăului. Trăirile de pe insulele insingurate de oțel sînt cele mai desăvirșite creuzete de caracter. Miercuri, 31 octombrie, cînd a coborît din elicopter pentru perioada de refacere, a lăsat sonda într-o stare de excepție, ținută în frîu prin intervenții de secundă cu secundă pentru a nu ajunge în erupție. Nu are emoții însă e calm, știe că cel ce s-a urcat are cel puțin o competență egală cu a sa, chiar dacă este mai tinăr, și este capabil să ia deciziile corespunzătoare. „Nimic nu-i ușor pe pămînt și nimic nu-i prea greu, spune, cînd vrei și poți să trăiești ca un om adevărat”. Un gînd cit filozofia unei lumi întregi.

Martiri ai suferinții românești

Istoria noastră,
viața noastră

În pădurea de la Ip / Nu auzi cirip-cirip

Cu gândul la Ip și Tresnea

Fotografii de ELENA GHERA

În acel an funest, 1940, cînd o parte din trupul Transilvaniei a fost sfîșiată prin odiosul Dictat de la Viena, în acel neîndurător an, 1940, în luna septembrie, la Ip și Tresnea, în satele din miazănoaptea pămîntului românesc s-a dezlănțuit prigoana ucigașă împotriva omului, împotriva oamenilor, împotriva semenului. În acea cumplită zi de 14 septembrie a anului 1940, bătrînii înțelepți de la Ip și Tresnea, bărbații cei voinici, ce se știau stăpîni-plugari pe pămîntul moșilor-strămoși, bătrînele duiosae, lăcrimînd pentru mai bînc, femeile cele harnice care purtau în furcile lor caierele cu povești alduite, feciorii cei jucăuși și fetele cele sprintene, copiii și fetițele cele ce urmau să intre la prima zi de școală, toți, și cei nenăscuți încă, au intrat sub nesăbuința morții ucigașe de om.

La Ip, într-o singură noapte, în noaptea de 14 septembrie, au fost ucise 157 de ființe omenești de către horthyști, numai pentru că erau români și-și țineau moștenirile lor sufletești, de români. La Tresnea, în aceeași noapte au fost ucise alte 65 de suflete, bărbați și femei, bătrîni și tineri. Noaptea măcelului a îngrozit prin satanismul ei. Atunci, prin palele de vînt se răsfirea elipa urgiei: „În pădurea de la Ip / Nu auzi cirip-cirip. / Numai vîntul hăulînd. / Oase de români jelînd“.

Tot într-o toamnă, aceea a anului 1983, la Ip și la Tresnea s-au ridicat monumentele care evocă jertfa pentru țară a celor de aici, în acel îndurerat an 1940. Ele sînt monumentele cinstirii și eternizării, sînt monumentele aducerii-aminte și ale vegherii, ca astfel de fapte tragice să nu se mai poată întîmpla niciodată.

VASILE VETIȘANU

Deocamdată, viața de pe Terra

Univers

● Inteleptul nu-i altceva decît copilul care plinge c-a ajuns bărbat în toată firea ● Poștașii „lungi de mină” ●

O viață mai lungă în cosmos?

Iată că recordurile cad de la un an la altul și oamenii reușesc să stea tot mai mult în spațiu. Au fost depășite treptat pragurile psihologice de o sută, de două sute de zile, și în curînd, probabil, a sta un an în spațiul cosmic nu va mai fi un fapt senzațional. Experiența de pînă acum arată că viața cosmonauților și astronautilor nu este ușoară: există și riscuri, mai ales în ce privește decalcifierea și atrofierea mușchilor. Dar, cercetările au arătat că aceste riscuri sînt compensate prin faptul că cine trăiește în cosmos are șanse de prelungire a vieții. În primul rînd datorită faptului că metabolismul omului se încetinește în spațiul cosmic, ceea ce duce la o reducere a procesului îmbătrînirii. Specialiștii au stabilit și un procent — cu 15 la sută. Așa încît, de pildă, speranța de viață de 70 de ani pe Terra devine peste 80 de ani în cosmos. Cel puțin aceasta este concluzia la care s-a ajuns într-un studiu efectuat de cercetători din S.U.A. și Europa, bazat pe experiența practică a echipajelor cosmice sovietice și americane, precum și pe experimentele efectuate în cosmos pe animale. Studiul, coordonat de Jaime Miquel (neurolog și gerontolog al centrului N.A.S.A. din California) și Angelos Economos (de la Universitatea Louvain din Belgia), relevă că în cazul unei șederi mai îndelungate în spațiul extraterestru, în condiții de imponderabilitate, viața se prelungeste. Firește, că un asemenea efect se va observa abia cînd spațiul cosmic va fi colonizat și vor exista stații spațiale și baze pe Lună și pe Marte. Pentru că este nevoie de timp pînă cînd corpul se va obișnui cu starea de imponderabilitate și vor fi echilibrate stările negative ce apar în prezent în cursul șederilor de mai scurtă durată în spațiul cosmic. Nevoia de calorii a „omului spațial” va fi mai redusă — cu circa o treime mai mică decît a „pămînteanului” — metabolismul său va fi încetinit, atrofierea musculară și demineralizarea vor spori, iar tensiunea arterială va scădea. În studiu se remarcă faptul că deși pe pămînt acestea sînt manifestări de bătrînețe, în cosmos, datorită imponderabilității și „ușurinței” vieții și muncii, „ele sînt condiții favorabile prelungirii vieții. Firește, aceasta presupune o lungă ședere în spațiul extraterestru. Însă, în cazul cînd un om ar trăi 30—40 de ani în noile condiții cosmice și corpul său s-ar adapta total la ele, ar apărea un mare pericol în momentul cînd s-ar pune problema revenirii sale pe pămînt. Oasele sale decalcifiate ar fi de pildă atît de fragile încît s-ar rupe chiar și la un mic șoc, iar musculatura atît de atrofiată încît nu s-ar putea ține pe picioare. Iată de ce cosmonauții și astronautii fac exerciții fizice intense și au un regim alimentar special care să-i protejeze împotriva acestor pericole care deocamdată sînt de nici proporții, dar fiind timpul scurt de ședere în cosmos. Oricum, studiile efectuate au ridicat o serie de probleme în ce privește cucerirea cosmosului, la a căror rezolvare se lucrează intens.

ROMEO NĂDAȘAN ■

O speranță foarte mică

Este cunoscut că speranța de viață, adică vîrsta (medie) pînă la care se consideră că pot ajunge nou-născuții, diferă de la o țară la alta, de la un grup de țări la altul. Ea este mai mare în țările cu nivel de trai ridicat și mai redusă în țările slab dezvoltate, sărace. În condițiile actuale configurații a mapamondului, principala diferență se înregistrează între țările dezvoltate din punct de vedere economic și țările în curs de dezvoltare. Cit este de mare această diferență? În 1950, speranța de viață la naștere era de 65 de ani în țările dezvoltate și de 42 de ani în cele în curs de dezvoltare. După 30 de ani, acest decalaj s-a redus, cifrele care indică speranța de viață fiind astăzi 72 de ani și, respectiv, 55 de ani. Dacă la aceasta se mai adaugă și pronosticul pentru anul 2000 — adică 75—80 de ani în țările dezvoltate și 65 de ani în cele în curs de dezvoltare —, s-ar părea că evoluția este pe deplin mulțumitoare, că diferența între speranțele de viață din cele două lumi se reduce continuu (de la 23 de ani în 1950, la circa 10 ani la sfîrșitul secolului).

Este adevărat, dar lucrurile se petrec astfel numai dacă privim țările lumii a treia ca un tot. În realitate însă, dintre aceste țări se detașează un număr însemnat, vreo 30, care formează grupul țărilor celor mai sărace și în care speranța de viață este cu 10 ani mai redusă decît apare ea pe ansamblul țărilor în curs de dezvoltare. În aceste state, venitul mediu pe cap de locuitor, care repre-

zintă jumătate din cel care se realizează pe ansamblul țărilor în curs de dezvoltare, a scăzut la o treime. Situația s-a agravat foarte mult în anii '70, importurile acestor țări, de alimente, de petrol și de produse manufacturiere avînd prețuri din ce în ce mai ridicate, în timp ce exporturile lor, adesea reduse la unul sau două produse de bază stagnau sau erau chiar în declin. Este de înțeles că în aceste țări malnutriția, bolile infecțioase au o frecvență foarte mare, dînd un procent ridicat al mortalității, în special infantile. Chestiunea se complică și mai mult dacă

Comentariul saptaminii

primul lucru în perspectivă. Căci, după previziunile demografice, datorită ratei înalte a natalității țările în curs de dezvoltare vor înregistra progresia cea mai spectaculoasă. Tendința va continua, astfel că în anul 2000 aceste țări — adică cele în curs de dezvoltare — vor reuni 80 la sută din populația mondială. Acest fapt conferă un caracter de urgență absolută realizării unui echilibru durabil între necesități și resurse.

Fără îndoială că problema măsurilor ce trebuie luate, pe numeroase planuri, pentru creșterea speranței de viață se va pune, ca și pînă acum, pentru toate țările în curs de dezvoltare, pentru întreaga lume a treia. Dar, în acest cadru larg, atenția principală trebuie în mod firesc îndreptată spre grupul țărilor celor mai sărace. Aceasta este și concluzia la care au ajuns importante foruri internaționale, printre care F.A.O. și O.M.S. Este necesar ca printr-o dezvoltare prioritară a economiilor acestor țări, printr-un program alimentar adecvat, printr-o politică globală de asistență socială care să cuprindă, printre altele, domenii cum sînt aprovizionarea cu apă potabilă și vaccinarea împotriva bolilor infecțioase, speranța de viață mică sau foarte mică de astăzi să se transforme într-o mare speranță miine.

ION D. GOIA ■

De pe toate meridianele

„MILIONARI” FĂRĂ VOIE

Cu vreo 15 ani în urmă, în Italia au dispărut subit din circulație monedele de 10 lire. Forurile de resort au fost la început îngrijorate, dar în curînd cauza acestui fenomen a fost descoperită: moneda, făcută din aluminiu, era, utilizată în întreprinderile și atelierelor de îmbrăcăminte drept suport pentru nasturi. Și nu doar pentru că se potrivea ca mărime, ci și fiindcă așa era folosită mai „rațional” — un suport de nasture costa mai mult de 10 lire. Intimplarea de mai sus ilustrează cit se poate de bine o curioasă caracteristică a monedei italiene: conținutul în aur al unității monetare naționale (care se fixează de stat, prin lege) este foarte scăzut, fapt care duce la punerea în circulație a unei cantități enorme de bani. Astfel, un dolar este echivalent cu nu mai puțin de 1.800 de lire italiene. De aici decurg, pentru frații noștri într-o gîntă latină, o multime de dificultăți, între care și cele legate de scrierea sumelor, care sînt întotdeauna mari și foarte des astronomice. Așa, de exemplu, pentru a nota fondul de rulment al concernului FIAT sînt necesare 14 cifre, iar pentru produsul social total trebuie scris un număr compus din 15 cifre. 90 la sută din bancnotele italiene sînt de 50.000 și de 100.000 de lire. Se vorbește chiar de intenția Băncii Centrale de a pune în circulație bancnote de 1 milion de lire. Mulți sînt de părere că unica ieșire din impas este reforma bănească, prin care 1000 de lire să devină 1 liră. Sînt însă și impedimente la o astfel de acțiune. E vorba mai întîi, firește, de cheltuielile pe care statul ar trebui să le facă cu retra-

gere din circulație a actualelor bancnote și cu tipărirea altora noi, cu adaptarea numeroaselor aparate, de la automatele din comerț, telefoane s.a., pînă la computerele din instituțiile financiare. Pe urmă, nu puțini cetățeni care au cam ocolit fiscul se tem că va trebui, cu ocazia schimbării banilor, să aibă unele discuții nu tocmai plăcute cu autoritățile. În sfîrșit, se ia în considerare și faptul că o reformă bănească în termenii preconizați ar putea stimula inflația, întrucît negustoria care azi stău la îndoială dacă să ridice prețul, să zicem, de la 1450 la 1500 de lire, cu noii bani vor putea rotonji fără stringere de inimă 1,45 în 1,5 lire.

RESURECȚIA CHIMONOU LUI ?

Din nici o reclamă japoneză — comercială sau turistică — nu lipsește gheșa, îmbrăcată în „tradiționalul” chimonou. Tradițional de cînd? Specialiștii spun că de pe la începutul perioadei Nara (între anii 645 și 724), cînd, pornindu-se de la un model chinez, a fost creat chimonoul nipon, devenit obligatoriu în garderoba atît a bărbaților, cît și a femeilor. În decursul veacurilor, meșterii japonezi au elaborat canoane estetice stricte, creațiile lor atingînd adevărate culmi ale măiestriei în secolele XVII—XIX, cînd această îmbrăcăminte era nu numai un prinos pe altarul modei, ci și semnul poziției sociale. Treptat însă chimonoul a început să fie abandonat. În momentul de față, doar 5 la sută dintre japonezi, în principal oameni în vîrstă, mai poartă chimonou în fiecare zi. Cu excepția ocaziilor festive, japonezele și japonezii preferă să poarte îmbrăcăminte modernă, sportivă. Așa este și mai comod, și mai în pas cu moda, și mai ieftin. Iată încă că în ultimul timp, creatorii de modele din Tokio încearcă să modernizeze acest veșmînt tradițional, să-l facă nu doar mai elegant și mai fru-

mos, ci și mult mai practic. La confecționarea noului chimonou se folosesc țesături moderne. În ceea ce privește croiala, sînt mai multe variante, toate simplificate în comparație cu forma clasică. Totuși, procesul de modernizare a chimonoului nu a dus la creșterea popularității lui, din cauză că un singur element a rămas neschimbat: prețul, tot fabulos, ca și pentru chimonoul clasic.

NU-I PREA COMOD SĂ FII BINEFĂCĂTOR

Unul cartator de corespondență de la un oficiu postal din Anglia i-a căzut în mină o scrisoare pe al cărei plic era notat, în chip de adresă a destinatarului, doar atît: „Bunului Dumnezeu, în ceruri”. Frapat de această formulă insolită, împins și de curiozitate, dar și de împrăjurarea că nu avea altceva de făcut, poșta nefiind în legătura de serviciu cu „adri-santul”, funcționarul a deschis plicul. Înăuntru a găsit un text, scris de o văduvă în vîrstă de 75 de ani, care suna astfel: „Dumnezeule mare și bun, tu ești ultima mea nădejde. De curînd mi s-a trimis, pentru plata curentului electric, o factură în valoare de 96 de lire sterline, pe care nu am cu ce s-o achit. Nu m-ai putea cumva ajuta?” Mișcați de aceste rînduri, cartatorul și colegii lui de muncă au pus mină de la mină și au adunat 90 de lire sterline, pe care le-au trimis femeii sărmăne. O săptămînă mai tîrziu, scrie ziarul „Financial Times”, la poștă a sosit o a doua scrisoare, adresată, se-nțelege, tot lui Dumnezeu din ceruri. În ea se spunea: „După cum știi, factura era de 96 de lire, dar eu n-am primit decît 90. Nu am nici o îndoială că cele 6 lire care lipsesc au fost pur și simplu furate de acești funcționari poștali lungi de mină”. În aceste condiții, s-o tot faci pe filantropul, că merită.

ION CODRU ■

Roză vînturilor

VINCENZO CARDARELLI (Italia)

Adolescenta

Deasupra ta, neprihănită
adolescentă
plutește-o umbră sacră.
Nimic mai tainic și plin de farmec
decît trupul tău gol.
Te zăvorăști însă-n veșmînt
ncintinat
și cu imensă grație
sălăsluiești departe,
unde nu știi cine te află.
Oricum, nu eu. Cînd te zărește
trezînd la asemenea maiestruoasă
distanță
nepăsătoare și cu părul desfoiat
mă răpune amețala.
Pielea ta e netedă, făptură
în răsufletul căreia palpită
bucuria tănuită a cărnii
ce greu își îndură plentudinea.
În singele răspîndit

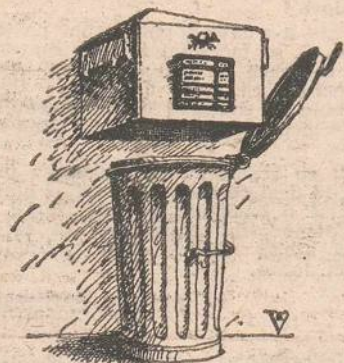
prin flacăra chipului tău
ride universal
ca-n ochiul negru al rîndunicii.
Ți-e arsa pupila
de lăuntru-i soare.
Gura ta e gingaș zăvor.
Miinilor tale albe le este străină
sudoarea atingerilor, umiltoare.
Trupul tău luminos
sădește deznădejdea lubirii
în inima bietului om. Și totuși,
un fieștecine o să te ajungă,
dulcea gură de izvor. Unul
mie străin, un pescuitor de bureți,
lui e menită perla scumpă.
Va avea nesperatul noroc
nici să nu te fi căutat măcar,
nici să știe cine ești
și nici prin profundă cunoaștere
să fie conștient că-l stîrnește
pe creatorul invidios.
Oh, bestia va fi
destul de proastă să nu moară
înainte

de-aș mîngîia pe tine degetele,
Toate-s astfel sortite în viață.
Nici tu habar nu ai cine ești.
Și te vei lăsa furat
de plăcerea jocului și-a risului.
Asemenea flăcării ce pier-n lumină
cînd ziua se revarsă asupra ei
pier în neant făgăduitele tale
mistere.

Cîtă bucurie rispită!
Te vei dăru, te vei pierde
de dragul capriciului înșelător,
primului bărbat pe plac.
Timpul îndrăgește lumea care-l
susține
și nu prudenta voință în cumpănă.
Și iată, copilăria rostogolește lumea
iar înțeleptul nu-i altceva
decît copilul care plinge
e-a ajuns bărbat în toată firea.

În romîneste de
PETRE STOICA ■

Lumea se amuză

După „Für Dich”

